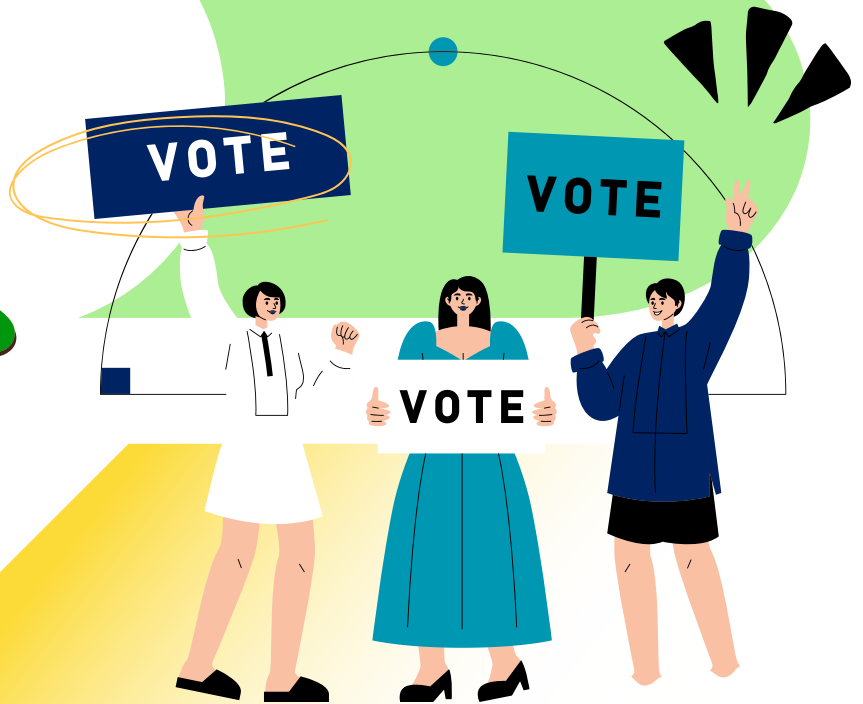

รายงานการวิจัย

การศึกษาปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จ ในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ตามแผนขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ พ.ศ. 2566-2567

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
Office of the Education Council

379.158
ส 691 ร

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

รายงานการวิจัย การศึกษาปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ตามแผนขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ พ.ศ. 2566-2567

กรุงเทพฯ : สกศ., 2567

110 หน้า

ISBN (E-book) : 978-616-270-497-0

1. การศึกษาปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติฯ

รายงานการวิจัย การศึกษาปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ตามแผนขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ พ.ศ. 2566-2567

สิ่งพิมพ์ สกศ.

อันดับที่ 52/2567

ISBN (E-book)

978-616-270-497-0

จำนวนพิมพ์ (E-book) -

จัดทำโดย

กลุ่มมาตรฐานการศึกษา

สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

99/20 ถนนสุขุมวิท เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300

โทร. 0 2668 7123 ต่อ 2542

โทรสาร 0 2243 1129

Website: www.onec.go.th

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

การดำเนินงานขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติที่ผ่านมาตั้งแต่ปีงบประมาณ 2562 จนถึงปัจจุบัน เป็นการขับเคลื่อนโดยอาศัยกลไกคณะทำงานขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ โดยมีการกำกับติดตามการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลลัพธ์ได้อย่างเป็นรูปธรรม มีความสอดคล้อง เชื่อมโยง และเป็นไปในแนวทางเดียวกัน ปัจจุบันมีหน่วยงานร่วมดำเนินงาน จำนวนทั้งสิ้น 16 หน่วยงาน ได้แก่ (1) สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) (2) สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (สป.ศธ.) (3) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) (4) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) (5) กรมส่งเสริมการเรียนรู้ (สกร.) (6) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย (สธ.) (7) สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร (สนศ.กทม.) (8) กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน (บช.ตชด.) (9) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) (10) สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สป.อว.) (11) สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.) (12) สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) (13) สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) (สทศ.) (14) สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (คส.) (15) สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (สำนักงาน ก.ค.ศ.) และ (16) สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา (สคบส.) ทั้งนี้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้ดำเนินงานขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ มาอย่างต่อเนื่อง โดยในปีงบประมาณ 2565 สำนักงานฯ ร่วมกับคณะทำงานขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ จัดทำแผนการขับเคลื่อนขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ พ.ศ. 2566 – 2567 เพื่อสร้างความตระหนักรู้ถึงความสำคัญของการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษา และใช้เป็นกรอบในการกำหนดทิศทางการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติไปสู่การปฏิบัติเป็นไปในทิศทางเดียวกันและไม่ซ้ำซ้อนในการดำเนินงาน แผนการขับเคลื่อนดังกล่าวฯ เป็นผลจากการศึกษา รวบรวมข้อมูลสภาพการณ์และบริบทสภาพแวดล้อม ความสำคัญของการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ และผลของการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติที่ได้จากการถอดบทเรียนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติในระยะเวลาที่ผ่านมา ซึ่งประกอบไปด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างความตระหนัก ความรู้ความเข้าใจในเรื่องมาตรฐานการศึกษาของชาติด้วยวิธีการที่หลากหลาย ยุทธศาสตร์ที่ 2 การนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ยุทธศาสตร์ที่ 3 การปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ และการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ยุทธศาสตร์ที่ 4 การติดตามประเมินผลการจัดการศึกษา ยุทธศาสตร์ที่ 5 การส่งเสริม สนับสนุนและสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการศึกษาของชาติ และยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาและปรับปรุงระบบนิเวศทางการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการศึกษาของชาติ ทั้งนี้สาระสำคัญในแต่ละยุทธศาสตร์ ประกอบไปด้วย 4 ส่วน ได้แก่ เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัดแนวทางการดำเนินงาน และหน่วยงานที่รับผิดชอบ รวมทั้งได้รวบรวมแผนงานและโครงการที่เกี่ยวข้องของหน่วยงานต่าง ๆ ที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2566 - 2567 ด้วย

อย่างไรก็ตามจากรายงานผลการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติตลอดระยะเวลาที่ผ่านมายังพบว่า รายละเอียดของผลการดำเนินงานขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ

ของหน่วยงานต่าง ๆ ที่ร่วมขับเคลื่อนการดำเนินงานนั้น ยังไม่สามารถสะท้อนผลลัพธ์ได้อย่างแน่ชัดในประเด็น ปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ทั้งด้านการสร้างความรู้ ความเข้าใจ ด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผล ด้านการประกันคุณภาพ ด้านการมีส่วนร่วม และด้านระบบสนับสนุนที่เอื้อต่อการนำมาตราฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ด้วยความสำคัญของประเด็นดังกล่าว สำนักงานฯ จึงจำเป็นต้องดำเนินการศึกษาปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จในการขับเคลื่อน มาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ เพื่อให้ทราบข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ในการกำหนดแนวทาง การดำเนินงานขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติได้อย่างแท้จริง และเกิดผลลัพธ์อย่างเป็น รูปธรรม ตลอดจนได้ข้อเสนอแนะที่จะเป็นประโยชน์ในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ บรรลุตามแผนการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติฯ ที่กำหนดไว้

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อศึกษาปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ตามแผนการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ พ.ศ. 2566 - 2567
- 2) เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ตามแผนการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ พ.ศ. 2566 - 2567

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) สำนักงานฯ ได้องค์ความรู้ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ในประเด็นเกี่ยวกับปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ตามแผนการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ พ.ศ. 2566 – 2567 และปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการ อันจะเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับการวางแผนการดำเนินการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติให้บรรลุผลตามเป้าหมาย
- 2) สำนักงานฯ ได้ข้อเสนอแนะที่จะเป็นประโยชน์ในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติตามแผนการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ พ.ศ. 2566 – 2567

วิธีดำเนินการวิจัย

ดำเนินการโดยการศึกษาเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ดังนี้

- 1) *การศึกษาเชิงคุณภาพ* เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้แทนหน่วยงานระดับนโยบาย ที่เป็นผู้รับผิดชอบการปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ทั้ง 16 หน่วยงาน ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา
- 2) *การศึกษาเชิงปริมาณ* เก็บข้อมูลกับผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษา โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ (google form) ได้รับการตอบกลับจากผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษาในสังกัดที่รับผิดชอบการจัดการศึกษา จาก 8 สังกัด จำนวนทั้งสิ้น 1,938 คน ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติการวิเคราะห์หาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์สหสัมพันธ์และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (multiple regression) แบบปกติ

ผลการวิจัย พบว่า

1. ปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ตามแผนการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ พ.ศ. 2566 – 2567

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

จากผลการสัมภาษณ์ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ สามารถสรุปปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ได้ดังนี้

1.1.1 ด้านความรู้ความเข้าใจและความตระหนักถึงความสำคัญของมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561

1) หน่วยงานทางการศึกษาต้องตระหนักถึงความสำคัญของมาตรฐานการศึกษาของชาติ และนำมาตรฐานการศึกษาของชาติไปเป็นหลักในการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของหน่วยงาน และมุ่งเน้นการพัฒนาครูให้มีความรู้ ความเข้าใจ และเห็นความสำคัญของมาตรฐานการศึกษาของชาติ ที่จะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

2) ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา มีความรู้ความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของมาตรฐานการศึกษาของชาติ และการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

3) สถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ต้องสร้างความรู้ความเข้าใจกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ชุมชน ท้องถิ่น ภาคีเครือข่าย ตลอดจนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

4) ครอบครัวยุคน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่าง ๆ มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ และการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ เพื่อการมีส่วนร่วมในการจัดและสนับสนุนการพัฒนาผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ

1.1.2 ด้านการกำหนดมาตรการในการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ

1) หน่วยงานในสังกัดทุกหน่วยงานมีการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงาน รวมทั้งค่าเป้าหมายในการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติไปสู่การปฏิบัติไว้อย่างชัดเจน

2) มีการกำกับติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาตามนโยบายการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

1.1.3 ด้านการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ และการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา

1) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการผลิต และพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ส่งเสริม สร้างความรู้ความเข้าใจ ฝึกทักษะ ปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ในเรื่องการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามที่ระบุไว้ในมาตรฐานการศึกษาของชาติ

2) หน่วยงานต้นสังกัดและสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ปรับปรุงเกณฑ์การประเมินเพื่อเลื่อนวิทยฐานะ รวมทั้งความก้าวหน้าในเส้นทางอาชีพที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ และพิจารณาผลการปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามที่ระบุไว้ในมาตรฐานการศึกษาของชาติ

1.1.4 ด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผล

- 1) ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความรู้และมีทักษะในการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง ให้มีความรู้และทักษะที่ทันสมัยในการสอนและการประเมินผล
- 2) หน่วยงานด้านการศึกษา สถานศึกษา และครู มีทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะในการปรับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของท้องถิ่น
- 3) สถานศึกษาดำเนินการจัดการศึกษา โดยการพัฒนาหลักสูตรที่เน้นสมรรถนะสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ เหมาะสมกับบริบทเชิงพื้นที่และอัตลักษณ์ของสถานศึกษา เปิดโอกาสให้ครูสามารถพัฒนาหลักสูตรและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เอง
- 4) หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาปรับปรุง/พัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน ปรับปรุงการเรียนการสอนและวิธีการวัดและประเมินผล เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติและตอบสนองความต้องการของผู้เรียน และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็น
- 5) สถานศึกษาปรับการเรียนการสอนให้เน้นการบูรณาการข้ามศาสตร์สาขาต่าง ๆ มากขึ้น โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และให้ผู้เรียนได้นำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ในการปฏิบัติจริง ให้ครูผู้สอนจัดกิจกรรมที่เน้นการค้นคว้าด้วยตนเอง มีความเชื่อมั่นว่าครูที่ได้รับการพัฒนาจะสามารถพัฒนาผู้เรียนได้มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของสังคมตลาดแรงงานและประเทศ ทั้งยังช่วยลดภาระงานครู
- 6) สถานศึกษาปรับเปลี่ยนการวัดและประเมินผลที่เน้นการประเมินตามสภาพจริง ใช้วิธีการประเมินที่หลากหลาย และต้องสร้างความรู้ความเข้าใจให้คณะครูมีความรู้ด้านการวัดและประเมินผล
- 7) หน่วยงานต้นสังกัดควรส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรและการสอนที่บูรณาการความรู้ด้านดิจิทัลและบูรณาการ AI เข้ามาร่วม เช่น การพัฒนาครูให้มีสมรรถนะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และการใช้เครื่องมือการประเมินผลแบบดิจิทัลเพื่อติดตามก้าวหน้าของผู้เรียนและให้ข้อมูลป้อนกลับ ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้เรียนเป็นรายบุคคล การใช้แนวคิด TPACK Model รูปแบบการเรียน Coding, STEM, STEAM เป็นต้น

1.1.5 ด้านการส่งเสริมสนับสนุนการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามที่ระบุไว้ในมาตรฐานการศึกษาของชาติ

- 1) สถานศึกษามีภาคีเครือข่ายความร่วมมือที่เข้มแข็ง ที่ส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษาในการจัดการศึกษา ทั้งจากสถาบันอุดมศึกษาที่มีคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ หรือสถาบันการอาชีวศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด รวมทั้งหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน สถานประกอบการ ผู้ปกครอง และชุมชน ที่มีประสบการณ์ในภูมิภาคนั้น ๆ ในการสร้างความรู้ความเข้าใจ คำแนะนำ นิเทศ กำกับ ติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งให้ความช่วยเหลือสถานศึกษาอย่างใกล้ชิด
- 2) หน่วยงานต้นสังกัด สถานศึกษา มีความร่วมมือระหว่างผู้เชี่ยวชาญจากภาคส่วนหรือองค์กรอื่น ๆ มาช่วยขับเคลื่อนให้การดำเนินโครงการต่าง ๆ บรรลุผลตามเป้าหมาย

1.1.6 ด้านการติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ และการประกันคุณภาพ

- 1) หน่วยงานทุกภาคส่วนมีการส่งเสริม กำกับดูแล การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ
- 2) สถานศึกษาได้รับการติดตามคุณภาพการจัดการศึกษาทั้งในด้านปัจจัย กระบวนการจัดการศึกษาและผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน ที่สะท้อนถึงคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับ มาตรฐานการศึกษาของชาติ และได้รับผลการประเมิน รวมทั้งข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษา
- 3) มีระบบการนำผลการประเมินไปใช้เพื่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน

1.1.7 การมีระบบสนับสนุนที่เอื้อต่อการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติไปสู่การปฏิบัติ

- 1) สถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการภายในที่เอื้อต่อการนำมาตรฐาน การศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ
- 2) ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ มีความตระหนัก มีความรู้ ความสามารถในการบริหาร จัดการและพัฒนานวัตกรรม มีความคิดริเริ่ม มีวิสัยทัศน์ มีความเป็นผู้นำทางวิชาการ และเป็นผู้นำ การเปลี่ยนแปลง การประสานภาคีเครือข่ายทางการศึกษา ยอมรับแนวคิดหรือศักยภาพของครูและบุคลากร ในโรงเรียน มีการนิเทศ กำกับติดตามผลการดำเนินงาน สามารถสร้างและสนับสนุนให้เกิดความรู้ความเข้าใจ ในหลักการเชิงวิชาการและปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสนับสนุนการนำมาตรฐาน การศึกษาของชาติไปสู่การปฏิบัติ ช่วยให้การดำเนินงานบรรลุผลตามเป้าหมาย
- 3) มีการสนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษาที่เพียงพอทั้งในส่วนของ การจัดสรร งบประมาณ บุคลากร สื่อ อุปกรณ์ และระบบสารสนเทศเพื่อการดำเนินงาน เช่น การนำระบบเทคโนโลยี สารสนเทศเข้ามาช่วยให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมทั้งการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ ทำให้การบริหารงานมีความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้
- 4) มีวัฒนธรรมองค์กรและค่านิยมในการทำงานที่ดี ช่วยเหลือกันในการทำงาน มีการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานและมีการนิเทศ กำกับ ติดตามการเรียนการสอน การวัดและประเมินการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ทั้งยังมีทีมงานที่เข้มแข็ง
- 5) มีเครื่องมือและระบบการประเมินคุณภาพของผู้เรียนที่มีมาตรฐานเป็นที่ ยอมรับ โดยเฉพาะการวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา แต่ละช่วงวัย ตามที่มาตรฐานการศึกษาของชาติกำหนด ทั้งนี้เพื่อให้สามารถนำผลการประเมินมาใช้ในการพัฒนาผู้เรียน และใช้สำหรับติดตามประเมินผลการดำเนินงานขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติไปสู่การปฏิบัติ ว่าสามารถพัฒนาคนไทยแต่ละช่วงวัยให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการศึกษา ของชาติมากน้อยเพียงใด และส่งเสริมให้สถานศึกษานำผลการประเมินไปใช้เพื่อการพัฒนาและปรับปรุงการ จัดการศึกษาของสถานศึกษา
- 6) มีระบบการสร้างแรงจูงใจให้บุคลากร เช่น เพิ่มสวัสดิการและค่าตอบแทน ให้กับหน่วยงานที่มีความต้องการบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถและทักษะเฉพาะ เพื่อให้บุคลากรในระบบ ไม่ย้ายไปทำงานที่อื่นหรือเปลี่ยนงาน

1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ พบว่า ปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ จำนวน 6 ด้าน คือ (1) การสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องมาตรฐานการศึกษาของชาติ (X1) (2) หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผล (X2) (3) การประกันคุณภาพ (X3) (4) การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย (X4) (5) ระบบสนับสนุนที่เอื้อต่อการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ (X5) (6) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา (X6) โดยสามารถร่วมกันพยากรณ์สภาพความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ .902 ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R²) เท่ากับ .814 แสดงว่า ปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ทั้ง 6 ด้าน (X1-X6) ดังกล่าว สามารถทำนายสภาพความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ได้ร้อยละ 81.4

ปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จฯ ทั้ง 6 ด้าน (X1-X6) ข้างต้น มีค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ในรูปของคะแนนดิบ (b) เท่ากับ .092, .179, .088, .160, .340, .080 ตามลำดับ และมีค่าคงที่ของสมการพยากรณ์เท่ากับ .240 ส่วนค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ในรูปของคะแนนมาตรฐาน (β) เท่ากับ .095, .182, .095, .176, .362, .088 ตามลำดับ จึงสรุปได้ว่า ปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จที่ส่งผลต่อสภาพความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ โดยระดับสูงสุด ได้แก่ ระบบสนับสนุนที่เอื้อต่อการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ (X5) รองลงมา ได้แก่ หลักสูตรการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล (X2) และการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย (X4) สามารถแสดงผลในรูปแบบสมการพยากรณ์ ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปของคะแนนดิบ

$$Y' = .240 + .092 X1 + .179 X2 + .088 X3 + .160 X4 + .340 X5 + .080 X6$$

สมการพยากรณ์ในรูปของคะแนนมาตรฐาน

$$Z' = .095 Z1 + .182 Z2 + .095 Z3 + .176 Z4 + .362 Z5 + .088 Z6$$

2. ข้อเสนอแนะในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ตามแผนการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ พ.ศ. 2566 – 2567

จากผลการศึกษา พบข้อเสนอแนะในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ตามแผนการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ พ.ศ. 2566 – 2567 โดยเรียงลำดับความสำคัญจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณร่วมกับผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ดังนี้

2.1 ด้านระบบสนับสนุนที่เอื้อต่อการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติไปสู่การปฏิบัติ

(1) หน่วยงานต้นสังกัด ควรจัดระบบสนับสนุนที่เอื้อต่อการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติไปสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา โดย

- ส่งเสริมให้สถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการภายในที่เอื้อต่อการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ

- ส่งเสริมการมีวัฒนธรรมองค์กรและค่านิยมในการทำงานที่ดีของสถานศึกษา ช่วยเหลือกันในการทำงาน มีการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ มีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน มีการนิเทศ กำกับ ติดตามการเรียนการสอน การวัดและประเมินการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ และมีทีมงานที่เข้มแข็ง
- สนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษาที่เพียงพอ ทั้งในส่วนของ การจัดสรรงบประมาณ บุคลากร สื่อ อุปกรณ์ และระบบสารสนเทศเพื่อการดำเนินงาน
- ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานและการบริหารจัดการของหน่วยงานต่าง ๆ และควรจัดทำฐานข้อมูลขนาดใหญ่ ที่ทำให้ทุกหน่วยงานสามารถเชื่อมโยงฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงานได้ เพื่อให้การวางแผนและกำหนดนโยบายทางการศึกษา และการพัฒนาคนของประเทศ รวมทั้งการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
- พัฒนาระบบการสร้างแรงจูงใจให้บุคลากร เช่น การเพิ่มสวัสดิการและค่าตอบแทนให้กับหน่วยงาน หรือสถานศึกษาที่มีความต้องการบุคลากรครูในสาขาที่ขาดแคลนหรือที่ต้องมีทักษะความชำนาญเฉพาะด้านเพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจและรักษาบุคลากรให้อยู่ในระบบ

2.2 ด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผล

- (1) ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความรู้ และมีทักษะในการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง รวมถึงความรู้และทักษะใหม่ ๆ ที่ทันสมัยในด้านการสอนและการประเมินผล
- (2) หน่วยงานด้านการศึกษา สถานศึกษาและครู มีทักษะ ความรู้ความสามารถและสมรรถนะในการปรับหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของท้องถิ่น
- (3) สถานศึกษาดำเนินการจัดการศึกษา โดยพัฒนาหลักสูตรที่เน้นสมรรถนะ เปิดโอกาสให้ครูสามารถพัฒนาหลักสูตรและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เอง
- (4) ปรับการเรียนการสอน โดยเน้นการบูรณาการข้ามศาสตร์สาขาต่าง ๆ มากขึ้น คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และให้ผู้เรียนได้นำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ในการปฏิบัติจริง ส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมที่เน้นการค้นคว้าด้วยตนเอง และมีความเชื่อมั่นว่าครูที่ได้รับการพัฒนาจะสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและตลาดแรงงานทั้งในและต่างประเทศ
- (5) สถานศึกษาต้องสร้างความรู้ความเข้าใจให้คณะครูมีความรู้ด้านการวัดและประเมินผลตามแนวทางการวัดและประเมินผลที่เน้นการประเมินตามสภาพจริง ใช้วิธีการประเมินที่หลากหลาย ครูออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนที่มีความพร้อมและศักยภาพแตกต่างกัน
- (6) หน่วยงานต้นสังกัด ควรส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรและการสอนที่บูรณาการความรู้ด้านดิจิทัลและบูรณาการ AI เข้ามาร่วมในกระบวนการพัฒนา เช่น การพัฒนาครูให้มีสมรรถนะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ การใช้เครื่องมือการประเมินผลแบบดิจิทัล เพื่อติดตามก้าวหน้าของผู้เรียนและให้ข้อมูลป้อนกลับ การให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้เรียนเป็นรายบุคคล การใช้แนวคิด TPACK Model รูปแบบการเรียน Coding, STEM, STEAM เป็นต้น

3. ด้านการส่งเสริมสนับสนุนการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามที่ระบุไว้ในมาตรฐานการศึกษาของชาติ

(1) สถานศึกษา ควรมีโอกาสเครือข่ายความร่วมมือที่เข้มแข็ง ที่ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษา ทั้งจากสถาบันอุดมศึกษา (คณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์) หรือสถาบันการอาชีวศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด รวมทั้งหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน สถานประกอบการ ผู้ปกครอง และชุมชน ที่มีประสบการณ์ในภูมิภาคนั้น ๆ ในการสร้างความรู้ความเข้าใจ คำแนะนำ นิเทศ กำกับ ติดตามงานอย่างต่อเนื่อง และให้การช่วยเหลือสถานศึกษาอย่างใกล้ชิด

(2) หน่วยงานต้นสังกัด ควรสร้างความร่วมมือระหว่างผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานในภาคส่วนต่าง ๆ ระหว่างองค์กรในสังกัดและต่างสังกัด เพื่อร่วมวางแผนการพัฒนาการจัดการศึกษาและช่วยขับเคลื่อนให้การดำเนินงานตามนโยบายและโครงการต่าง ๆ บรรลุผลตามเป้าหมาย

4. ด้านการสร้างความรู้ ความเข้าใจและความตระหนักถึงความสำคัญของมาตรฐานการศึกษาของชาติ

(1) หน่วยงานทางการศึกษาทุกหน่วยงาน ต้องตระหนักถึงความสำคัญของมาตรฐานการศึกษาของชาติ และพร้อมใจกันในการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติไปเป็นกรอบหลักในการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของหน่วยงาน พร้อมกับมุ่งเน้นการพัฒนาครูให้มีความรู้ ความเข้าใจ และเห็นความสำคัญของมาตรฐานการศึกษาของชาติ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเป้าหมายการศึกษา

(2) ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ควรพัฒนาตนเองและศึกษามาตรฐานการศึกษาของชาติ ตระหนักถึงความสำคัญในการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

(3) สถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ต้องสร้างความรู้ความเข้าใจกับผู้เกี่ยวข้อง ครอบคลุมชุมชน ท้องถิ่น ภาคีเครือข่าย ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ และการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและสนับสนุนการพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีคุณภาพ

5. ด้านการติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติและการประกันคุณภาพ

(1) หน่วยงานทุกภาคส่วน ควรส่งเสริม กำกับดูแล ตรวจสอบ ติดตามประเมินผลการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ

(2) สถานศึกษา ต้องได้รับการติดตามผลคุณภาพการจัดการศึกษาทั้งด้านปัจจัย กระบวนการจัดการศึกษาและผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน ที่สะท้อนถึงคุณภาพการศึกษาสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ และได้รับผลการประเมิน รวมทั้งข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

(3) ควรมีการกำกับติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติอย่างต่อเนื่อง และนำเสนอผลการประเมินที่เป็นรูปธรรม พร้อมทั้งนำผลการประเมินไปใช้เพื่อการพัฒนาการจัดการศึกษาได้อย่างแท้จริง

(4) ควรส่งเสริมระบบการนำผลการประเมินไปใช้เพื่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน เพื่อให้บรรลุผลลัพธ์ตามเป้าหมายการจัดการศึกษาที่กำหนดไว้

6. การปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ และการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา

(1) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ควรส่งเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ ฝึกทักษะ ปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ในเรื่องการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามที่ระบุไว้ในมาตรฐานการศึกษาของชาติ มีทักษะในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ แนวทางการวัดและประเมินผลผู้เรียน สอดคล้องตามแนวทางการจัดการศึกษาที่เน้นฐานสมรรถนะและผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ

(2) หน่วยงานต้นสังกัดและสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ปรับปรุงเกณฑ์การประเมินเพื่อเลื่อนวิทยฐานะ รวมทั้งความก้าวหน้าในเส้นทางอาชีพที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ และพิจารณาผลการปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามที่ระบุไว้ในมาตรฐานการศึกษาของชาติ

(3) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารหน่วยงาน ควรมุ่งพัฒนาผู้บริหารให้มีภาวะผู้นำ มีความตระหนัก มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการและพัฒนา นวัตกรรม มีความคิดริเริ่ม มีวิสัยทัศน์ มีความเป็นผู้นำทางวิชาการ และเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง การประสาน ภาควิชาการในการจัดการศึกษา ยอมรับแนวคิดหรือศักยภาพของครูและบุคลากรในโรงเรียน มีการนิเทศ กำกับติดตามผลการดำเนินงาน สามารถสร้างและสนับสนุนให้เกิดความรู้ความเข้าใจในหลักการเชิงวิชาการ และการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนสนับสนุนการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม บรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนด

7. ด้านการกำหนดมาตรการในการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ โดยหน่วยงานในสังกัดทุกหน่วยงาน มีการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงาน และกำหนดค่าเป้าหมายในการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติไปสู่การปฏิบัติอย่างชัดเจน

8. ด้านพัฒนาระบบการวัดและประเมินคุณภาพของผู้เรียนในแต่ละระดับตามคุณลักษณะที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการศึกษาของชาติ

(1) ควรมีเครื่องมือและระบบการประเมินคุณภาพของผู้เรียนที่มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ โดยเฉพาะการวัดและประเมินผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา แต่ละช่วงวัยตามที่มาตรฐานการศึกษาของชาติกำหนด เพื่อให้สามารถนำผลการประเมินมาใช้ในการพัฒนาผู้เรียนและติดตามประเมินผลการดำเนินงานขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติไปสู่การปฏิบัติ

(2) ควรกำหนดมาตรการส่งเสริมให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของการประเมินคุณภาพของผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานการศึกษาของชาติ และกำหนดนโยบายส่งเสริมการนำผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนไปใช้เพื่อการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

สารบัญ

หน้า

บทสรุปผู้บริหาร	๗
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
บทที่ 2 การทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
ตอนที่ 1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561	7
ตอนที่ 2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแผนการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษา ของชาติสู่การปฏิบัติ พ.ศ. 2566-2567	14
ตอนที่ 3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จในการขับเคลื่อน มาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ	33
ตอนที่ 4 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการนำทฤษฎีนโยบายสาธารณะ ไปสู่การปฏิบัติ (การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ)	36
ตอนที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	45
กรอบความคิดในการวิจัย	46
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	
การศึกษาเชิงคุณภาพ	
แหล่งข้อมูล	47
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	48
การเก็บรวบรวมข้อมูล	48
การวิเคราะห์ข้อมูล	48
การศึกษาเชิงปริมาณ	
แหล่งข้อมูล	49
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	52
การเก็บรวบรวมข้อมูล	52
การวิเคราะห์ข้อมูล	53

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 4		ผลการวิจัย	
ตอนที่ 1	ผลการศึกษาปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จที่ส่งผลต่อการ ขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ตามแผนการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติ สู่การปฏิบัติ พ.ศ. 2566 – 2567	54	
ตอนที่ 2	ข้อเสนอแนะในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษา ของชาติสู่การปฏิบัติ ตามแผนการขับเคลื่อนมาตรฐาน การศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ พ.ศ. 2566 – 2567	77	
บทที่ 5		สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	
	สรุปผลการวิจัย	81	
	ข้อเสนอแนะในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การ ปฏิบัติตามแผนการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การ ปฏิบัติ พ.ศ. 2566 – 2567	86	
	บรรณานุกรม	90	
	ภาคผนวก	93	
ภาคผนวก ก	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	94	
ภาคผนวก ข	รายนามผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์	106	
ภาคผนวก ค	รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย	109	

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	58
2	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จ ในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ด้านการสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องมาตรฐานการศึกษาของชาติ	59
3	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จ ในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผล	60
4	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จ ในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ด้านการประกันคุณภาพ	61
5	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จ ในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ด้านการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย	62
6	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จ ในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ด้านระบบสนับสนุนที่เอื้อต่อการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติ สู่การปฏิบัติ	63
7	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จ ในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา	65
8	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพความสำเร็จในการ ขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ด้านความ ตระหนักและความรู้ความเข้าใจในเรื่องมาตรฐานการศึกษาของชาติ	66
9	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพความสำเร็จ ในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ด้านการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ	67
10	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพความสำเร็จ ในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ด้านการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์และการพัฒนาครูและบุคลากร ทางการศึกษา	68

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
11	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ด้านการติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติและการประกันคุณภาพการศึกษา	69
12	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ด้านการส่งเสริมสนับสนุนและสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาผู้เรียนฯ	70
13	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ด้านการพัฒนาและปรับปรุงระบบนิเวศทางการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียน	71
14	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ในภาพรวมและรายด้าน	72
15	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ในภาพรวมและรายด้าน	73
16	ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติกับสภาพความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ	75
17	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ	75
18	ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอนของปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ	76

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา (คุณลักษณะของคนไทย 4.0) ซึ่งมีความต่อเนื่องเชื่อมโยงกันและมีระดับความลึกต่างกัน สำหรับแต่ละระดับการศึกษา	9
2	นโยบายและจุดเน้นกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ 2565 – 2566	16
3	กรอบผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561	17
4	ความสอดคล้องของมาตรฐานการศึกษาของชาติกับมาตรฐานการศึกษาในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา	21
5	ผลการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ พศ. 2564	22
6	ตัวแบบทางทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติของแวน มีเตอร์ และแวน ฮอร์น	42
7	กรอบความคิดในการวิจัย	47

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2561 ที่ประชุมมีมติเห็นชอบมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 โดยมีเป้าหมายให้สถานศึกษาทุกแห่งยึดเป็นกรอบแนวทางสำหรับการพัฒนาผู้เรียนไปสู่ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา (Desired Outcomes of Education : DOE) ซึ่งเป็นคุณลักษณะของคนไทย 4.0 ที่ตอบสนองวิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน บนพื้นฐานของความสมดุลระหว่างการดำรงความเป็นไทยและแข่งขันได้ในเวทีโลก ประกอบด้วย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ 3 ด้าน คือ การเป็นผู้เรียนรู้ (Learner Person) ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-Creator) และพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) โดยมีคุณธรรมและค่านิยมร่วมเป็นฐานในการพัฒนาตน และยังช่วยให้หน่วยงานต้นสังกัดใช้เป็นเป้าหมายในการจัดการศึกษา โดยกำหนดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของผู้เรียนที่เหมาะสมตามช่วงวัยในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา และใช้ในการสนับสนุนสถานศึกษาให้สามารถดำเนินการต่าง ๆ ได้อย่างคล่องตัว อีกทั้งยังครอบคลุมถึงการให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริม การกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษาอีกด้วย และได้มอบหมายให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เร่งรัดการดำเนินการ 5 ประการ ดังนี้ (1) พิจารณากำหนดรายละเอียดตามมาตรฐานการศึกษาของชาติให้ครอบคลุมมาตรฐานด้านต่าง ๆ เพิ่มเติม (2) เร่งดำเนินการชี้แจงแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของชาติให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจอย่างชัดเจน ถูกต้องตรงกัน (3) ให้ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา นำมาตรฐานการศึกษาของชาติไปเป็นกรอบในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาและหลักสูตรการศึกษาในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา รวมทั้งการส่งเสริม กำกับ ดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษาด้วย (4) ให้กระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งดำเนินการตามมาตรฐานการศึกษาของชาติให้เกิดผลเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน และ (5) กำกับ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถนำผลการประเมินมาปรับปรุงการดำเนินการให้เหมาะสม และสามารถยกระดับการศึกษาของไทยได้อย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

การดำเนินงานขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติที่ผ่านมาตั้งแต่ปีงบประมาณ 2562 จนถึงปัจจุบัน เป็นการขับเคลื่อนโดยอาศัยกลไกคณะทำงานขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ โดยมีการกำกับติดตามการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติให้เกิดผลลัพธ์ได้อย่างเป็นรูปธรรม มีความสอดคล้อง เชื่อมโยง และเป็นไปในแนวทางเดียวกัน ปัจจุบันมีหน่วยงานร่วมดำเนินงานจำนวนทั้งสิ้น 16 หน่วยงาน ได้แก่ (1) สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) (2) สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (สป.ศธ.) (3) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) (4) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) (5) กรมส่งเสริมการเรียนรู้ (สกร.) (6) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย (สถ.) (7) สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร (สนศ.กทม.) (8) กองบัญชาการตำรวจ

ตระเวนชายแดน (บช.ตชด.) (9) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) (10) สำนักงานปลัดกระทรวง การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สป.อว.) (11) สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมิน คุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.) (12) สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) (13) สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) (สทศ.) (14) สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (คส.) (15) สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (สำนักงาน ก.ค.ศ.) และ (16) สถาบัน พัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา (สคบส.) ทั้งนี้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้ดำเนินงานขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง โดยในปีงบประมาณ 2565 สำนักงานฯ ร่วมกับคณะทำงานขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ จัดทำแผนการขับเคลื่อน มาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ พ.ศ. 2566 – 2567 เพื่อสร้างความตระหนักรู้ถึงความสำคัญของการ ขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษา และใช้เป็นกรอบในการกำหนดทิศทางการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของ ชาติไปสู่การปฏิบัติเป็นไปในทิศทางเดียวกันและไม่ซ้ำซ้อน ในการดำเนินงาน แผนการขับเคลื่อนดังกล่าว เป็นผลจากการศึกษารวบรวมข้อมูลสภาพการณ์และบริบทสภาพแวดล้อม ความสำคัญของการขับเคลื่อน มาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ และผลของการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติที่ได้จากการ ถอดบทเรียนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จในการขับเคลื่อน มาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติในระยะเวลาที่ผ่านมา ซึ่งประกอบไปด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ ที่ 1 การสร้างความตระหนัก ความรู้ความเข้าใจในเรื่องมาตรฐานการศึกษาของชาติด้วยวิธีการที่หลากหลาย ยุทธศาสตร์ที่ 2 การนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ยุทธศาสตร์ที่ 3 การปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ และการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ยุทธศาสตร์ที่ 4 การติดตามประเมินผลการจัดการศึกษา ยุทธศาสตร์ที่ 5 การส่งเสริม สนับสนุนและสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการศึกษาของชาติ และยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนา และปรับปรุงระบบนิเวศทางการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา ตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการศึกษาของชาติ ทั้งนี้สาระสำคัญในแต่ละยุทธศาสตร์ ประกอบไปด้วย 4 ส่วน ได้แก่ เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัด แนวทางการดำเนินงาน และหน่วยงานที่รับผิดชอบ รวมทั้ง ได้รวบรวมแผนงาน และโครงการที่เกี่ยวข้องของหน่วยงานต่าง ๆ ที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2566 - 2567 ด้วย

อย่างไรก็ตามจากรายงานผลการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติตลอดระยะเวลา ที่ผ่านมายังพบว่า รายละเอียดของผลการดำเนินงานขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ของหน่วยงานต่าง ๆ ที่ร่วมขับเคลื่อนการดำเนินงานนั้น ยังไม่สามารถสะท้อนผลลัพธ์ได้อย่างแน่ชัดในประเด็น ปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ทั้งด้านการสร้างความรู้ ความเข้าใจ ด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล ด้านการประกันคุณภาพ ด้านการ มีส่วนร่วม และด้านระบบสนับสนุนที่เอื้อต่อการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ด้วยความสำคัญ ของประเด็นดังกล่าว สำนักงานฯ จึงจำเป็นต้องดำเนินการศึกษาปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จในการขับเคลื่อน มาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ เพื่อให้ทราบข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ในการกำหนดแนวทาง การดำเนินงานขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติได้อย่างแท้จริงและเกิดผลลัพธ์อย่าง

เป็นรูปธรรม ตลอดจนข้อเสนอแนะที่จะเป็นประโยชน์ในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ บรรลุตามแผนการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ พ.ศ. 2566 - 2567 กำหนด

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ตามแผนการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ พ.ศ. 2566 - 2567
2. เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติตามแผนการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ พ.ศ. 2566 - 2567

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้องค์ความรู้ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ในประเด็นเกี่ยวกับปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ตามแผนการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ พ.ศ. 2566 - 2567 และปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการ อันจะเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับการวางแผนการดำเนินการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติให้บรรลุผลตามเป้าหมาย
2. ได้ข้อเสนอแนะที่จะเป็นประโยชน์ในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติตามแผนการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ พ.ศ. 2566 - 2567

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

1. **ด้านข้อมูล** คือ เฉพาะข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ภายใต้การดำเนินงานขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ โดยอาศัยกลไกคณะทำงานขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ซึ่งมีหน่วยงานที่ร่วมดำเนินการในการกำกับ ติดตามการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติให้เกิดผลลัพธ์ได้อย่างเป็นรูปธรรม มีความสอดคล้อง เชื่อมโยงและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน ปัจจุบันมีหน่วยงานที่ร่วมดำเนินการภายใต้คณะทำงานดังกล่าว จำนวนทั้งสิ้น 16 หน่วยงาน ได้แก่ ได้แก่ (1) สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) (2) สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (สพ.ศธ.) (3) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) (4) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) (5) กรมส่งเสริมการเรียนรู้ (สกร.) (6) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย (สถ.) (7) สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร (สนศ.กทม.) (8) กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน (บช.ตชด.) (9) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) (10) สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สพ.อว.) (11) สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.) (12) สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) (13) สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) (สทศ.) (14) สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (คส.) (15) สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู

และบุคลากรทางการศึกษา (สำนักงาน ก.ค.ศ.) และ (16) สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา (สคบส.)

โดยการเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการเก็บข้อมูล 2 ส่วน ได้แก่

(1) *ข้อมูลเชิงคุณภาพ* ได้จากการศึกษาองค์ความรู้ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และผลการดำเนินแผนงาน/โครงการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตามแผนการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ พ.ศ. 2566 – 2567 ตลอดจนข้อมูลจากรายงานผลการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ พร้อมทั้งเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ผู้แทนหน่วยงานระดับนโยบายที่เป็นผู้รับผิดชอบการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ทั้ง 16 หน่วยงาน

(2) *ข้อมูลเชิงปริมาณ* ได้จากการเก็บข้อมูลโดยใช้เครื่องมือที่สร้างขึ้น สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ โดยเก็บข้อมูลกับผู้บริหารและครูผู้สอนของสถานศึกษาที่อยู่ในสังกัดหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการศึกษา จำนวน 8 หน่วยงาน ได้แก่ (1) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) (2) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) (3) กรมส่งเสริมการเรียนรู้ (สกร.) (4) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย (สธ.) (5) สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร (สนศ.กทม.) (6) กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน (บช.ตชด.) (7) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) และ (8) สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สป.อว.)

ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ

ปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ

ตัวแปรตาม

ความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ

ขอบเขตด้านระยะเวลา

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2567 ถึง 15 กันยายน 2567

นิยามศัพท์เฉพาะ

มาตรฐานการศึกษาของชาติ หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของการศึกษาที่เป็นคุณลักษณะของคนไทย 4.0 ที่ตอบสนองวิสัยทัศน์ของประเทศ เป็นคนดี มีคุณธรรม ยึดค่านิยมร่วมของสังคมเป็นฐานในการพัฒนาตนเองให้มีคุณลักษณะขั้นต่ำ 3 ประการ คือ ด้านผู้เรียนรู้ ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม และพลเมืองที่เข้มแข็ง

ปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ หมายถึง องค์ประกอบที่มีผลต่อการบรรลุเป้าหมายตามตัวชี้วัดที่กำหนดตามแผนการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ พ.ศ.2566-2567 ประกอบด้วย ปัจจัย 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องมาตรฐานการศึกษาของชาติ 2) ด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล 3) ด้านการประกันคุณภาพ 4) ด้านการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย 5) ด้านระบบสนับสนุนที่เอื้อต่อการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ และ 6) ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา

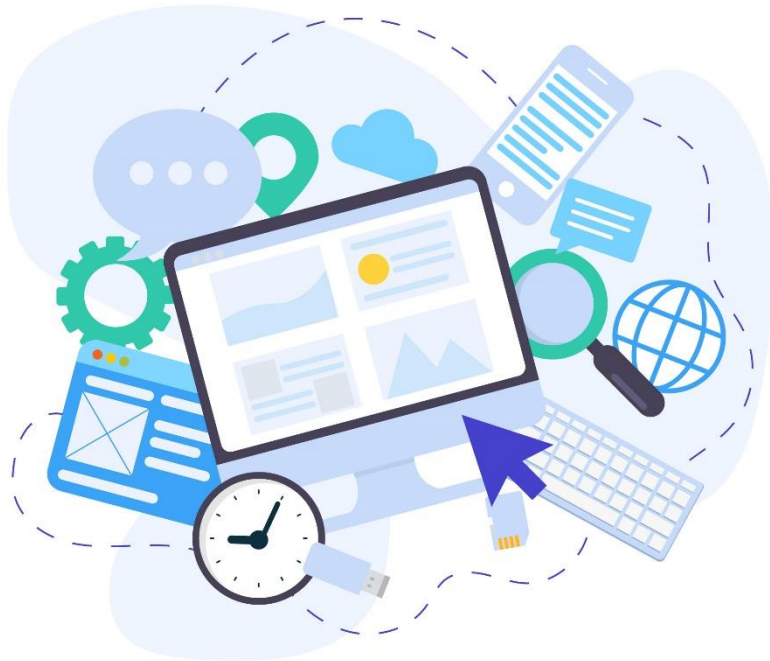
ความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ หมายถึง การบรรลุเป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์และเป้าหมายตามตัวชี้วัดที่กำหนดตามแผนการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ พ.ศ.2566-2567 ประกอบด้วย ตัวชี้วัดตามแผนยุทธศาสตร์ 6 ด้าน ได้แก่ 1) การสร้างความตระหนัก ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องมาตรฐานการศึกษาของชาติด้วยวิธีการที่หลากหลาย 2) การนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ 3) การปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์และการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา 4) การติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ 5) การส่งเสริมสนับสนุนและสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการศึกษาของชาติ และ 6) การพัฒนาและปรับปรุงระบบนิเวศทางการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการศึกษาของชาติ

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

✚ การนำเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งเป็น 5 ตอน ดังนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแผนการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ พ.ศ. 2566-2567
 - 2.1 สภาพการณ์และบริบทแวดล้อมในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ
 - 2.2 ความสำคัญของการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ
 - 2.3 แนวทางการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ
 - 2.4 ทิศทางการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ
 - 2.5 แผนการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ พ.ศ. 2566-2567
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ
4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการนำทฤษฎีนโยบายสาธารณะไปสู่การปฏิบัติ
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
6. กรอบความคิดในการวิจัย

ตอนที่ 1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561

“มาตรฐานการศึกษาของชาติ” หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับ คุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์ ของคนไทย เพื่อให้สถานศึกษาทุกแห่งยึดเป็นกรอบสำหรับสร้างคนไทย 4.0 ที่แม้แตกต่างกันตามบริบท ของท้องถิ่นและของสถานศึกษา แต่มีจุดหมายร่วม คือ **“สร้างความเป็นไทยและแข่งขันได้ในเวทีโลก”** สามารถ เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ ทั้งในมิติเศรษฐกิจ มิติสังคม และมิติการเมือง ต่อไปนี้

หลักการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของชาติ ซึ่งกำหนดผ่านกรอบ (framework) ผลลัพธ์ที่ พึงประสงค์ของการศึกษานี้ จัดทำขึ้นให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580) แผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 กฎหมาย ยุทธศาสตร์ และแผนงานทั้งหลายเหล่านี้ ต่างมีอุดมการณ์เพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่ สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ เป็นพลเมืองดี มีคุณภาพและความสามารถสูง พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งยังคาดหวังให้คนไทยทั้งปวงได้รับ โอกาสเท่าเทียมกันทางการศึกษา สามารถเป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม เพื่อเป้าหมายของการพัฒนา ประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

เป้าหมายของมาตรฐานการศึกษาของชาติ มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สถานศึกษาทุกแห่งยึดเป็นแนวทาง สำหรับการพัฒนาผู้เรียนไปสู่ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา และให้หน่วยงานต้นสังกัดใช้เป็นเป้าหมาย ในการจัดการศึกษา โดยการกำหนดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของผู้เรียนที่เหมาะสมตามช่วงวัยในแต่ละระดับ และประเภทการศึกษา และใช้เป็นเป้าหมายในการสนับสนุนสถานศึกษาให้สามารถดำเนินการต่าง ๆ ได้ อย่างสะดวกเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ดังกล่าว นอกจากนี้ยังมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัด การศึกษาใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริม การกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผลและการประกันคุณภาพ การศึกษาเพื่อให้เป็นไปตามหลักการในการจัดการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้จัดทำมาตรฐาน การศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ในรูปของผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาเพื่อให้สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาและจัดทำมาตรฐานการศึกษา ขั้นต่ำที่จำเป็นของแต่ละระดับและประเภทการศึกษา เพื่อวางรากฐานให้ผู้เรียนในระหว่างที่กำลังศึกษา เพื่อให้ เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์หลังจากสำเร็จการศึกษา ซึ่งถือเป็น **“คุณลักษณะของคนไทย 4.0”** ที่สามารถ สร้างความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนให้กับประเทศ เป้าหมายสำคัญของมาตรฐานการศึกษาของชาติในรูปของ ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา คือ การให้อิสระสถานศึกษาในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบท ของสถานศึกษาและตามความถนัดของผู้เรียนที่สอดคล้องกับกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ซึ่งกำหนดว่าสถานศึกษาเป็นผู้จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา (การประเมินตนเอง) โดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ของแต่ละระดับและประเภทการศึกษา พร้อมทั้งจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาเพื่อนำไปสู่กรอบผลลัพธ์ที่ พึงประสงค์ตามบริบท ระดับและประเภทการศึกษาของสถานศึกษา และให้สำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ทำหน้าที่ประเมินคุณภาพภายนอกตามรายงานผล

การประเมินตนเองของสถานศึกษาและประเด็นอื่น ๆ ผ่านหน่วยงานต้นสังกัดโดยมุ่งหมายให้เป็นการประเมินเพื่อพัฒนามาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 คุณธรรม ทักษะและความรู้ที่จำเป็น บนฐานค่านิยมร่วมสู่กรอบผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา

การจัดการศึกษาของชาติจะต้องทำให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ ซึ่งเป็นคุณลักษณะของผู้เรียนอันเป็นผลที่เกิดจากการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับการศึกษาปฐมวัย การศึกษาขั้นพื้นฐาน การอาชีวศึกษา จนถึง การอุดมศึกษา ทั้งนี้สถานศึกษามีอิสระในการกำหนดแนวคิด ปรัชญาและวิสัยทัศน์ของการจัดการศึกษาให้เป็นอัตลักษณ์และสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและตามความถนัดของผู้เรียน หน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมีการสนับสนุนกำกับ ติดตาม ประเมินและพัฒนาคุณภาพของการจัดการศึกษา โดยมุ่งเน้นความรับผิดชอบต่อที่ตรวจสอบได้ (accountability) มีระบบการบริหารจัดการทั้งด้านผู้บริหาร ครู คณาจารย์และบุคลากร หลักสูตรการเรียนการสอน สื่อ เทคโนโลยีดิจิทัล ทรัพยากร สิ่งสนับสนุนการศึกษา และการประเมิน ตลอดจนระบบและกลไกการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องที่ทำให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ที่เหมาะสมตามแต่ละระดับและประเภทการศึกษา และผลลัพธ์สะสมที่ครอบคลุมระดับและประเภทการศึกษาที่ต่อเนื่องกัน นอกจากนี้สถาบันผลิตและพัฒนาครูในฐานะกลไกสำคัญในการพัฒนาครูให้มีคุณภาพจะต้องมีบทบาทในการเตรียมความพร้อมครูก่อนประจำการและส่งเสริมการพัฒนาครูประจำการให้มีสมรรถนะทางวิชาชีพที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ยุคใหม่เพื่อผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา (Desired Outcomes of Education : DOE Thailand) หมายถึง คุณลักษณะของคนไทย 4.0 ที่ตอบสนองวิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน โดยคนไทย 4.0 จะต้องธำรงความเป็นไทยและแข่งขันได้ในเวทีโลก นั่นคือเป็นคนดี มีคุณธรรม ยึดค่านิยมร่วมของสังคมเป็นฐานในการพัฒนาตน ให้เป็นบุคคลที่มีคุณลักษณะ 3 ด้าน โดยเป็นคุณลักษณะขั้นต่ำดังต่อไปนี้

1. **ผู้เรียนรู้** หมายถึง เป็นผู้มีความเพียร ใฝ่เรียนรู้ และมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อก้าวทันโลกยุคดิจิทัลและโลกในอนาคต และมีสมรรถนะ (competency) ที่เกิดจากความรู้ ความรอบรู้ ด้านต่าง ๆ มีสุนทรียรักษ์และประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาไทย มีทักษะชีวิต เพื่อสร้างงานหรือสัมมาอาชีพ บนพื้นฐานของความพอเพียง ความมั่นคงในชีวิต และคุณภาพชีวิตที่ดี ต่อตนเอง ครอบครัวและสังคม

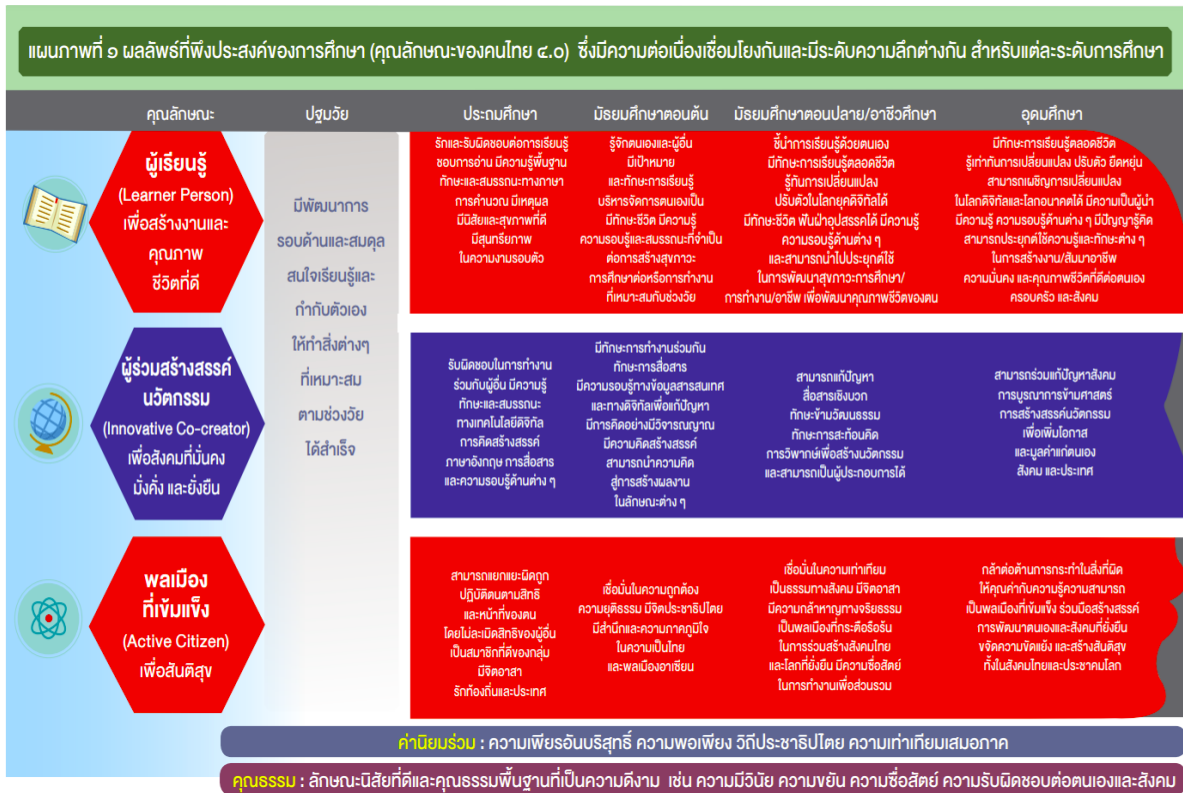
2. **ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม** เป็นผู้มีความทักษะทางปัญญา ทักษะศตวรรษที่ 21 ความฉลาดดิจิทัล (digital intelligence) ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะข้ามวัฒนธรรม สมรรถนะการบูรณาการข้ามศาสตร์ และมีคุณลักษณะของความเป็นผู้ประกอบการ เพื่อร่วมสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรมทางเทคโนโลยีหรือสังคม เพิ่มโอกาส และมูลค่าให้กับตนเองและสังคม

3. **พลเมืองที่เข้มแข็ง** เป็นผู้มีความรักชาติ รักท้องถิ่น รู้ถูกผิด มีจิตสำนึกเป็นพลเมืองไทย และพลโลก มีจิตอาสา มีอุดมการณ์และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชาติ บนหลักการประชาธิปไตย ความยุติธรรม ความเท่าเทียม เสมอภาค เพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ โดยผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ 3 ด้าน ที่เหมาะสมตามช่วงวัยที่มีความต่อเนื่อง เชื่อมโยง และสะสมตั้งแต่ระดับการศึกษาปฐมวัย การศึกษาขั้นพื้นฐาน การอาชีวศึกษา จนถึงระดับอุดมศึกษา แสดงไว้ในแผนภาพที่ 1 ทั้งนี้การนำกรอบผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาไปสู่การปฏิบัติ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจะเป็นหน่วยประสานงานในการดำเนินงานของหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแปลงกรอบผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาสู่การ จัดทำ กำกับติดตาม และประเมินมาตรฐานการศึกษาขั้นต่ำที่จำเป็นสำหรับแต่ละระดับและประเภทการศึกษา

เพื่อให้เกิดการเชื่อมต่อของผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของแต่ละระดับและประเภทการศึกษา กระบวนการดำเนินงานดังกล่าวควรใช้การทำงานแบบมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนและใช้การวิจัยเป็นฐานและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืนและการอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและประชาคมโลกอย่างสันติ

โดยผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ 3 ด้าน ที่เหมาะสมตามช่วงวัย ที่มีความต่อเนื่อง เชื่อมโยงและสะสมตั้งแต่ระดับการศึกษาปฐมวัย การศึกษาขั้นพื้นฐานการอาชีวศึกษา จนถึงระดับอุดมศึกษา แสดงไว้ในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา (คุณลักษณะของคนไทย 4.0)

ซึ่งมีความต่อเนื่อง เชื่อมโยงกันและมีระดับความลึกต่างกัน สำหรับแต่ละระดับการศึกษา (ที่มา : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562 หน้า 9)

ทั้งนี้การนำกรอบผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาไปสู่การปฏิบัติ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จะเป็นหน่วยประสานงานในการดำเนินงานของหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการแปลงกรอบผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาสู่การจัดทำ กำกับติดตาม และประเมินมาตรฐานการศึกษาขั้นต่ำ ที่จำเป็นสำหรับแต่ละระดับและประเภทการศึกษา เพื่อให้เกิดการเชื่อมต่อของผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของแต่ละระดับและประเภทการศึกษา กระบวนการดำเนินงานดังกล่าวควรใช้การทำงานแบบมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนและใช้การวิจัยเป็นฐาน

แนวทางการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561

เสวตาทภรณ์ ตั้งวันเจริญ และอรทัย รุ่งวชิรา (2564) ได้สรุปแนวทางการจัดการศึกษาสู่เป้าหมาย มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ไว้ดังนี้

หัวใจของการจัดการศึกษานั้นต้องตระหนักถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ (Learner Focus) ดังพระราชบัญญัติ การศึกษา พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ครั้งที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตราที่ 24 ว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ ต้องจัดเนื้อหา กิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่าง ระหว่างบุคคล และมาตรา 22 ที่ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2545) เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนไปสู่เป้าหมาย มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 คือ เป็นผู้เรียนรู้ ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม และพลเมืองที่เข้มแข็ง แต่เนื่องจากมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ได้มีการกำหนดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ทั้ง 3 ด้าน ตามความเหมาะสมของช่วงวัยให้มีความต่อเนื่อง เชื่อมโยงและสะสมตั้งแต่ระดับการศึกษาปฐมวัย การศึกษาขั้นพื้นฐาน การอาชีวศึกษา จนถึงระดับอุดมศึกษา ดังนั้นแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อไปสู่เป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 กำหนด จึงมีบางประเด็นที่สามารถจัดทำแนวทางการดำเนินการจัดการศึกษาได้เหมือนกันในทุกช่วงวัย แต่บางประเด็น ต้องปรับเปลี่ยนแนวทางการดำเนินการจัดการศึกษาให้เหมาะสมตามช่วงวัย ดังนี้

แนวทางการจัดการศึกษาสำหรับทุกช่วงวัย เป็นการปรับเปลี่ยนแนวทางการจัดการศึกษาของ ผู้ที่เกี่ยวข้อง หรือปัจจัยที่เกี่ยวข้องที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมายในภาพรวม ได้แก่

1. ผู้บริหารหรือผู้นำ ผู้บริหารหรือผู้นำนับเป็นปัจจัยสำคัญที่จะนำการจัดการศึกษาสู่เป้าหมาย มาตรฐานการศึกษาของชาติโดยผู้บริหารหรือผู้นำสถาบันการศึกษาต้องปรับเปลี่ยนแผนการจัดการศึกษา ให้สอดคล้องกับนโยบายทางการศึกษาของชาติ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี พ.ศ. 2561-2580, แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2565, แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 และมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัญหาด้านสังคม เศรษฐกิจ ผลกระทบ จากระบบดิจิทัล ผู้บริหาร หรือผู้นำสถาบันการศึกษา ต้องทำการวิเคราะห์ SWOT analysis โดยพิจารณา จุดแข็ง จุดอ่อนของสถาบันตนเอง วิเคราะห์โอกาสและภาวะคุกคามจากสิ่งแวดล้อมทั้งด้านนโยบาย การเมือง เศรษฐกิจ นำมาสู่การจัดทำนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาผู้เรียน ตามสภาพสังคมและบริบทของตนเอง โดยเป้าหมายการพัฒนา คือ ให้ผู้เรียนเป็นผู้เรียนรู้ ผู้ร่วมสร้างสรรค์ นวัตกรรม และพลเมืองที่เข้มแข็ง ผู้บริหารหรือผู้นำสถาบันการศึกษาต้องจัดสถานะที่สร้างความกดดัน ต่อผู้เรียน รวมทั้งผู้ปกครอง เช่น การตั้งเป้าหมายให้ผู้เรียนต้องสอบเรียนต่อโรงเรียนชั้นนำของประเทศหรือ สอบเข้ามหาวิทยาลัยได้ทุกคน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนและผู้ปกครองเครียด เพราะเมื่อตั้งเป้าหมายดังกล่าว การจัดการศึกษาย่อมต้องมุ่งเน้นวิชาการมาก ทำให้ผู้เรียนขาดการส่งเสริมทักษะด้านอื่น ผู้บริหารหรือผู้นำ สถาบันการศึกษาต้องดำเนินการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาเนื่องจากคุณภาพของครูผู้สอนมักเป็น ปัจจัยสำคัญของความสำเร็จทางการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2559: 10; ธนวัฒน์ ศรี ไพโรจน์และคณะ. 2561 : 98) ผู้บริหารหรือผู้นำสถาบันการศึกษา ควรส่งเสริมให้ครูอาจารย์และชุมชน ร่วมมือกันสร้างสรรค์พัฒนานักเรียน การจัดการศึกษาโดยใช้ชุมชนเป็นฐานหรือชุมชนมีส่วนร่วมเป็นแนวทาง ในการจัดการศึกษาแก่ชุมชน เพื่อชุมชน โดยชุมชน เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในท้องถิ่น ชุมชนนั้น ๆ ให้เป็น ผู้มีความรู้ ทักษะ กระบวนการและมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน และร่วมด้วย

ช่วยกันพัฒนาชุมชนของตนเองก่อให้เกิดพลังความร่วมมือในการสร้างความยั่งยืน (เจือจันทร์ จงสถิตอยู่, 2557, หน้า 11) นอกจากงานด้านการบริหารของผู้บริหารแล้ว ภาวะผู้นำของผู้บริหารหรือผู้นำสถาบันก็เป็นสิ่งสำคัญในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาสู่เป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาของชาติเพราะการบริหารการศึกษาโดยใช้อำนาจตามกฎหมายที่ตนมี สั่งการให้ครูทำงานโดยปราศจากการเข้าใจถึงจิตใจ สถานการณ์ และปัจจัยแห่งการจูงใจต่าง ๆ ย่อมทำให้ครูเกิดทัศนคติที่เป็นลบต่อผู้บริหารและต่อสถาบัน ทำให้ปฏิบัติหน้าที่ไม่เต็มศักยภาพ ส่งผลให้การทำงานไม่เกิดประสิทธิภาพเท่าที่ควร ดังนั้นผู้บริหารสถาบันจึงต้องมีภาวะผู้นำ เพื่อนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมาย จากการศึกษาของ นิรุช มีพันธ์ (2559) ได้ศึกษาตัวแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน ซึ่งหมายถึง สถานศึกษาที่สามารถบริหารการศึกษาย่างมีมาตรฐาน ทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน งานวิชาการ งานธุรการ ผู้ปกครองและบริการ ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อันจะเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็กและเยาวชนและโรงเรียนอื่น ๆ ระดับมัธยมศึกษาในเขตภาคเหนือตอนบน พบว่า ผู้บริหารหรือผู้นำสถาบันการศึกษา ควรมี 1) ภาวะผู้นำในเรื่องการมีอุดมการณ์และเป็นแบบอย่างที่ดี มีความมุ่งมั่น ทุ่มเทในการทำงานอย่างมีอุดมการณ์ ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีความเสียสละ ซื่อสัตย์สุจริต มีคุณธรรมจริยธรรม ทำให้ผู้ตามเกิดความภาคภูมิใจเมื่อได้ร่วมงาน และมีความมั่นใจต่อผู้นำ 2) การนำการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารหรือผู้นำสถาบันการศึกษาต้องมีความพร้อมทั้งทางร่างกายและจิตใจ เปิดใจยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น คิดวิเคราะห์ปัญหา จุดอ่อน-จุดแข็งขององค์กร ค้นหาวิธีการแก้ไขด้วยวิธีการใหม่ ๆ ศึกษาดูงานจากสถานศึกษาอื่นที่ประสบความสำเร็จเพื่อกระตุ้นเพื่อนร่วมงานให้เกิดการพัฒนาโดยผู้นำต้องเป็นผู้สนับสนุนและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ร่วมงานว่าการเปลี่ยนแปลงทำให้สถานศึกษามีคุณภาพและเกิดสัมฤทธิ์ผลทั้งระบบตั้งแต่ผู้เรียนบุคลากรไปจนถึงผู้บริหาร 3) การทำงานเป็นทีม เพราะผู้บริหารหรือผู้นำสถาบันการศึกษา ไม่สามารถทำงานเพียงคนเดียวแล้วสามารถบรรลุวิสัยทัศน์ได้ ดังนั้นผู้นำต้องสร้างทีมงาน โดยการทำให้เป็นแบบอย่างที่ดี มีความเชื่อในขีดความสามารถของผู้ร่วมงาน มีการมอบอำนาจและการตัดสินใจ สร้างบรรยากาศที่กระตุ้นการใช้ปัญญา พร้อมทั้งพัฒนาขีดความสามารถของผู้ร่วมงานเป็นรายบุคคล 4) การสร้างแรงบันดาลใจ ผู้บริหารหรือผู้นำสถาบันการศึกษา ต้องสร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้ร่วมงานด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้งานบรรลุวิสัยทัศน์ ซึ่งผู้ร่วมงานต้องพบปัญหาและอุปสรรคมากมายเมื่อทำงานเสร็จแล้วส่วนหนึ่ง ผู้นำต้องแสดงความรู้สึกให้ทุกคนทราบว่าผู้นำยอมรับและเห็นคุณค่าพร้อมชมเชยด้วยความจริงใจ 5) การมีวิสัยทัศน์ผู้บริหารหรือผู้นำสถาบันการศึกษา ต้องสร้างวิสัยทัศน์ว่า สถานศึกษาจะดำเนินงานไปในทิศทางใด จะมีอะไรใหม่ ๆ ที่จะเกิดขึ้นบ้างและจะสร้างอนาคตของโรงเรียนอย่างไร พยายามสร้างแรงบันดาลใจให้แก่ผู้ร่วมงานให้เกิดความปรารถนาที่จะบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ร่วมกัน ดังนั้นถ้าผู้บริหารและผู้นำสถาบันการศึกษา ปฏิบัติงานด้านบริหารการศึกษาให้สอดคล้องกับผลลัพธ์อันพึงประสงค์ของมาตรฐานการศึกษาของชาติและมีภาวะผู้นำในการชักจูง โน้มน้าว ให้ทีมงานขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมายด้วยกัน ย่อมส่งผลให้การจัดการศึกษาไปสู่เป้าหมายตามที่มาตรฐานการศึกษาของชาติกำหนดและประสบผลสำเร็จได้ดียิ่งขึ้น สิ่งสำคัญอีกประเด็นหนึ่งสำหรับผู้บริหารหรือผู้นำสถาบันการศึกษา คือ การเตรียมความพร้อมสำหรับผู้ปฏิบัติให้ขึ้นสู่ระดับผู้บริหาร แทนผู้บริหารที่เกษียณ เพื่อให้การดำเนินงานจัดการศึกษาไปสู่เป้าหมายอย่างต่อเนื่อง

2. ครูหรือผู้สอน มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาสู่เป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ครูต้องปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้ จากผู้สั่งการถ่ายทอดเป็นผู้ให้คำปรึกษาและอำนวยความสะดวก

ทำตัวเหมือนพี่เลี้ยงและโค้ช เน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง เน้นคำถามและปัญหา เพื่อสร้างบรรยากาศของการเรียนรู้ ครูต้องมีความรู้อย่างกว้างขวางด้วยการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ศึกษาหาความรู้ตลอดชีวิต ซึ่งจะให้แนวทางแก่นักเรียนได้ รวมทั้งพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการเรียนการสอน ครูต้องเข้าใจศาสตร์การสอน (Pedagogical Practices) เพื่อนำมาใช้เป็นแนวปฏิบัติ การจัดการเรียนการสอนสำหรับครู ดังเช่น การศึกษาของประเทศสิงคโปร์ ได้กำหนดแนวปฏิบัติที่สะท้อนความเข้าใจในศาสตร์การสอน สำหรับครูสิงคโปร์ ดังนี้ (อรรถพล อนันตวรสกุล, 2560)

1) การสร้างวัฒนธรรมชั้นเรียนเชิงบวก (Positive Classroom Culture) ประกอบด้วย การสร้างปฏิสัมพันธ์และการเกื้อกูลกัน การริเริ่มและคงไว้ซึ่งวินัยเชิงบวก การกำหนดความคาดหวังและแนวปฏิบัติของชั้นเรียน การสร้างความไว้วางใจ และการสร้างความเชื่อมั่นเสริมพลังแก่ผู้เรียน

2) การเตรียมความพร้อมบทเรียน (Lesson Preparation) ได้แก่ การกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนของบทเรียน การพิจารณาทำความเข้าใจผู้เรียนเป็นรายบุคคล การคัดสรรและจัดลำดับสาระความรู้ การตัดสินใจเลือกยุทธศาสตร์การสอน การวางแผนการใช้คำถามหลักในการสอน การวางลำดับกิจกรรมของบทเรียน การตัดสินใจเลือกอุปกรณ์และข้อมูลประกอบการเรียนรู้

3) การจัดการบทเรียน (Lesson Enactment) ได้แก่ การทบทวนความรู้พื้นฐานก่อนเริ่มเรียนการสร้างความสนใจ การสนับสนุนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในบทเรียน การปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์จริง การให้คำอธิบายขั้นตอนต่าง ๆ อย่างชัดเจน การสร้างบรรยากาศที่ตื่นตัวและตื่นไหว การเอื้ออำนวยให้เกิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ การใช้คำถามเพื่อการเรียนรู้ การสรุปบทเรียน

4) การประเมินผลและการให้ผลป้อนกลับ (Assessment and Feedback) ได้แก่ การกำหนดภาระงานที่มีความหมาย การตรวจสอบความเข้าใจและการให้ข้อมูลป้อนกลับ การสนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

3. หลักสูตรการเรียนการสอน เป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับการจัดการศึกษา เพราะเป็นการขยายแนวคิดในการจัดการศึกษา หรือปรัชญาการศึกษาไปสู่การปฏิบัติ ดังที่ Saylor, Galen J., Alexander. William M., & Lewis. Arthur J. (1981, p. 8) ได้ให้ความหมายหลักสูตรว่า เป็นแผนสำหรับกำหนดโอกาสการเรียนรู้ให้บุคคลได้รับการศึกษา เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนไปสู่เป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 หลักสูตรโรงเรียนจะต้องมีการปรับเปลี่ยนให้ยืดหยุ่น ไม่เน้นเนื้อหาสาระจนแน่นเกินไป โดยไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้สร้างสรรค์ ค้นคว้า หรือสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง การจัดการเรียนรู้ต้องก้าวข้ามสาระวิชาไปสู่การเรียนรู้ทักษะเพื่อการดำรงชีวิต ในหลักสูตรควรมีการส่งเสริมการเรียนการสอนโดยนำ “STEM Education (Science, Technology, Engineering, Mathematics)” มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ในศาสตร์เหล่านี้ (STEM) ไปบูรณาการและพัฒนานวัตกรรม (Innovation) หลักสูตรทุกระดับควรมีการสอนเรื่องความดี และคุณธรรมควบคู่ไปกับการสอนเรื่องขององค์ความรู้เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักแยกแยะความดีกับความชั่ว ให้อภัยแก่ผู้อื่น มีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และมีความละเอียดหรือเกรงกลัวต่อบาป เพราะคุณธรรมเหล่านี้เป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์นอกจากนี้ระบบการประเมินก็ควรให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับหลักสูตรด้วย โดยเฉพาะข้อสอบที่ใช้วัดผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ควรเป็นข้อสอบอัตนัย หรือเป็นสถานการณ์ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นในลักษณะการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดสร้างสรรค์ และการคิดแก้ปัญหา

4. สื่อ และเทคโนโลยีการสอน มีบทบาทสำคัญ เพราะปัจจุบันเป็นยุคดิจิทัลการที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม มีความฉลาดดิจิทัล การจัดการศึกษาก็ต้องปรับเปลี่ยน จะใช้สื่อการสอนแบบเก่าที่ให้ผู้อ่านจากหนังสือ ตำราคงไม่เพียงพอ ต้องมีการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ ให้ทันสมัย โดยนำเทคโนโลยีเหล่านี้มาใช้ในการผลิตสื่อการเรียนการสอนเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์สร้างนวัตกรรมสื่อการสอน ได้แก่ คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) มัลติมีเดีย การประชุมทางไกล ชุดการสอน E-book เพื่อส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ แนวทางการจัดการศึกษาตามช่วงวัย เป็นการปรับเปลี่ยนการจัดการศึกษาที่เน้นผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในแต่ละช่วงวัย การเรียนรู้จากเทคโนโลยี โดยนำเทคโนโลยีมาใช้ในลักษณะการผสมผสาน (Blended Learning) คือ เรียนรู้ทางออนไลน์ และเรียนรู้แบบพบกันในห้องเรียน (Face to Face) เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน การนำโปรแกรมที่ทันสมัย ทำให้ผู้เรียนเรียนรู้เนื้อหาสาระต่าง ๆ เช่น MOOC SkillLane Google ร่วมกับการที่ผู้สอนได้ชี้แนะ อำนวยความสะดวก และจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้รับความรู้และมีทักษะเพิ่มมากยิ่งขึ้น

5. วัฒนธรรมองค์กร บุคลากรทุกคนทั้งองค์กรควรสร้างวัฒนธรรมองค์กร และกระบวนการทำงานและกิจกรรมให้เหมาะสมกับสภาพบริบท ดำเนินงานโดยมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ตามแนวทางการจัดการศึกษาสู่เป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ มีการสื่อสารและถ่ายทอดแนวทางให้บุคลากรทั้งองค์กร ด้วยช่องทางที่หลากหลาย เพื่อให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมและรับผิดชอบต่อการขับเคลื่อนแนวทางการจัดการศึกษาสู่เป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาชาติลงสู่การปฏิบัติ

6. การกำกับติดตามและประเมินผล การทบทวนมาตรฐานการศึกษาของชาติให้เหมาะสมหลังจากใช้ไปในระยะหนึ่งจากบทเรียนที่ได้รับจากการปฏิบัติงานจริงและข้อมูลจากการวิเคราะห์สภาพที่เปลี่ยนแปลง ได้แก่ การบริหารจัดการเพื่อการขับเคลื่อนงานที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาผู้เรียน หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ การสร้างความพร้อมทั้งด้านความรู้ ทักษะ เจตคติ คุณลักษณะของผู้สอน การวัดและประเมินผลทุกระดับที่เป็นไปเพื่อการพัฒนาผู้เรียน การจัดสื่อการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ เครือข่ายการเรียนรู้ และงบประมาณที่ใช้เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้สอนและผู้เรียนที่เหมาะสม เพียงพอ โดยจัดระบบแนวทางการกำกับติดตามที่มีประสิทธิภาพดำเนินการตามระบบที่กำหนดอย่างต่อเนื่อง เน้นการกำกับติดตามประเมินผลการทำงาน ที่มุ่งเน้นคุณลักษณะผู้เรียนและการทำงานในลักษณะกัลยาณมิตร และนำข้อมูลมาใช้ในการช่วยเหลือ แก้ปัญหา ให้การสนับสนุน และนำข้อมูลมาใช้ในการทบทวนมาตรฐานการศึกษาในช่วงต่อไป

ตอนที่ 2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแผนการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ พ.ศ. 2566-2567

2.1 สภาพการณ์และบริบทแวดล้อมในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ

การเปลี่ยนแปลงของโลกที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและรุนแรงต่อเนื่องในช่วงกว่า 2 ทศวรรษที่ผ่านมา ได้ปลุกกระแสความสนใจเกี่ยวกับแนวทางการเตรียมความพร้อมให้แก่ผู้เรียนเพื่อเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงที่พลิกผันในศตวรรษที่ 21 ทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง รวมทั้งการเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยี สารสนเทศทั่วโลกไปพร้อมกับภัยคุกคามทั้งที่เป็นภัยพิบัติ สถานการณ์การระบาดของโรคต่าง ๆ ที่ทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง สภาพภูมิอากาศและทรัพยากรที่ไม่สอดคล้องกับการพัฒนา และความไม่ลงรอยกันในกลุ่มคนระดับต่าง ๆ ที่นำไปสู่ความขัดแย้งและสงครามในรูปแบบต่าง ๆ ในที่สุด สังคมมีความคาดหวังที่สูงมากต่อเด็กที่จะเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพในอนาคตและมีทักษะที่จำเป็นเพื่อการพัฒนาตนเองและส่งผลถึงการพัฒนาประเทศ แม้ว่าจะมีการฉายภาพหรือพยากรณ์ภาพอนาคตที่แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกโฉมมากมายข้างต้น แต่กลับมีการแสดงให้เห็นถึงภาพหรือลักษณะผู้เรียนในอนาคตที่สามารถเติบโต ดำรงชีวิตและประกอบอาชีพ รวมถึงสามารถเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่นำไปสู่การพัฒนาประเทศชาติได้ในอนาคตที่เต็มไปด้วยการเปลี่ยนแปลงดังที่กล่าวมาได้อย่างชัดเจน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการจึงได้จัดทำมาตรฐานการศึกษาของชาติ และผ่านความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2561 ให้เป็นมาตรฐานที่เน้นผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา (Desired Outcomes of Education : DOE) ซึ่งเป็นคุณลักษณะของคนไทย 4.0 ที่ตอบสนองวิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ซึ่งคนไทย 4.0 จะต้องดำรงความเป็นไทย และแข่งขันได้ในเวทีโลก นั่นคือเป็นคนดี มีคุณธรรม ยึดค่านิยมร่วมของสังคมเป็นฐานในการพัฒนาตนเอง ให้เป็นบุคคลที่มีคุณลักษณะขั้นต่ำ 3 ด้าน คือ ผู้เรียนรู้ ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม และพลเมืองที่เข้มแข็ง รวมทั้งมีการกิจเร่งดำเนินการชี้แจงแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของชาติให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจชัดเจน ถูกต้องตรงกัน และสามารถแปลงกรอบผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างสอดคล้องเชื่อมโยงและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน ตลอดจนกำกับ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถนำผลการประเมินมาปรับปรุงการดำเนินการให้เหมาะสมและสามารถยกระดับการศึกษาของไทยได้อย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้ การดำเนินงานขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ เป็นภารกิจสำคัญอยู่ภายใต้บริบทและสอดคล้องตามนโยบายที่สำคัญรองรับการขับเคลื่อนประเทศไทยให้บรรลุเป้าหมาย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 54 บัญญัติไว้ว่า การศึกษาทั้งปวงต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ในขณะที่มาตรา 54 วรรคสาม ได้บัญญัติด้วยว่า *“รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการ กำกับ ส่งเสริมและสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล”*

ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 ในส่วนของยุทธศาสตร์ที่ 3 ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ก็ได้มีจุดมุ่งหมายสำคัญในการวางรากฐานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการนำพาประเทศไปสู่การเป็นประเทศพัฒนาแล้วตามเป้าหมายในอีก 20 ปีข้างหน้าให้เป็นคนไทยที่มีการพัฒนาในทุกมิติและทุกช่วงวัยอย่างมีคุณภาพ ให้คนไทยในอนาคตเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มีวินัย เป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง สามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต มีทักษะในศตวรรษที่ 21 มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่สาม และอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สู่การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นวัตกรรม เป็นเกษตรกรยุคใหม่ มีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง และเป็นผู้ประกอบการบนฐานของการรู้คุณค่า มีความเป็นไทย มีคุณธรรมจริยธรรม มีวินัย ความสำเร็จต่อสังคมและมีสุขภาวะที่ดี ซึ่งการบรรลุเป้าหมายดังกล่าวมีคำสำคัญ (Keyword) คือ รongรับความเปลี่ยนแปลงทั้งด้านบริบททางเศรษฐกิจและสังคม โดยมุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต ควบคู่กับการปฏิรูปที่สำคัญทั้งในส่วนของกฎการปฏิรูปการเรียนรู้แบบพลิกโฉมในทุกระดับตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรมเพื่อให้คนมีความดีอยู่ใน ‘วิถี’ การดำเนินชีวิตและมีจิตสำนึกร่วมในการสร้างสังคมที่น่าอยู่อย่างยั่งยืน

แนวคิดดังกล่าวปรากฏในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (12) ประเด็นการพัฒนาการเรียนรู้ (พ.ศ. 2561-2580) ในเป้าหมายระดับประเด็น ระบุว่า คนไทยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน มีทักษะการเรียนรู้ และทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ 21 สามารถเข้าถึงการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตดีขึ้น โดยให้ความสำคัญกับการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ที่มีเป้าหมายย่อย คือ คนไทยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน มีทักษะการเรียนรู้ และทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ 21 สามารถเข้าถึงการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตดีขึ้น ในขณะเดียวกัน แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ได้กำหนดทิศทางการจัดการศึกษาของประเทศ โดยมุ่งให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ คุณธรรมอย่างมีคุณภาพ ทักษะและสมรรถภาพ เป็นกำลังคนที่มีทักษะและศักยภาพ รองรับการพัฒนาประเทศ และการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 และกำหนดแนวทางการพัฒนาไว้ในยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2566-2570 ที่ได้กำหนดทิศทางการพัฒนาบนพื้นฐานของหลักการแนวคิดที่สำคัญ 4 ประการ ได้แก่ ประชาชนเศรษฐกิจพอเพียง แนวคิด Resilience เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนของสหประชาชาติ (SDGs) และโมเดลเศรษฐกิจ BCG (Bio-Circular-Green Economy) เพื่อมุ่งสู่วัตถุประสงค์หลักของแผนพัฒนา คือการพลิกโฉมประเทศไทยไปสู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน” โดยมีเป้าหมายเพื่อปรับโครงสร้างการผลิตสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม พัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่ มุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม เปลี่ยนผ่านไปสู่ความยั่งยืนและเสริมสร้างความสามารถของประเทศในการรับมือกับความเสี่ยงและการเปลี่ยนแปลงภายใต้บริบทโลกใหม่ ในส่วนของเป้าหมายหลักที่ 2 การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่ มุ่งพัฒนาให้คนไทยมีทักษะและคุณลักษณะที่เหมาะสมกับโลกยุคใหม่ ทั้งทักษะในด้านความรู้ ทักษะทางพฤติกรรม และคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม เตรียมพร้อมกำลังคนที่มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน รวมทั้งพัฒนาหลักประกันและความคุ้มครองทางสังคมเพื่อส่งเสริมความมั่นคงในชีวิต และเป้าหมายหลักที่ 5 การเสริมสร้างความสามารถของประเทศไทยในการรับมือการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงภายใต้บริบทโลกใหม่ โดยการสร้างความพร้อมในการรับมือกับการเป็นสังคมสูงวัย การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

และภัยโรคระบาด รวมถึงพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและกลไกทางสถาบันให้เอื้อต่อสังคมและเศรษฐกิจ ดิจิทัล รวมทั้งปรับปรุงโครงสร้างและระบบการบริหารงานของภาครัฐให้สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วได้อย่างทันการณ์ ได้กล่าวถึงการพัฒนาคนให้ปรับตัวได้ในการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยด้านการศึกษาซึ่งอยู่ในมิติปัจจัยผลักดันการพลิกโฉมประเทศ ในหมุดหมายที่ 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต โดยสนับสนุนให้คนทุกช่วงวัยมีโอกาสพัฒนาทักษะอย่าง เต็มศักยภาพ มีการเรียนรู้ ตลอดชีวิต และมีสมรรถนะที่สอดคล้องกับบริบทของโลกยุคใหม่ และยังเน้นการให้ ความสำคัญกับการพัฒนาระบบสนับสนุนการเรียนรู้หรือนิเวศการเรียนรู้ โดยระบุอีกว่า การแก้ไขภาวการณ์ ถดถอยทางการเรียนรู้ในวัยเรียน สถานศึกษาจะต้องพัฒนาแนวปฏิบัติและระบบสนับสนุนที่เหมาะสม รวมทั้ง ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน และการเรียนรู้ที่บ้านในสถานการณ์ฉุกเฉิน ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 นโยบายและจุดเน้นกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ 2565 – 2566

ที่มา : ศธ 360 องศา <https://moe360.blog/2022/01/19/policy-and-focus-moe/>

จากแนวนโยบายของรัฐบาลที่กล่าวมาแล้วข้างต้น เน้นการให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนเพื่อเป็น กำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ ผ่านกระบวนการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาคนในทุกช่วงวัย กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการด้านการพัฒนาคนทุกช่วงวัยที่สอดคล้อง กับยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี แผนแม่บท แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ตลอดจนนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ 2565- 2566 ด้านการยกระดับคุณภาพการศึกษา (จุดเน้นที่ 2) ซึ่งประกอบไปด้วย แนวทางการดำเนินงาน 10 ประการ โดย 8 ใน 10 นั้น สอดคล้องตามกรอบมาตรฐานการศึกษาของชาติ ได้แก่ (2.1) ส่งเสริม สนับสนุน ให้สถานศึกษานำหลักสูตรฐานสมรรถนะไปสู่การปฏิบัติอย่างเต็มรูปแบบเพื่อสร้างสมรรถนะที่สำคัญจำเป็น

สำหรับศตวรรษที่ 21 ให้กับผู้เรียน (2.2) จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ค้นพบ พรสวรรค์ ความสนใจ ความถนัดในอาชีพของตนเองด้วยการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง (Active Learning) ทั้งในห้องเรียน สถานประกอบการ รวมทั้งการเรียนรู้ผ่านแพลตฟอร์มและห้องดิจิทัลให้คำปรึกษาแนะนำ (2.3) พัฒนาและบูรณาการกระบวนการจัดการเรียนรู้และการวัดประเมินผลฐานสมรรถนะสู่การปฏิบัติในชั้นเรียนเพื่อสร้างความฉลาดรู้ด้านการอ่าน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สร้างตรรกะความคิดแบบเป็นเหตุเป็นผลให้นักเรียนไทยสามารถแข่งขันได้กับนานาชาติ (2.4) พัฒนาทักษะดิจิทัลและภาษาคอมพิวเตอร์ (Coding) สำหรับผู้เรียนทุกช่วงวัย เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสู่สังคมดิจิทัลในโลกยุคใหม่ (2.5) พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน ประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมืองและศีลธรรม ให้มีความทันสมัย น่าสนใจ เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ควบคู่ไปกับการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ของท้องถิ่นและการเสริมสร้างวิถีชีวิตของความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง (2.6) จัดการเรียนรู้ตามความสนใจรายบุคคลของผู้เรียนผ่านดิจิทัลแพลตฟอร์มที่หลากหลายและแพลตฟอร์มการเรียนรู้ อัจฉริยะที่รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อการสอนคุณภาพสูง รวมทั้งมีการประเมิน และพัฒนาผู้เรียน (2.7) ส่งเสริมการให้ความรู้และทักษะด้านการเงินและการออม (Financial Literacy) ให้กับ ผู้เรียน โดยบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงการคลัง กองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.) ธนาคารกรุงศรีอยุธยา ธนาคารออมสิน สหกรณ์ ฯลฯ ผ่านกระบวนการเรียนรู้โครงการ และกิจกรรม ต่าง ๆ และการเผยแพร่สื่อแอนิเมชันรอบรู้เรื่องเงิน รวมทั้งส่งเสริมให้เกิดการลงทุนเชิงพาณิชย์เพื่อให้เกิด ผลตอบแทนที่สูงขึ้น และ (2.10) พัฒนาระบบการประเมินคุณภาพสถานศึกษาที่เน้นสมรรถนะและผลลัพธ์ ที่ผู้เรียน

ภาพที่ 3 กรอบผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561

ที่มา : มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีภารกิจในการจัดทำและเสนอมาตรฐานการศึกษาของชาติ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 33 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้จัดทำมาตรฐานการศึกษาของชาติ และได้ผ่านความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2561 มาตรฐานการศึกษาของชาติฉบับดังกล่าว เป็นมาตรฐานที่เน้นผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา (Desired Outcomes of Education : DOE) ซึ่งเป็นคุณลักษณะของคนไทย 4.0 ที่ตอบสนองวิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ซึ่งคนไทย 4.0 จะต้องธำรงความเป็นไทยและแข่งขันได้ในเวทีโลก นั่นคือเป็นคนดี มีคุณธรรม ยึดค่านิยมร่วมของสังคมเป็นฐานในการพัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลที่มีคุณลักษณะขั้นต่ำ 3 ด้าน คือ ผู้เรียนรู้ ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม และพลเมืองที่เข้มแข็ง มติคณะรัฐมนตรีเรื่องมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ได้กำหนดให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา เร่งดำเนินการชี้แจงแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของชาติให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจชัดเจน ถูกต้องตรงกัน และสามารถแปลงกรอบผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างสอดคล้อง เชื่อมโยงและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน นอกจากนี้ยังได้กำหนดให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กำกับ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถนำผลการประเมินมาปรับปรุงการดำเนินการให้เหมาะสมและสามารถยกระดับการศึกษาของไทยได้อย่างเป็นรูปธรรม ดังนั้นกระบวนการจัดการศึกษาของทุกหน่วยงานด้านการศึกษา เพื่อพัฒนาศักยภาพของคน จึงควรนำมาตรฐานการศึกษาของชาติเป็นกรอบหลักในการพัฒนาเชื่อมโยงและยึดสาระให้ครอบคลุมมาตรฐานด้านต่าง ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา และจะต้องส่งเสริมให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าใจถูกต้องตรงกันในประเด็นการแปลงกรอบผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างสอดคล้องกันในทุกระดับและประเภทการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ นอกกระบบและตามอัธยาศัยให้ประสบผลสำเร็จมีคุณภาพตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการศึกษาของชาติ สำนักงานฯ จึงจัดทำโครงการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติเพื่อพัฒนาผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของคนไทย 4.0 โดยคำนึงถึงการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ที่หมายถึงการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา (Desired Outcomes of Education: DOE) ซึ่งเป็นคุณลักษณะขั้นต่ำ 3 ด้าน ได้แก่ ผู้เรียนรู้ ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม และพลเมืองที่เข้มแข็ง โดยใช้คุณธรรม ค่านิยมร่วมเป็นฐานในการพัฒนาตนให้เกิดคุณลักษณะทั้ง 3 ด้าน ผ่านกระบวนการจัดทำมาตรฐานด้านต่าง ๆ และการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติมาเป็นกรอบในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาและหลักสูตรการศึกษาในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา รวมทั้งการส่งเสริม กำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษา และการให้ความสำคัญกับระบบนิเวศการเรียนรู้ (Learning Ecosystem) ที่เอื้อต่อการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ เน้นระบบที่เอื้อหรือเกื้อหนุนให้เกิดบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ ที่หมายรวมถึงระบบการบริหารจัดการ กระบวนการทำงานร่วมกัน การนำนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีมาใช้ การจัดสรรทรัพยากรและงบประมาณ การเปิดพื้นที่/เวที/โอกาสในการเรียนรู้ที่หลากหลาย เป็นต้น โดยระบบนิเวศการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพควรอยู่บนแนวคิด 5 ประการ ได้แก่ นำทางได้ (Navigable) ช่วยสนับสนุน (Supportive) มีจุดมุ่งหมาย (Targeted) ผสมผสาน (Integrated) และโปร่งใส (Transparent) เพื่อให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา นำมาตรฐานการศึกษาของชาติไปเป็นกรอบในการพัฒนาผู้เรียนทุกระดับและประเภทการศึกษาให้ได้ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของคนไทย 4.0 สู่การพัฒนาประเทศให้เกิดความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ธำรงความเป็นไทยและแข่งขันได้ในเวทีโลก

2.2 ความสำคัญของการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ

มาตรฐานการศึกษาของชาติ มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สถานศึกษาทุกแห่ง ยึดเป็นแนวทางสำหรับการพัฒนา ผู้เรียนไปสู่ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา และให้หน่วยงานต้นสังกัดใช้เป็นเป้าหมายในการจัดการศึกษา โดยการกำหนดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของผู้เรียนที่เหมาะสมตามช่วงวัยในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา และ ใช้เป็นเป้าหมายในการสนับสนุนสถานศึกษาให้สามารถดำเนินการต่าง ๆ ได้อย่างคล่องตัวที่จะช่วยให้นำไปสู่ ผลลัพธ์ดังกล่าว นอกจากนี้ ยังมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาใช้เป็นแนวทาง ในการส่งเสริม การกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษา

2.2.1 ความสำคัญของการจัดทำแผนการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ

คณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2561 โดยมีมติเห็นชอบ ดังนี้

- 1) ให้กระทรวงศึกษาธิการพิจารณากำหนดรายละเอียดตามมาตรฐานการศึกษาของชาติให้ ครอบคลุมมาตรฐานด้านต่าง ๆ เพิ่มเติม
- 2) ให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาเร่งดำเนินการชี้แจงแนวทางการดำเนินงานตาม มาตรฐานการศึกษาของชาติให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจอย่างชัดเจน ถูกต้อง ตรงกัน
- 3) ให้ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานำมาตรฐานการศึกษาของชาติไปเป็นกรอบในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาและหลักสูตรการศึกษาในแต่ละระดับ และประเภทการศึกษา รวมทั้งการส่งเสริม กำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษาด้วย
- 4) ให้กระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งดำเนินการตามมาตรฐานการศึกษาของชาติให้เกิดผลเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน รวมทั้งประชาสัมพันธ์สร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง และชัดเจนแก่ประชาชนเกี่ยวกับผลลัพธ์ของการดำเนินการและประโยชน์ที่จะได้รับด้วย
- 5) ให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กำกับ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง

2.2.2 การดำเนินงานขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

คณะทำงานขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้ดำเนินการตามข้อสั่งการของคณะรัฐมนตรี ทั้ง 5 ข้อ โดยร่วมดำเนินการกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กำกับติดตามเพื่อนำสู่การปฏิบัติให้มีความสอดคล้อง เชื่อมโยงและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน ผ่านกลไกของคณะทำงานขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ซึ่งมี ดร.ชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์ เป็นประธาน และใช้การศึกษาวิจัยองค์ความรู้เป็นฐานในการดำเนินงาน

 องค์ประกอบของคณะทำงานฯ ประกอบด้วยหน่วยงาน ต่อไปนี้

- (1) สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.)
- (2) สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (สป.ศธ.)
- (3) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)
- (4) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.)
- (5) สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (สำนักงาน กศน.)
- (6) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย (สถ.)
- (7) สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร (สนศ.กทม.)
- (8) กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน (บช.ตชด.)
- (9) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.)
- (10) สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สป.อว.)
- (11) สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.)
- (12) สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.)
- (13) สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) (สทศ.)
- (14) สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (คส.)
- (15) สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (สำนักงาน ก.ค.ศ.)
- (16) สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา (สคบศ.)

ทั้งนี้ คณะทำงานฯ มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- 1) ร่วมกันวางแผนการดำเนินงานการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 สู่การปฏิบัติในประเด็นต่าง ๆ ในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา รวมทั้งการส่งเสริม กำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผลและการประกันคุณภาพการศึกษา ให้เกิดผลเป็นรูปธรรมด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย
- 2) ร่วมกันวางแผน ติดตามการดำเนินการตามแผนงานพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของคนไทยทุกช่วงวัยสู่ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ
- 3) ร่วมกันรายงานผลการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติเป็นประจำทุกปี
- 4) ร่วมกันเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ สร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องและชัดเจนแก่ประชาชนเกี่ยวกับผลลัพธ์ของการดำเนินงาน และประโยชน์ที่จะได้รับ
- 5) ดำเนินงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.2.3 หน่วยงานต้นสังกัด/องค์กรด้านการศึกษา

ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา (DOE) ที่เป็นคุณลักษณะของคนไทย 4.0 มีความต่อเนื่องเชื่อมโยงกันและมีระดับความลึกที่ต่างกันเพื่อให้สอดคล้องกับแต่ละระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ระดับของมาตรฐานการศึกษา แบ่งออกได้เป็น 3 ระดับ ดังนี้

- 1) มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 จัดทำโดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545
- 2) มาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษา จัดทำโดยหน่วยงานต้นสังกัด ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561
- 3) มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จัดทำโดยสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561

เมื่อปี พ.ศ. 2561-2562 มีหน่วยงานต้นสังกัดที่ร่วมขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติ ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ได้จัดทำมาตรฐานการศึกษาในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา โดยได้วิเคราะห์ความสอดคล้องของมาตรฐานการศึกษาของชาติ กับมาตรฐานการศึกษาในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา พบว่า มีความสอดคล้องกันในด้านคุณลักษณะ/ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ดังภาพที่ 4

ภาพที่ 4 ความสอดคล้องของมาตรฐานการศึกษาชาติกับมาตรฐานการศึกษาในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา

ที่มา : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา , 2564 หน้า 4

หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ได้ดำเนินการให้มีความก้าวหน้าในประเด็นต่าง ๆ ตามข้อสั่งการของคณะรัฐมนตรี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ดังตารางต่อไปนี้

ผลการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ประจำปี 2564

■ ดำเนินการแล้ว ■ อยู่ระหว่างดำเนินการ ■ ไม่ได้ดำเนินการ

ประเด็น	สป.ศร.	สศศ.	สพช.	สช.	กศน.	สภ.	กทบ.	ตชด.	สอศ.	อว.	สพศ.	สภศ.	สสวท.
1. เร่งดำเนินการชี้แจงแนวทางการดำเนินงาน	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
2. จัดทำมาตรฐานการศึกษาในแต่ละระดับและประเภท กศ.	-	-	■	■	■	■	■	■	■	■	-	-	-
3. จัดทำหลักสูตรในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา	-	-	■	■	■	■	■	■	■	■	-	-	■
4. การส่งเสริม กำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
5. การประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา	-	-	■	■	■	■	■	■	■	■	■	-	-
6. กรณีตัวอย่างที่เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
7. การประชาสัมพันธ์ ผลที่เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■

ภาพที่ 5 ผลการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ พ.ศ. 2564

ที่มา : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา , 2564 หน้า 8

2.2.4 สถานศึกษาและหน่วยจัดการศึกษา

เป้าหมายสำคัญของมาตรฐานการศึกษาของชาติในรูปแบบของผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา คือ การให้อิสระสถานศึกษาในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและเป็นไปตามความถนัดของผู้เรียนที่สอดคล้องกับกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ซึ่งกำหนดว่า สถานศึกษาเป็นผู้จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา (การประเมินตนเอง) โดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของแต่ละระดับและประเภทการศึกษา พร้อมทั้งจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาเพื่อนำไปสู่กรอบผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ตามบริบทระดับและประเภทการศึกษาของสถานศึกษา และให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ทำหน้าที่ประเมินคุณภาพภายนอก ตามรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาและประเด็นอื่น ๆ ผ่านหน่วยงานต้นสังกัดโดยมุ่งหมายให้เป็นการประเมินเพื่อพัฒนา

2.3 แนวทางการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ

การนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ยึดหลักการสำคัญ คือ การจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพบริบทของผู้เรียน พื้นที่ ชุมชน และสังคม รวมทั้งให้อิสระกับสถานศึกษาในฐานะหน่วยปฏิบัติในการกำหนดอัตลักษณ์และทิศทางการจัดการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ชุมชนท้องถิ่น และยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศภายใต้การสนับสนุนของรัฐในการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ คำนึงถึงหลักความเสมอภาคและความเท่าเทียม เพื่อให้ทุกคนมีโอกาสเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม เปิดโอกาสให้ทุกคนและทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มีความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ทั้งนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีแนวทางปฏิบัติในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกัน โดยควรดำเนินการดังต่อไปนี้

1) สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา เป็นหน่วยประสานงานระหว่างหน่วยงานต้นสังกัดแต่ละแห่ง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการนำกรอบผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาระดับชาติ และผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของแต่ละระดับและประเภทการศึกษา ไปเป็นกรอบในการจัดทำมาตรฐานการศึกษาเพื่อให้สถานศึกษายึดเป็นเป้าหมายการจัดการศึกษา

2) หน่วยงานต้นสังกัด ส่งเสริมการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มาตรฐานหลักสูตรเพื่อให้สถานศึกษาถือปฏิบัติ

3) หน่วยงานต้นสังกัด มีการกำกับติดตาม ประเมินผล และพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา หรือสูงกว่ามาตรฐานการศึกษาขั้นต่ำที่กำหนด

4) หน่วยงานต้นสังกัด ส่งเสริมให้สถานศึกษามีการปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของตนเองอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ตามข้อเสนอแนะของหน่วยงานต้นสังกัด หรือหน่วยงานที่กำกับดูแล รวมทั้งข้อเสนอแนะจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยแนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาสู่การปฏิบัติระดับสถานศึกษา ได้แก่ (1) สถานศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษาสามารถจัดการศึกษาให้เหมาะสมตามอัตลักษณ์ของตนเอง สอดคล้องกับสภาพบริบทและตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น ชุมชน สังคม และยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ (2) สถานศึกษาจัดการศึกษาโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน มีเครือข่ายความร่วมมือ สร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หรือองค์กรแห่งการเรียนรู้ (3) สถานศึกษามีการพัฒนาผู้บริหาร ครู ศึกษานิเทศก์ บุคลากรทางการศึกษาที่มีสมรรถนะทางวิชาชีพในการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับโลกยุคดิจิทัลและโลกอนาคต (4) สถานศึกษาวางระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านคุณภาพผู้บริหารและครูอาจารย์ ความเหมาะสมของหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน สื่อเทคโนโลยี ทรัพยากรการเรียนรู้ และการประเมินการเรียนการสอน โดยมีการกำกับติดตามและประเมินผลเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง มีธรรมาภิบาล และมีความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ สำหรับแนวทางการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา จะประกอบด้วย

(1) การประเมินระดับชั้นเรียน เป็นการประเมินที่ยึดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาเป็นฐานโดยคำนึงถึงสภาพบริบทของสถานศึกษา ปัจจัย กระบวนการดำเนินงาน และผลลัพธ์ของผู้เรียนที่ต้องประเมิน โดยเน้นการประเมินความก้าวหน้าให้มีประสิทธิผล การประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้นั้นมากกว่าการประเมินเพื่อตัดสินผลหรือการแข่งขันหรือเปรียบเทียบกับผู้อื่น ส่งเสริมการประเมินที่เป็นเครื่องมือการเรียนรู้

ของผู้เรียน มีความสมดุลระหว่างการประเมินที่อิงตนเอง เพื่อน ปกติวิสัยและมาตรฐาน มีการใช้การประเมินที่ปรับให้เหมาะกับศักยภาพของผู้เรียนและสอดคล้องกับการเรียนรู้ที่หลากหลาย ใช้วิธีการประเมินที่บูรณาการการเรียนรู้กับเทคโนโลยีจากงานที่กำหนดให้ทำตามโลกแห่งความเป็นจริงและให้ข้อมูลป้อนกลับทันที ใช้แฟ้มประวัติของผู้เรียนที่แสดงผลการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อออกแบบประสบการณ์การเรียนรู้และการสื่อสารกับพ่อแม่/ ผู้เกี่ยวข้อง ครูจำเป็นต้องมีความรอบรู้ด้านการวัดผลและคลังเครื่องมือประเมินที่มีคุณภาพสูง (มีความถูกต้อง เชื่อถือได้ ยุติธรรม)

(2) การประเมินระดับโรงเรียน/เขตพื้นที่ การประเมินที่ยึดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาเป็นฐาน โดยคำนึงถึงสภาพบริบทของสถานศึกษา ปัจจัย กระบวนการดำเนินงาน และผลลัพธ์ของผู้เรียนที่ต้องประเมิน การประเมินเป็นส่วนหนึ่งของระบบกำกับที่มีสารสนเทศที่แสดงความรับผิดชอบ สามารถตรวจสอบได้ มีความสมดุลระหว่างการประเมินความก้าวหน้ากับการประเมินที่มีเกณฑ์ที่เป็นหลักเทียบเคียง เน้นการประเมินเพื่อการพัฒนาตนเองมากกว่าเน้นการแข่งขัน หรือเปรียบเทียบกับผู้อื่น ใช้ข้อมูลขนาดใหญ่ (big data) จากการประเมินในชั้นเรียน เพื่อการบริหารงานที่เหมาะสมกว่าเดิม ผู้บริหารจำเป็นต้องมีความรอบรู้ด้านการประเมิน

(3) การประเมินระดับชาติ เป็นการประเมินผลสรุป ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของระบบกำกับที่มีสารสนเทศเพื่อแสดงความรับผิดชอบต่อที่ตรวจสอบได้ กระบวนการพัฒนาการประเมินต้องแกร่ง (เช่น คลังเครื่องมือประเมินที่พัฒนาอย่างดี มีข้อสอบที่สามารถเทียบเคียงเท่าเทียมกันได้ข้ามปี) และมีการกำหนดมาตรฐานผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา มีการประเมินระดับชาติโดยใช้เทคโนโลยีในการสอบข้อสอบ หรือสิ่งที่วัดเหมาะสมกับโลกแห่งความเป็นจริง ใช้ข้อมูลขนาดใหญ่ (big data) จากการทดสอบระดับชาติที่ให้ข้อมูลป้อนกลับที่เป็นประโยชน์กับผู้เรียน สถานศึกษา เขตพื้นที่ และผู้กำหนดนโยบาย

2.4 ทิศทางการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ

จากการศึกษาสภาพการณ์และบริบทแวดล้อมในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ทั้งในส่วนของผลกระทบอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและรุนแรงต่อเนื่อง กอปรกับกระแสความสนใจเกี่ยวกับแนวทางการเตรียมความพร้อมให้แก่ผู้เรียนเพื่อเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงที่พลิกผันในศตวรรษที่ 21 การเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้งภัยคุกคามที่เป็นภัยพิบัติ สถานการณ์การระบาดของโรค สภามหาวิทยาลัยและทรัพยากรที่ไม่สอดคล้องกับการพัฒนาความขัดแย้งและสงครามในรูปแบบต่าง ๆ ตลอดจนทักษะที่จำเป็นในการพัฒนาตนเองและประเทศ ตลอดจนการให้ความสำคัญ โดยกำหนดเป็นยุทธศาสตร์และนโยบายที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติในระดับประเทศ อาทิ เป้าหมายการพัฒนาคนประเทศไทยที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต และการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์เพื่อรองรับความเปลี่ยนแปลงทั้งด้านบริบททางเศรษฐกิจและสังคม ในยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 การพัฒนาให้คนไทยมีทักษะและคุณลักษณะที่เหมาะสมกับโลกยุคใหม่ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2566-2570 ตลอดจนนโยบายรัฐบาล และจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ 2566 ด้านการยกระดับคุณภาพการศึกษาที่พบว่า ล้วนแล้วแต่มีความสอดคล้องและมีการกำหนดทิศทางเดียวกันที่จะช่วยส่งเสริมให้การขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติมีความชัดเจนยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ความสำคัญของการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัตินับตั้งแต่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2561 พร้อมทั้งกำหนดให้มีการดำเนินการที่เกี่ยวข้อง 5 ประการ ได้แก่ การกำหนดรายละเอียดตามมาตรฐานการศึกษาของชาติให้ครอบคลุมมาตรฐานด้านต่าง ๆ เพิ่มเติม การให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาเร่งดำเนินการชี้แจงแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของชาติให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าใจอย่างถูกต้องตรงกัน ให้ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานำมาตรฐานการศึกษาของชาติไปเป็นกรอบในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาและหลักสูตรการศึกษาในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา การส่งเสริม กำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผลและการประกันคุณภาพการศึกษาให้กระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งดำเนินการตามมาตรฐานการศึกษาของชาติให้เกิดผลเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน รวมทั้งประชาสัมพันธ์สร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องแก่ประชาชน รวมทั้งให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กำกับ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง นำไปสู่การจัดทำแผนการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ พ.ศ. 2566-2567 โดยมีการกำหนดทิศทางการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

วิสัยทัศน์

คนไทย 4.0 เป็นผู้เรียนรู้ ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม พลเมืองที่เข้มแข็ง ตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการศึกษาของชาติ เพื่อการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

พันธกิจ

1. สร้างความตระหนักรู้ถึงความสำคัญในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ
2. เสริมสร้างความร่วมมือระหว่างเครือข่ายด้านการศึกษาของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องในการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ประเด็น
 - (1) การดำเนินงานด้านมาตรฐานการศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา
 - (2) การเร่งปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษา
 - (3) การส่งเสริม กำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล
 - (4) การกำกับ ติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติเป็นระยะ ๆ
 - (5) การประชาสัมพันธ์ผลที่เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม
3. พัฒนาด้านแบบสถานศึกษาในการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ

เป้าประสงค์

1. ผู้เรียนทุกระดับและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ตระหนักถึงประโยชน์ของการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ
2. หน่วยงานทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมีการบูรณาการดำเนินงานในการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ
3. พัฒนาด้านแบบสถานศึกษาในการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติในบริบทที่เหมาะสมกับพื้นที่

2.5 แผนการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ พ.ศ. 2566-2567

แผนการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ พ.ศ. 2566-2567 กำหนด ยุทธศาสตร์ไว้ 6 ยุทธศาสตร์ ดังต่อไปนี้

- ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างความตระหนัก ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องมาตรฐานการศึกษาของชาติด้วยวิธีการที่หลากหลาย
- ยุทธศาสตร์ที่ 2 การนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ
- ยุทธศาสตร์ที่ 3 การปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์และการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา
- ยุทธศาสตร์ที่ 4 การติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ และการประกันคุณภาพ
- ยุทธศาสตร์ที่ 5 การส่งเสริมสนับสนุนและสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการศึกษาของชาติ
- ยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาและปรับปรุงระบบนิเวศทางการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการศึกษาของชาติ

สาระสำคัญในแต่ละยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย 4 ส่วน ได้แก่ เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัด แนวทางการดำเนินงาน และหน่วยงานที่รับผิดชอบ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1

การสร้างความตระหนัก ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องมาตรฐานการศึกษาของชาติด้วยวิธีการที่หลากหลาย

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ :

1. หน่วยงานด้านการศึกษาและสถานศึกษาทุกสังกัด มีการเผยแพร่สร้างความรู้ความเข้าใจ สื่อสารและประชาสัมพันธ์ในเรื่องมาตรฐานการศึกษาของชาติให้กับผู้เรียน และผู้เกี่ยวข้องทุกระดับ ด้วยรูปแบบต่าง ๆ
2. มีการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติไปจัดทำมาตรฐานการศึกษาของหน่วยงานด้านการศึกษาและสถานศึกษา

ตัวชี้วัด :

1. ร้อยละของหน่วยงานด้านการศึกษาและสถานศึกษาทุกสังกัดที่มีการเผยแพร่ สร้างความรู้ความเข้าใจ สื่อสารและประชาสัมพันธ์ในเรื่องมาตรฐานการศึกษาของชาติให้กับผู้เรียน และผู้เกี่ยวข้องทุกระดับด้วยรูปแบบต่าง ๆ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 100 ในปี 2567
2. ร้อยละของสถานศึกษาที่มีการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติไปจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ในปี 2567

แนวทางการดำเนินงาน :

1. หน่วยงานด้านการศึกษาและสถานศึกษาทุกสังกัด มีการเผยแพร่สร้างความรู้ความเข้าใจ สื่อสารและประชาสัมพันธ์ในเรื่องมาตรฐานการศึกษาของชาติให้กับผู้เรียน ผู้เกี่ยวข้องทุกระดับด้วยรูปแบบ สื่อและนวัตกรรมต่าง ๆ
2. หน่วยงานด้านการศึกษาจัดทำมาตรฐานการศึกษาของหน่วยงานที่สอดคล้องกับมาตรฐาน การศึกษาของชาติ
3. หน่วยงานต้นสังกัดจัดทำมาตรฐานการศึกษาของต้นสังกัดที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา ของชาติ
4. สถานศึกษาจัดทำมาตรฐานการศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของต้นสังกัด และมาตรฐานการศึกษาของชาติที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์บริบทเชิงพื้นที่

หน่วยงานที่รับผิดชอบ :

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน สำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา สำนักงาน ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ การศึกษา (องค์การมหาชน)

ยุทธศาสตร์ที่ 2

การนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ :

1. สถานศึกษาเร่งปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษา โดยมีหลักสูตร การศึกษา/ รายวิชา/ การจัดกิจกรรมเพิ่มเติม รวมทั้งมีการปรับวิธีการประเมินผลการจัดการศึกษา และการ จัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ
2. สถานศึกษาทุกสังกัดมีการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ตัวชี้วัด :

1. ร้อยละของสถานศึกษาที่ได้รับความรู้ความเข้าใจในเรื่องมาตรฐานการศึกษาของชาติ มีการ จัดทำหลักสูตรการศึกษา/ รายวิชา/ การจัดกิจกรรมเพิ่มเติม ที่สอดคล้องตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ในปี 2567
2. ร้อยละของสถานศึกษาหลักสูตรการศึกษา/ รายวิชา/ การจัดกิจกรรมเพิ่มเติมที่สอดคล้อง ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ มีการปรับวิธีการประเมินผลการจัดการศึกษา/ การจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้อง ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ในปี 2567

3. มีการติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติของทุกสังกัด ไม่น้อยกว่า 3 หน่วยงาน จาก 8 หน่วยงาน (สพฐ. สช. สำนักงาน กศน. สนศ.กทม. สส. บช.ตชด. สอศ. สป.อว.)

แนวทางการดำเนินงาน :

๑. หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาและวิธีการวัดประเมินผล การจัดการศึกษา/ การเรียนรู้แต่ละระดับและประเภทการศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ
2. สถานศึกษานำหลักสูตรการศึกษาและวิธีการวัดประเมินผลการจัดการศึกษา/การเรียนรู้ แต่ละระดับและประเภทการศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ
3. สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรการศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติที่เหมาะสม กับบริบทเชิงพื้นที่และอัตลักษณ์ของสถานศึกษา

หน่วยงานที่รับผิดชอบ :

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ยุทธศาสตร์ที่ 3

การปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ และการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ :

ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการส่งเสริม สร้างความรู้ความเข้าใจ ฝึกฝนทักษะ และปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ในเรื่องมาตรฐานการศึกษาของชาติ และการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติไปสู่การปฏิบัติ

ตัวชี้วัด :

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกภาคส่วน มีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริม สร้างความรู้ความเข้าใจ ฝึกฝนทักษะ และปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ในเรื่องมาตรฐานการศึกษาของชาติ และการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติไปสู่การปฏิบัติให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา ไม่น้อยกว่าร้อยละ 100 ภายในปี 2567

แนวทางการดำเนินงาน :

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกภาคส่วน มีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริม สร้างความรู้ความเข้าใจ ฝึกฝนทักษะ และปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ในเรื่องมาตรฐานการศึกษาของชาติ และการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติไปสู่การปฏิบัติให้แก่ครู
2. หน่วยงานต้นสังกัดและสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มีการปรับปรุงเกณฑ์การประเมินเพื่อมีและเลื่อนวิทยฐานะ รวมทั้งความก้าวหน้าในเส้นทางอาชีพที่สอดคล้องตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ

3. ปรับปรุงมาตรฐานอาจารย์ในสถาบันผลิตครูให้มีคุณภาพและกระบวนทัศน์ที่สอดคล้องตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ

หน่วยงานที่รับผิดชอบ :

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มหาวิทยาลัย สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

ยุทธศาสตร์ที่ 4

การติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติและ

การประกันคุณภาพการศึกษา

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ :

1. หน่วยงานทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมีการส่งเสริม กำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ
2. สถานศึกษาได้รับการตรวจประเมินคุณภาพการศึกษาภายในจากหน่วยงานต้นสังกัดและได้รับการตรวจประเมินคุณภาพการศึกษานอกจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างมีคุณภาพตามเกณฑ์ที่เหมาะสม

ตัวชี้วัด :

1. หน่วยงานทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมีกิจกรรมส่งเสริม กำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสอดคล้องตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ไม่น้อยกว่า 5 หน่วยงาน
2. สถานศึกษาทุกแห่งได้รับการประเมินคุณภาพการศึกษานอกจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุก 5 ปี ทั้งนี้เป็นไปตามเงื่อนไขที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.) หรือตามที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนด
3. สถานศึกษาไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ได้รับการให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ แนะนำ เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษามีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

แนวทางการดำเนินงาน :

1. หน่วยงานต้นสังกัดจัดให้มีการส่งเสริม ให้คำปรึกษา กำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล สถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสอดคล้องตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ไม่น้อยกว่า 3 หน่วยงาน และมีการรายงานการตรวจประเมินคุณภาพการศึกษายินทุกปี
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการตรวจประเมินคุณภาพการศึกษานอกมีการตรวจประเมินคุณภาพการศึกษาทุก 5 ปี ทั้งนี้เป็นไปตามเงื่อนไขที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.) หรือตามที่ต้นสังกัดกำหนด

หน่วยงานที่รับผิดชอบ :

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา และสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ 5

การส่งเสริมสนับสนุนและสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการศึกษาของชาติ

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ :

เครือข่ายด้านการศึกษา ภาควิชาเครือข่ายของสถานศึกษาของรัฐและเอกชน มีความร่วมมือในการส่งเสริมสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการศึกษาของชาติ

ตัวชี้วัด :

มีตัวอย่างความร่วมมือระหว่างเครือข่ายด้านการศึกษาของรัฐและเอกชนในการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ไม่น้อยกว่า 3 เครือข่าย/ cluster/ กลุ่ม/ ภาควิชาเครือข่าย ภายในปี 2567

แนวทางการดำเนินงาน :

ใช้การประชาสัมพันธ์ การขอความร่วมมือ และการจัดกิจกรรม ให้ความรู้และสร้างความร่วมมือเครือข่ายด้านการศึกษา และภาควิชาเครือข่ายของสถานศึกษาของรัฐและเอกชนในการส่งเสริมสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสอดคล้องตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ และการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ทั้งในระดับหน่วยงานต้นสังกัด กระทรวง องค์กรภาครัฐและเอกชน ท้องถิ่นและสถานศึกษา

หน่วยงานที่รับผิดชอบ :

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และสถานศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ 6

การพัฒนาและปรับปรุงระบบนิเวศทางการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการศึกษาของชาติ

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ :

มีตัวอย่างของการพัฒนาและปรับปรุงระบบนิเวศทางการเรียนรู้ และการบริหารการศึกษาที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการศึกษาของชาติ

ตัวชี้วัด :

หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานด้านการศึกษาทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา การบริหารการศึกษาและระบบนิเวศทางการเรียนรู้ มีตัวอย่างของสถานศึกษาหรือหน่วยงานที่มีการพัฒนา และปรับปรุงระบบนิเวศทางการเรียนรู้ และการบริหารการศึกษาที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการศึกษาของชาติ ทั้ง 4 ภูมิภาค และกรุงเทพมหานคร ไม่น้อยกว่าร้อยละ 100 ภายในปี 2567

แนวทางการดำเนินงาน :

1. ค้นหาสถานศึกษาหรือหน่วยงานต้นแบบด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการบริหารการศึกษา และการปรับปรุงระบบนิเวศทางการเรียนรู้ ที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการศึกษาของชาติ
2. ค้นหาแหล่งเรียนรู้ต้นแบบด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการบริหารการศึกษา และการปรับปรุงระบบนิเวศทางการเรียนรู้ ที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการศึกษาของชาติ

หน่วยงานที่รับผิดชอบ :

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา และสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา

ตอนที่ 3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จในการขับเคลื่อน มาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ

ปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ประกอบด้วย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2566 หน้า 25-28)

1. การสร้างความรู้ความเข้าใจ

1.1 ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ต้องมีความรู้ความเข้าใจและเห็นความสำคัญของมาตรฐานการศึกษาของชาติ และการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติที่จะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

1.2 ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ต้องมีความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาหลักสูตร การกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ การออกแบบการจัดการเรียนรู้ การเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ การกำหนดหน่วยการเรียนรู้ การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน การพัฒนาสื่อและการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ ซึ่งผู้บริหารและครูต้องมีการพัฒนาตนเองและพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่องเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาผู้เรียนและได้รับการพัฒนาจากหน่วยงานต้นสังกัด

1.3 สถานศึกษา หน่วยงาน ต้องสร้างความรู้ความเข้าใจกับผู้เกี่ยวข้อง ชุมชน ท้องถิ่น ภาคีเครือข่าย ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และมุ่งเน้นการพัฒนาครูให้มีความรู้ ความเข้าใจ และเห็นความสำคัญของมาตรฐานการศึกษาของชาติ และนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

1.4 ครอบครัว ชุมชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่าง ๆ จำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ และการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ เพื่อการมีส่วนร่วมในการจัดและสนับสนุนการพัฒนาผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ

2. ด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผล

2.1 หน่วยงานด้านการศึกษา สถานศึกษาและครู จะต้องมีทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะในการปรับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับบริบท และความต้องการของท้องถิ่น

2.2 สถานศึกษาดำเนินการจัดการศึกษา โดยการพัฒนาหลักสูตรที่เน้นสมรรถนะ เปิดโอกาสให้ครูสามารถพัฒนาหลักสูตรและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เอง

2.3 สถานศึกษาปรับการเรียนการสอนให้เน้นการบูรณาการข้ามศาสตร์สาขาต่าง ๆ มากขึ้นโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และให้ผู้เรียนได้นำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ในการปฏิบัติจริง ให้ครูผู้สอนจัดกิจกรรมที่เน้นการค้นคว้าด้วยตนเอง มีความเชื่อมั่นว่าครูที่ได้รับการพัฒนาจะสามารถพัฒนาผู้เรียนได้มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของสังคม ตลาดแรงงาน และประเทศ ช่วยลดภาระงานครูลง

2.4 หน่วยงานด้านการศึกษาที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานต้นสังกัด และสถานศึกษา ควรปรับเปลี่ยนการวัดและประเมินผลที่เน้นการประเมินตามสภาพจริง โดยใช้วิธีการประเมินที่หลากหลาย และต้องสร้างความรู้ความเข้าใจให้คณะครูมีความรู้ด้านการวัดและประเมินผล

2.5 ครูออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนซึ่งมีความพร้อมและศักยภาพที่แตกต่างกัน จึงต้องให้ความสำคัญกับวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน มีการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสภาพของผู้เรียน นำสิ่งที่มีอยู่แล้วมาเชื่อมโยงกับการจัดการเรียนการสอน มีการวัดและประเมินตามสภาพจริง มีการคัดกรองคัดแยกผู้เรียนเพื่อจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างความรู้โดยการนำตนเอง และร่วมเรียนรู้กับหมู่คณะ รวมถึงฝึกฝนทักษะต่าง ๆ ตามที่ตนเองสนใจ

3. ด้านการประกันคุณภาพ

ในการดำเนินการของสถานศึกษาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน ควรให้อิสระในการประกันคุณภาพและการประเมินคุณภาพตามบริบทและภารกิจของสถานศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนด โดยสถานศึกษาสามารถเป็นผู้กำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด ความต้องการ ความสำเร็จ วางระบบขั้นตอน การดำเนินงานอย่างชัดเจนร่วมกัน นำผลที่ได้จากการทำงานไปปรับและพัฒนางานได้จริงบนพื้นฐานความรับผิดชอบร่วมกัน และถือเป็นส่วนหนึ่งของการทำงานปกติอย่างต่อเนื่อง โดยเน้นการประเมินตามข้อเท็จจริงที่เน้นคุณภาพผู้เรียน

4. ด้านการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายที่ส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษาในการจัดการศึกษา สร้างระบบสนับสนุน (Supporting System) แสวงหาภาคีเครือข่ายความร่วมมือในการจัดการศึกษา รวมทั้งการวัดและประเมินผลจากสถาบันอุดมศึกษาที่มีคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ หรือสถาบันการอาชีวศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด รวมทั้งหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน สถานประกอบการ ผู้ปกครอง และชุมชน ที่มีประสบการณ์ในภูมิภาคนั้น ๆ ในการสร้างความรู้ความเข้าใจ คำแนะนำ นิเทศ กำกับติดตามงานอย่างต่อเนื่อง และให้ความช่วยเหลือสถานศึกษาอย่างใกล้ชิด มีเครือข่ายความร่วมมือ มีการวางรากฐานของโรงเรียนเกี่ยวกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) บทบาทของผู้ปกครองในการจัดการเรียนรู้ การวัดประเมินผลการเรียนรู้ ชมรมผู้ปกครอง ชมรมครู สมาคมศิษย์เก่า ร่วมระดมเงินทุนสนับสนุนสภาพแวดล้อมทางกายภาพของโรงเรียน มีหน่วยงานอื่น ๆ เข้ามามีส่วนช่วยในการสร้างความรู้แก่โรงเรียนเพื่อให้เกิดการออกแบบพื้นที่การเรียนรู้ (Learning Space) มากขึ้น คือ การออกแบบให้สอดคล้องกับเป้าหมายของการเรียนรู้ (Learning Vision) กระบวนการ (Process) และประเมินกระบวนการจัดการเรียนรู้ ทำให้เกิดการประเมินผู้เรียนได้อย่างหลากหลายตามสภาพจริง

5. ด้านระบบสนับสนุนที่เอื้อต่อการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ

5.1 หน่วยงานต้นสังกัดต้องทำหน้าที่ในการกำกับ ติดตาม ดูแล ให้ความช่วยเหลือ และให้การสนับสนุนการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ

5.2 สถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการภายในที่เอื้อต่อการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ

5.3 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ มีความตระหนัก มีความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการ และพัฒนาวัฒนธรรม มีความคิดริเริ่ม มีวิสัยทัศน์ มีความเป็นผู้นำทางวิชาการ และเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง การประสานภาคีเครือข่ายทางการศึกษา ยอมรับแนวคิด หรือศักยภาพของครูและบุคลากรในโรงเรียน มีการ

นิเทศ กำกับติดตามผลการดำเนินงาน สามารถสร้างและสนับสนุนให้เกิดความรู้ความเข้าใจในหลักการเชิงวิชาการ และปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.4 มีการสนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษาที่เพียงพอ ทั้งในส่วนของ การจัดสรรงบประมาณ บุคลากร สื่อ อุปกรณ์ และระบบสารสนเทศ เพื่อการดำเนินงานด้านการสร้างความรู้ความเข้าใจ การวัดและประเมินผล การจัดแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น แพลตฟอร์มในการเรียนการวัดและประเมินผล การให้ข้อมูลย้อนกลับว่าผู้เรียนควรปรับปรุงเรื่องใด การมีนวัตกรรม/สื่อการประเมินที่เพียงพอเหมาะสม มีคลังข้อสอบเกี่ยวกับแบบประเมินพฤติกรรมที่ตระหนักถึงผลลัพธ์ที่พึงประสงค์

5.5 มีวัฒนธรรมองค์กรและค่านิยมในการทำงานที่ดี มีการช่วยเหลือกันในการทำงาน มีการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ มีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานและมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม การเรียน การสอน การวัดและประเมินการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ มีทีมงานที่เข้มแข็ง มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ ครูทุกคนรับรู้ในวิธีการจัดการเรียนรู้และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ตอนที่ 4 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการนำทฤษฎีนโยบายสาธารณะไปสู่การปฏิบัติ (การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ)

การศึกษากำหนดนโยบายไปปฏิบัติ (policy implementation) มีความสำคัญอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพราะการนำนโยบายไปปฏิบัติ เป็นขั้นตอนเกี่ยวกับมาตรการของนโยบายที่เกิดขึ้นระหว่างกระบวนการกำหนดนโยบาย และเมื่อนโยบายได้รับความเห็นชอบในการนำไปประกาศใช้ในลักษณะต่าง ๆ เช่น พระราชบัญญัติ คำสั่งฝ่ายบริหาร หรือมติคณะรัฐมนตรี คำพิพากษาของศาลสูง หรือศาลฎีกา ประกาศ หรือกฎกระทรวง หลังจากนั้นนโยบายจึงถูกนำไปปฏิบัติ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อประชาชนที่เกี่ยวข้อง หากนโยบายไม่มีความเหมาะสม ย่อมไม่สามารถแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนได้ตามที่คาดหวังไว้

ขั้นตอนของการนำนโยบายไปปฏิบัติถือเป็นขั้นตอนสำคัญขั้นตอนหนึ่งในกระบวนการนโยบาย (policy process) ซึ่งในอดีตมักถูกมองข้าม หรือไม่ได้รับความสนใจ การตัดสินใจเลือกนโยบายที่ไม่เหมาะสมเมื่อนำนโยบายไปปฏิบัติ ย่อมทำให้นโยบายดังกล่าวไม่บรรลุผลตามความต้องการ และอาจทำให้ปัญหาที่มีอยู่เดิมยิ่งทวีความรุนแรงขึ้นไปอีก โดยทั่วไปการศึกษานโยบายสาธารณะจะแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ **ขั้นตอนแรก** การก่อรูปและการออกแบบนโยบาย **ขั้นตอนที่สอง** คือ การนำนโยบายไปปฏิบัติ และ**ขั้นตอนที่สาม** คือ การประเมินผลนโยบาย ในส่วนของการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นส่วนที่เป็นปัญหาโดยตลอด โดยเฉพาะภายใต้แนวทางการศึกษาแบบกล่องดำ (black box) ซึ่งสรุปว่าการศึกษาคัดสินใจนโยบาย (policy decision) คือ การศึกษากำหนดนโยบายไปปฏิบัติโดยอัตโนมัติ ทั้งนี้เพราะการตัดสินใจ นโยบายมุ่งที่จะให้เกิดผลลัพธ์ที่ตั้งใจและพึงปรารถนา ทำให้การศึกษามุ่งความสนใจไปที่การปรับปรุงคุณภาพการตัดสินใจ และการเสนอตัวแบบสำหรับการตัดสินใจนโยบาย โดยขยายความคิดเกี่ยวกับโอกาสความสำเร็จของแต่ละทางเลือก

1. ความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

การศึกษาความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติ จะทำให้ทราบถึงขอบเขตของการนำนโยบายไปปฏิบัติว่ามีความครอบคลุมในกิจกรรมส่วนใดของการวิเคราะห์นโยบายบ้าง โดยเฉพาะการศึกษาจากทัศนะที่หลากหลายต่างกันของนักวิชาการที่เกี่ยวข้อง จะทำให้ผู้สนใจสามารถขยายมุมมองเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติได้อย่างรอบด้าน ซึ่งบางส่วนอาจจะมีลักษณะคล้ายคลึงกัน แต่บางส่วนอาจบ่งบอกถึงความแตกต่างได้อย่างชัดเจน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

วิลเลียม (Walter Williams, 1971) กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นความพยายามที่จะตัดสินใจความสามารถขององค์กรในการรวบรวมคนและทรัพยากรในหน่วยงานหนึ่ง (a cohesive organizational unit) และกระตุ้นบุคลากรให้ปฏิบัติงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร

เพรสแมนและวิลด์ฟสกี (Jeffrey L. Pressman & Aaron Wildavsky, 1973) กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นการดำเนินงานให้ลุล่วง ให้ประสบความสำเร็จ ให้ครบถ้วน ให้เกิดผลผลิต และให้สมบูรณ์ ซึ่งเป็นสิ่งที่รัฐบาลกำลังปฏิบัติอยู่และเป็นธรรมชาติของนโยบาย ดังนั้นการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นภารกิจขององค์กรที่จะต้องรับผิดชอบนำนโยบายของรัฐบาลไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จในทุกด้าน ทั้ง

ความเรียบร้อยในการดำเนินงาน ความครบถ้วนสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ การก่อให้เกิดผลผลิตที่พึงปรารถนา ซึ่งเป็นกิจกรรมที่องค์การราชการปฏิบัติอยู่เป็นงานกิจวัตร (routine)

แวน ฮอร์นและแวน มีเตอร์ (Carl E. Van Horn & Donald S. Van Meter, 1976) กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ เป็นกิจกรรมที่ครอบคลุมกิจกรรมทั้งหมดที่กระทำโดยรัฐบาลและเอกชนทั้งปัจเจกบุคคลและกลุ่มบุคคล ซึ่งมีผลต่อการบรรลุความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ล่วงหน้าจากการตัดสินใจ นโยบาย รวมถึงปัจจัยทั้งหลายที่มีผลต่อความพยายามที่จะเปลี่ยนรูปแบบของการตัดสินใจไปสู่มาตรการเชิงปฏิบัติ รวมทั้งความพยายามที่จะบรรลุการเปลี่ยนแปลงที่กำหนดไว้จากการตัดสินใจนโยบาย

บาเดช (Eugene Bardach, 1980) กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นเกมส์ของกระบวนการทางการเมืองที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดทฤษฎีและการวิจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติ และเห็นว่าเป็นกิจกรรมทางสังคมที่เกิดขึ้นและเป็นไปตามข้อกำหนดของนโยบาย การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นผลผลิตของกระบวนการทางการเมือง และการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นโอกาสแรกที่จะได้นำการตัดสินใจเลือกทางเลือกนโยบายไปปฏิบัติในสถานการณ์ที่เป็นจริง และขั้นตอนทั้งหมดของกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติจะเป็นการสังเคราะห์และแสดงให้เห็นถึงความหวังในการแก้ไขปัญหาของสังคม ความกลัวเกี่ยวกับอุปสรรคที่เกิดขึ้นในระหว่างการปฏิบัติงาน และจินตนาการของผู้มีส่วนร่วมที่ต้องการจะเน้นการนำนโยบายไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จอย่างสมบูรณ์ การนำนโยบายไปปฏิบัติจึงครอบคลุมกระบวนการแปลงนโยบายที่เป็นนามธรรมให้เป็นแผนงานรูปธรรมที่สามารถนำไปปฏิบัติและตรวจสอบระดับความสำเร็จได้

แมชมาเนียนและซาบาเตียร์ (Daniel A. Mazmanian & Paul A. Sabatier, 1989) กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นการนำการตัดสินใจนโยบายที่ได้กระทำไว้ไปปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จ เป็นการร่วมกันทำงานภายใต้กฎหมายที่ผ่านความเห็นชอบของฝ่ายนิติบัญญัติ หรือคำสั่งของฝ่ายบริหาร หรือคำพิพากษาของศาลสูง หรือศาลฎีกา

ชีมาและรอนดิเนลลี (G. Shabbir Cheema & Denis A. Rondinelli, 1983) กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นการนำนโยบายหรือแผนงานไปปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จ โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญ คือ การปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จตามเป้าประสงค์หรือวัตถุประสงค์ขององค์การ

สมิธ (Thomas B. Smith, 1973) กล่าวว่า การนำนโยบายเป็นกระบวนการบริหารงานกิจวัตรหรือกระบวนการทางเทคนิคของระบบราชการ

2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ

การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ (factors influencing policy implementation) จะทำให้ทราบว่าในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ นั้น ความสำเร็จ (success) หรือความล้มเหลว (failure) ของการนำนโยบายไปปฏิบัติขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ ได้แก่ แหล่งที่มาของนโยบาย (source of the policy) ความชัดเจนของนโยบาย (clarity of the policy) การสนับสนุนนโยบาย (support for the policy) ความซับซ้อนในการบริหารงาน (complicity of the administration) สิ่งจูงใจของผู้ปฏิบัติ (incentives for implementers) และการจัดสรรทรัพยากร (resource allocation) เพื่อสนับสนุนการนำนโยบายไปปฏิบัติให้เหมาะสมและพอเพียง ซึ่งปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้จะได้รับผลกระทบจากเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องหลายประการ เช่น ข้อจำกัดทางกฎหมาย ความจำเป็นในการพิจารณาตามหลักเหตุผลของระบบราชการ เป็นต้น (Brewer and DeLeon, 1983) โดยมีรายละเอียดของปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

2.1 แหล่งที่มาของนโยบาย (source of policy) นโยบายอาจมีที่มาหรือผ่านกระบวนการกำหนดนโยบาย (policy formulation) จนกระทั่งปรากฏเป็นนโยบายในหลายลักษณะเพื่อนำไปปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ ดังนี้

2.1.1 การแถลงการณ์หรือคำสั่งของฝ่ายบริหาร ลักษณะของนโยบายประเภทนี้อาจกระทำในรูปของการประกาศแถลงการณ์ หรือมติของคณะรัฐมนตรี ซึ่งก่อนจะถึงขั้นต่อนั้นนโยบายจะต้องผ่านกระบวนการก่อรูปนโยบาย (policy formation) การพัฒนาทางเลือกนโยบาย (policy alternative development) และการตัดสินใจเลือกนโยบาย (policy decision making) เรียบร้อยแล้ว ดังนั้นแถลงการณ์หรือประกาศ หรือมติคณะรัฐมนตรี ที่มีต่อการแก้ไขปัญหาสาธารณะ (public problems) จึงเป็นผลผลิต (outputs) ของระบบการเมือง ซึ่งมีผลโดยชอบด้วยกฎหมาย (legality) ในกรณีที่หน่วยงานที่รับผิดชอบจะต้องนำไปปฏิบัติให้ปรากฏเป็นจริง

2.1.2 เนื้อหาหรือรายละเอียดในกฎหมาย กฎหมาย คือ รูปธรรมของนโยบายที่ผ่านกระบวนการตัดสินใจนโยบายและได้รับความเห็นชอบจากฝ่ายนิติบัญญัติให้ประกาศใช้เป็นกฎหมายได้ กฎหมายจึงเป็นผลผลิตจากกระบวนการทางการเมือง กล่าวคือ เป็นผลผลิตจากการประนีประนอม (compromise) ระหว่างกลุ่มการเมืองต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นเนื้อหาของสาระสำคัญของกฎหมายอย่างน้อยที่สุดจะต้องครอบคลุมวัตถุประสงค์ของกลุ่มการเมืองหรือกลุ่มผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายนั้น เนื้อหาสาระสำคัญของกฎหมายจะต้องประกอบไปด้วย วัตถุประสงค์ของกฎหมาย มาตรการในการดำเนินการ และหน่วยงานที่รับผิดชอบตามกฎหมาย ตลอดจนบทลงโทษต่อผู้ละเมิดหรือฝ่าฝืนกฎหมาย หากเนื้อหาของสาระสำคัญดังกล่าวมีความครอบคลุมต่อประเด็นปัญหา นโยบายต่าง ๆ ที่ต้องการจะแก้ไข การนำนโยบายไปปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ จะมีความเป็นไปได้สูง ตรงกันข้ามถ้าหากเนื้อหาของสาระสำคัญของกฎหมายมีข้อบกพร่องมาก และไม่สอดคล้องกับเงื่อนไขในการนำไปปฏิบัติ จะนำไปสู่ความล้มเหลวในการแก้ไขปัญหาได้มาก ดังนั้นเนื้อหาของสาระสำคัญของกฎหมายจึงมีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นอย่างยิ่ง

2.1.3 ความร่วมมือระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหารในการประกาศใช้กฎหมาย ที่ถือว่าเป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาลนั้น โดยทั่วไปจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหารมีความร่วมมือกันตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ กล่าวคือ นโยบายใด ๆ ของฝ่ายบริหารที่จำเป็นจะต้องประกาศเป็นกฎหมาย จะกระทำได้ก็ต่อเมื่อฝ่ายบริหารได้รับความร่วมมือหรือการสนับสนุนจากฝ่ายนิติบัญญัติ เพราะเมื่อใดก็ตามที่ฝ่ายนิติบัญญัติไม่ให้ความร่วมมือ ร่างกฎหมายที่เสนอโดยฝ่ายบริหารย่อมมีโอกาสจะตกไปได้มาก จึงจะทำให้ฝ่ายบริหารไม่สามารถนำนโยบายที่ตนต้องการไปปฏิบัติได้

2.1.4 ข้าราชการระดับสูง โดยปกติหน่วยราชการและองค์การราชการต่าง ๆ ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการให้บริการประชาชน โดยนำนโยบายของรัฐบาลไปปฏิบัติเพื่อการแก้ไขปัญหาสาธารณะ ให้ประสบความสำเร็จ แต่บทบาทหน้าที่ขององค์การราชการมิใช่มีแค่เพียงการนำนโยบายไปปฏิบัติเท่านั้น แต่ยังมีบทบาทสำคัญในการริเริ่มการก่อรูปนโยบายและการพัฒนาทางเลือกนโยบายอีกด้วย โดยเฉพาะข้าราชการระดับสูง หรือผู้นำองค์กร จะมีบทบาทมากในการกำหนดปัญหา นโยบาย และการพิจารณาเสนอทางเลือกนโยบายต่อฝ่ายการเมือง ถ้าผู้นำองค์กรราชการกำหนดปัญหา นโยบาย สอดคล้องกับความต้องการ

ของประชาชน และการเสนอทางเลือกนโยบายเป็นทางเลือกที่สามารถจะแก้ไขปัญหาได้ โอกาสที่ผู้กำหนดนโยบายจะผลักดันให้เป็นนโยบายโดยถูกต้องตามกฎหมายจะเป็นไปได้สูง

2.1.5 การพิจารณาและการวินิจฉัยของศาล โดยทั่วไปคำพิพากษาของศาลฎีกา ซึ่งเป็นศาลสูงสุดและถือเป็นที่สุด คือ นโยบายสาธารณะที่สำคัญของทุกสังคม เพราะคำพิพากษาดังกล่าวจะเป็นมาตรฐานสำหรับผู้เกี่ยวข้องที่จะต้องปฏิบัติตาม โดยเฉพาะหน่วยงานที่รับผิดชอบการนำนโยบายไปปฏิบัติ เมื่อมีปัญหาในทางกฎหมายและศาลฎีกาได้พิพากษาไว้อย่างใด คำพิพากษานั้นคือบรรทัดฐานที่หน่วยราชการจะต้องปฏิบัติตาม ดังนั้นองค์การราชการที่รับผิดชอบการนำนโยบายไปปฏิบัติ จึงต้องปฏิบัติตามคำพิพากษาของศาลสูง หรือศาลฎีกาที่เกี่ยวข้องกับงานของตนด้วย และถือเป็นสิ่งที่จะต้องปฏิบัติตามโดยเคร่งครัด

2.2 ความชัดเจนของนโยบาย (clarity of policy) เป็นรากฐานสำคัญของความมุ่งหมายของนโยบายทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ในบางครั้งอาจพบว่านโยบายมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน แต่มาตรการในการปฏิบัติไม่ชัดเจน หน่วยงานปฏิบัติที่รับผิดชอบอาจต้องใช้ดุลยพินิจของตนในการปฏิบัติ และอาจก่อให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติได้เช่นกัน กรณีที่วัตถุประสงค์ของนโยบายไม่ชัดเจน อาจกล่าวได้ว่าเป็นปัจจัยแรกของความล้มเหลวในการนำนโยบายไปปฏิบัติ เพราะผู้ปฏิบัติไม่ทราบแน่ชัดว่าวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของนโยบายคืออะไร ภาระจึงตกกับผู้ปฏิบัติที่จะต้องตีความเอาเอง ซึ่งอาจถือโอกาสดำเนินการตามที่ตนพอใจ ลักษณะดังกล่าวจะยิ่งก่อให้เกิดความล้มเหลวในการนำนโยบายไปปฏิบัติได้มาก หากนโยบายใดก็ตามมีเป้าประสงค์ (goals) หรือวัตถุประสงค์ (objectives) ที่ชัดเจนมาก ก็ควรจะส่งเสริมให้การนำนโยบายไปปฏิบัติมีความสอดคล้องกัน และนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ที่พึงปรารถนาอย่างมีประสิทธิภาพ การขาดความชัดเจนและความแน่นอนของนโยบายอาจเกิดขึ้นได้แม้กระทั่งในการกำหนดนโยบาย โดยข้าราชการระดับสูง ซึ่งอาจเกิดจากความสับสนในข้อกำหนดต่าง ๆ ซึ่งส่งผลให้การตัดสินใจในระดับบุคคลมีผลต่อความคลุมเครือในการกำหนดวัตถุประสงค์ของนโยบาย ปัญหาอีกประการหนึ่งที่พบอยู่เสมอคือ การขาดการกำหนดวิธีการดำเนินงานที่ชัดเจนเกี่ยวกับการแปลงนโยบายให้เป็นกิจกรรมการปฏิบัติ จนกระทั่งการนำนโยบายไปปฏิบัติโดยบุคลากรระดับล่างสุดประสบกับปัญหาขึ้น เมื่อถึงเวลานั้นผู้รับผิดชอบจึงเริ่มคิดหาวิธีการที่จะทำให้การนำนโยบายไปปฏิบัติดำเนินไปด้วยดี เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ (Stevens and Steven, 1970 ; Meranto, 1967 ; Halperin, 1974) นักวิเคราะห์นโยบายจำเป็นจะต้องพิจารณาความแตกต่างระหว่างความมุ่งหมายและนโยบายให้ชัดเจน กล่าวคือ ความมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์เป็นผลลัพธ์ที่ผู้กำหนดนโยบายต้องการให้เกิดขึ้นเพื่อการแก้ไขปัญหาที่ปรากฏอยู่ให้บรรลุผล ในขณะที่ทางด้านนโยบายนั้นจะต้องประกอบด้วยแผนงานและโครงการต่าง ๆ ที่ได้ออกแบบเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ตามความต้องการ ผู้กำหนดนโยบายในระดับสูงส่วนใหญ่จะกำหนดความมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ไว้อย่างกว้าง ๆ มีลักษณะทั่วไป และมีความเป็นนามธรรมสูง จึงเป็นการยากที่จะบอกได้ว่าจะต้องดำเนินนโยบายอย่างไร มีข้อกำหนดอะไรบ้าง เพราะในทางปฏิบัตินั้น หากมีการกำหนดรายละเอียดในการดำเนินงานมากเกินไป (over specification) หรือมุ่งเน้นการจัดการในจุดย่อย (micromanagement) มากเกินไป จะเป็นการสร้างเงื่อนไขผูกมัดที่ไม่มีความยืดหยุ่น ทำให้การบริหารนโยบายไม่สามารถปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ที่แปรเปลี่ยนไป ซึ่งจะเป็นการบั่นทอน มิให้การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ อาจทำลายความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของผู้ปฏิบัติได้เช่นกัน (Marschak, 1967 ; Brunner, 1968) หรือความไม่สมดุลระหว่างศักยภาพของนโยบายและทรัพยากร กล่าวคือ นโยบายมีวัตถุประสงค์ชัดเจนและมีศักยภาพในการ

แก้ไขปัญหาลึกซึ้ง แต่ไม่มีทรัพยากรเพียงพอในการนำนโยบายไปปฏิบัติ จะส่งผลให้การนำนโยบายไปปฏิบัติ ประสบความล้มเหลว การกำหนดนโยบายที่ดีจึงต้องคำนึงความชัดเจนของวัตถุประสงค์ของนโยบาย และรายละเอียดที่เหมาะสม หากปรากฏว่านโยบายมีรายละเอียดมากเกินไปหรือน้อยเกินไป อาจทำให้ผู้บริหารนโยบายไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของนโยบาย และอาจทำให้เกิดการบิดเบือนนโยบายโดยการนำไปปฏิบัติอย่างไม่เหมาะสม ดังนั้นจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้กำหนดนโยบายจะต้องคำนึงถึงความสำคัญเกี่ยวกับความชัดเจนของวัตถุประสงค์ของนโยบาย โดยตั้งความมุ่งหมายไว้อย่างระมัดระวัง และควรจัดทำแผนเพื่อการประเมินผลนโยบาย และกำหนดกลยุทธ์การนำนโยบายไปปฏิบัติให้สอดคล้องกับการบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ (Brever and DeLeon, 1983)

ความชัดเจนของวัตถุประสงค์ของนโยบายขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ ได้แก่ การระบุสภาพปัญหา นโยบายอย่างครอบคลุมครบถ้วน การกำหนดผู้เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหอย่างชัดเจน การกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับผลกระทบจากปัญหา และการประเมินทรัพยากรที่ต้องใช้ในการดำเนินการอย่างเหมาะสม ซึ่งจะมีบทบาทอย่างสำคัญในการส่งเสริมการนำนโยบายไปปฏิบัติให้บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 การสนับสนุนนโยบาย (support for policy) เมื่อกำหนดนโยบายเรียบร้อยแล้ว นโยบายจะถูกนำไปปฏิบัติอย่างไร หรือจะได้รับการนำไปปฏิบัติจริงหรือไม่ คำตอบของคำถามเหล่านี้ขึ้นอยู่กับ การสนับสนุนนโยบายจากผู้ปฏิบัติ และผู้ที่ได้รับผลจากการปฏิบัติตามนโยบายนั้น หรืออาจพิจารณาในแง่ของการเมืองในการนำนโยบายไปปฏิบัติได้ว่า มีกลุ่มใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ ทั้งกลุ่มในรัฐบาล ได้แก่ นักการเมืองที่เกี่ยวข้อง องค์กรราชการที่รับผิดชอบการนำนโยบายไปปฏิบัติ หรือผู้มีอำนาจจัดสรรงบประมาณสนับสนุน เป็นต้น ส่วนกลุ่มภายนอกรัฐบาลอาจได้แก่ สมาชิกในเขตเลือกตั้งที่เกี่ยวข้องกับปัญหา กลุ่มอิทธิพลและกลุ่มผลประโยชน์ที่ได้รับผลกระทบจากปัญหา และสาธารณชนทั่วไป เป็นต้น กลุ่มเหล่านี้เป็นกลุ่มที่สนับสนุนหรือคัดค้านนโยบาย จะมีการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรที่จำเป็นต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติอย่างพอเพียงหรือไม่ และจัดสรรมาจากแหล่งใด จะต้องใช้จ่ายมากน้อยเท่าไร พันธะข้อตกลง มีความมั่นคงเพียงใด และมีระยะเวลาผูกพันที่จะต้องกระทำให้สำเร็จนานเท่าใด คำถามเหล่านี้ล้วนต้องการคำตอบในเชิงนโยบาย และต้องพิจารณาทางเลือกในการนำนโยบายไปปฏิบัติให้เหมาะสม (Commoner, 1968 ; Derthick, 1972 ; Pincus, 1972)

2.4 ความซับซ้อนในการบริหารงาน (complexity of administration) การนำนโยบายไปปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับโครงสร้างการบริหารงานขององค์กร ดังนั้นผู้บริหารควรพิจารณาการบริหารนโยบายทั้งในมิติของแนวนราบ (horizontally) และแนวตั้ง (vertically) ควบคู่กันไป และจะเห็นได้ชัดเจนว่า ยังมีจำนวนหน่วยงานหรือองค์กรเข้ามาเกี่ยวข้องการนำนโยบายไปปฏิบัติมากเพียงใด ก็จะทำให้กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติมีความยุ่งยากซับซ้อนมากขึ้นตามไปด้วย (Greenwood, 1976) สำหรับการนำนโยบายไปปฏิบัติในมิติของการประสานงานระหว่างองค์กรต่าง ๆ นั้น อาจพบว่า ตัวแทนของแต่ละองค์กรอาจมีการเพิ่มวัตถุประสงค์และเป้าหมายของตนเองเข้าไปด้วย จึงทำให้นโยบายมีโอกาสที่จะเบี่ยงเบนไปจากเดิมได้มาก ซึ่งเป็นอุปสรรคอย่างสำคัญต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ อุปสรรคที่สำคัญในการบริหารนโยบาย คือ การกระจายกระจายของกระบวนการตัดสินใจโดยผ่านหน่วยปฏิบัติต่าง ๆ อย่างมากมาย (Robert Levine, 1972) การนำนโยบายไปปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพและบรรลุผลตามที่กำหนดไว้ ผู้กำหนดนโยบายและผู้มีอำนาจตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบายจะต้องพยายามหลีกเลี่ยงการใช้องค์กรที่มีความซับซ้อนสูง หรือมีสายการบังคับบัญชายาวเกินไป และมีจำนวนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมากเกินไป

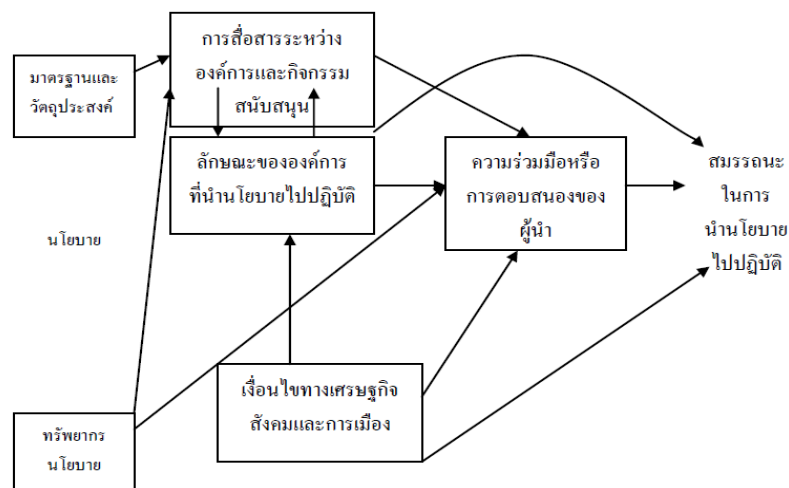
เพราะลักษณะต่าง ๆ ดังกล่าวจะส่งผลให้เกิดการบิดเบือนวัตถุประสงค์ของนโยบาย และการใช้ดุลพินิจของผู้ปฏิบัติที่ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของนโยบาย ซึ่งจะเป็นอุปสรรคที่สำคัญต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติ การมอบหมายให้หน่วยงานที่เป็นเอกภาพและไม่มีความซับซ้อนในการบริหารงานมากจะเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมการนำนโยบายไปปฏิบัติให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

2.5 สิ่งจูงใจสำหรับผู้ปฏิบัติ (incentives for implementers) การนำนโยบายไปปฏิบัติจะประสบผลสำเร็จหรือไม่ นอกจากจะขึ้นอยู่กับปัจจัยที่กล่าวมาแล้ว อาจขึ้นอยู่กับปัจจัยการสร้างสิ่งจูงใจของฝ่ายบริหารต่อผู้ปฏิบัติอีกด้วย ประเด็นนี้จะเกี่ยวข้องโดยตรงกับเรื่องการทำงานและปัจจัยกระตุ้นที่จะทำให้ผู้ปฏิบัติมีความมุ่งมั่นที่จะทำงานให้สำเร็จ (work and motivation) มีข้อน่าสังเกตว่าในระบบราชการ เป็นระบบที่ขาดการรับรู้เรื่องข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสัญญาณด้านการตลาด (market signals) ทำให้เกิดความยากลำบากที่จะเข้าใจว่าอะไรคือสิ่งจูงใจสำหรับผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ และอะไรคือรางวัลหรือการลงโทษที่ผู้ปฏิบัติจะได้รับ (Schultze, 1970 ; Halperin and Kanter, 1973) ลักษณะของสิ่งจูงใจแก่ผู้ปฏิบัติ อาจกระทำได้หลายกรณี เช่น การเลื่อนขั้นเงินเดือนเป็นกรณีพิเศษ การเลื่อนตำแหน่ง ส่วนการลงโทษในกรณีที่ทำให้งานล้มเหลว อาจกระทำได้หลายกรณี เช่น การระงับการขึ้นเงินเดือน การงดเงินรางวัลประจำปี การโยกย้ายให้ไปดำรงตำแหน่งที่มีความสำคัญน้อยกว่า เป็นต้น มาตรการเหล่านี้ควรจะประกาศให้ผู้ปฏิบัติทราบชัดเจนล่วงหน้า พร้อมทั้งการจัดระบบการประเมินผลงานที่มีความน่าเชื่อถือ เพื่อให้เกิดความยุติธรรมแก่ผู้ปฏิบัติอย่างเสมอภาค อย่างไรก็ตามการจัดสรรสิ่งจูงใจดังกล่าวจะเป็นไปได้มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับการจัดสรรงบประมาณ (budget allocation) เพื่อการสนับสนุนแผนงานหรือโครงการเป็นสำคัญ โดยองค์ประกอบของต้นทุนได้ครอบคลุมค่าใช้จ่ายเหล่านี้ไว้ด้วยแล้ว การจัดสรรสิ่งจูงใจดังกล่าวจึงสามารถกระทำได้

2.6 การจัดสรรทรัพยากร (resource allocation) ทรัพยากรเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ คือ แผนงานหรือโครงการใด แม้จะมีปัจจัยอื่นครบถ้วน แต่ถ้าขาดปัจจัยเรื่องทรัพยากรในการสนับสนุน แผนงานและโครงการอาจประสบความล้มเหลวตั้งแต่ยังไม่ได้เริ่มต้นลงมือปฏิบัติ ทรัพยากรในการนำนโยบายไปปฏิบัติหมายถึงรวมทั้งเงินทุน เวลา และบุคลากร ตลอดจนเทคโนโลยีและอุปกรณ์ (Brewer and DeLeon, 1983)

จากการศึกษาตัวแบบทางทฤษฎีของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ผู้วิจัยได้พบตัวแบบ ของ แวน มีเตอร์ และแวน ฮอร์น (Van Meter & Van Horn, 1975) ซึ่งประกอบไปด้วย ตัวแปรทั้งสิ้น 6 ตัว ที่เชื่อมโยงระหว่างนโยบาย (policy) และสมรรถนะ (performance) ในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ตัวแบบนี้ประกอบไปด้วยตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันดังภาพที่ 6

ภาพที่ 6 ตัวแบบทางทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติของแวน มีเตอร์ และแวน ฮอร์น

(Van Meter & Van Horn, 1975)

โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับ ตัวแปรแต่ละตัวแปร ดังนี้

1. **มาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย** มาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบายเป็นปัจจัยสำคัญที่จะตัดสินว่านโยบายมีสมรรถนะมากน้อยเพียงใด การกำหนดตัวชี้วัดของสมรรถนะของนโยบายเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องทำเป็นอันดับแรก กล่าวคือ มาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบายจะต้องสอดคล้องกับความเป็นจริง สามารถสังเกตและวัดได้ง่าย แต่ในบางกรณี การวัดสมรรถนะของนโยบายก็อาจทำได้ยากเช่นกัน หากนโยบายนั้นมีมาตรฐานหรือวัตถุประสงค์ที่คลุมเครือหรือขัดแย้งกันเอง ดังนั้นมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบายจึงเป็นตัวแปรที่จะต้องกำหนดขึ้นอย่างชัดเจน เพื่อเป็นตัวบ่งชี้การนำนโยบายไปปฏิบัติให้สำเร็จหรือล้มเหลว (Pressman and Widavsky, 1973)

2. **ทรัพยากรของนโยบาย** ทรัพยากรหมายความรวมถึงเงินงบประมาณและแรงกระตุ้นสนับสนุนอื่น ๆ เพื่อช่วยให้การนำนโยบายไปปฏิบัติเกิดประสิทธิผล ซึ่งจากการศึกษาของมาร์ธา เดอร์ธิก ในนโยบายการสร้างเมืองใหม่ (Martha Derthick, 1972) พบว่า ปัจจัยด้านทรัพยากรที่สำคัญมากที่สุดที่ส่งผลให้นโยบายประสบความสำเร็จ คือ การช่วยเหลือและสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐมากกว่าการให้งบประมาณที่เพียงพอ

3. **การสื่อสารระหว่างองค์การและกิจกรรมส่งเสริมการนำนโยบายไปปฏิบัติ** การนำนโยบายไปปฏิบัติต้องอาศัยการสื่อสารของเป้าหมายและวัตถุประสงค์ไปยังหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องในทุกลำดับชั้นขององค์การ เนื่องจากการสื่อสารเป็นกระบวนการที่มีความซับซ้อนอยู่ในตัวเองอยู่แล้ว และผู้สื่อสารเองก็เป็นอุปสรรคสำคัญในการสร้างให้เกิดการบิดเบือนเป้าหมายและวัตถุประสงค์ การสื่อสารที่สร้างให้เกิดความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติจะต้องมีความชัดเจน (clarity) ความเที่ยงตรง (accuracy) และสม่ำเสมอ (consistency) ในระหว่างกระบวนการสื่อสาร

การสื่อสารระหว่างองค์การมีความสำคัญต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นอย่างมาก อันประกอบด้วยกิจกรรมกระตุ้นและสนับสนุนที่สำคัญ 2 ลักษณะ คือ (1) การให้คำแนะนำด้านเทคนิคและความช่วยเหลือโดยหน่วยงานระดับบน เพื่อช่วยเหลือให้หน่วยงานระดับล่างดำเนินการตามที่ต้องการ

และ (2) หน่วยงานระดับบนอาจพิจารณาให้การสนับสนุนได้หลายรูปแบบทั้งด้านลบและบวกต่อหน่วยงานระดับล่าง แวน มีเตอร์ และแวน ฮอร์น ได้นำแนวคิดของเอตซิโอนี (Etzioni, 1961) เกี่ยวกับเรื่องอำนาจที่มีอยู่ 3 ชนิด คือ อำนาจในการใช้กฎระเบียบเป็นตัวบังคับ (coercive power) อำนาจในการให้รางวัลตอบแทน (remunerative power) และอำนาจที่มาจากมาตรการที่เป็นบรรทัดฐาน (normative power) มาใช้ในการกระตุ้นผู้ปฏิบัติ นอกจากนี้การสื่อสารดังกล่าวอาจมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกระดับเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการหรือนโยบาย หรือในรูปของการที่ผู้กำหนดนโยบายสร้างให้เกิดความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกระดับ โดยให้การสนับสนุนด้านงบประมาณในการบริหาร หรือให้บริการด้านเทคนิค บุคลากร หรือการวิจัย

4. *ลักษณะขององค์การที่นำนโยบายไปปฏิบัติ* ลักษณะขององค์การที่นำนโยบายไปปฏิบัติ มี 2 ลักษณะ คือ 1) ลักษณะโครงสร้างอย่างเป็นทางการ และ 2) ลักษณะอย่างไม่เป็นทางการของบุคลากรในองค์การ ลักษณะของหน่วยงานที่ส่งผลต่อสมรรถนะของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ดังนี้

- 4.1 ปริมาณและความสามารถของบุคลากรในหน่วยงาน
- 4.2 ระดับการควบคุมที่เป็นลำดับขั้นในการตัดสินใจการดำเนินงาน
- 4.3 ทรัพยากรทางการเมืองของหน่วยงาน
- เช่น แรงสนับสนุนจากผู้บริหารหรือนักการเมือง
- 4.4 ความสามารถในการยืดหยุ่นของหน่วยงาน
- 4.5 ระดับของการสื่อสารแบบเปิด เช่น การมีเครือข่ายการสื่อสารที่เป็นอิสระ
- 4.6 การเชื่อมโยงอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการของผู้กำหนดนโยบายและ

ผู้ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ

5. *เงื่อนไขและทรัพยากรทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง* สภาพเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองส่งผลกระทบต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ เป็นปัจจัยที่เมื่อก่อนไม่มีผู้ให้ความสนใจศึกษา แต่ก็เป็นที่ทราบกันอย่างกว้างขวางว่า เงื่อนไขและทรัพยากรด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองมีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติอย่างมากทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม

6. *ความร่วมมือหรือการตอบสนองของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ* ความเข้าใจของผู้นำนโยบายไปปฏิบัตินั้นมีส่วนสำคัญและถือว่าเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อผลลัพธ์ของนโยบายมากที่สุดปัจจัยหนึ่ง องค์ประกอบของปัจจัยนี้เน้นไปที่ตัวผู้ปฏิบัติ ซึ่งมี 3 ประการ คือ (1) การรับรู้และความเข้าใจของผู้ปฏิบัติต่อนโยบาย (2) ทิศทางในการตอบสนองต่อนโยบายของผู้ปฏิบัติ และ (3) ระดับการยอมรับในตัวนโยบายของผู้ปฏิบัติ ซึ่งทั้งสามประการเป็นเงื่อนไขที่มีอยู่ในตัวผู้ปฏิบัติทุกคน นโยบายนั้นจะไม่ประสบความสำเร็จได้ถ้าหากเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของนโยบายได้รับการปฏิเสธจากผู้ปฏิบัติตั้งแต่ต้น สาเหตุอาจมาจากการที่เป้าหมายและวัตถุประสงค์นั้นขัดต่อค่านิยมในตัวผู้ปฏิบัติ หรือขัดแย้งต่อผลประโยชน์หรือความสนใจของผู้ปฏิบัติ ซึ่งสามารถแก้ไขได้โดยการให้ผู้ปฏิบัติเข้ามามีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของนโยบายตั้งแต่เริ่มต้น

ตัวแบบที่แวน มีเตอร์ และแวน ฮอร์น พัฒนาขึ้นนี้ เมื่อพิจารณาถึงตัวแปรทั้ง 6 ตัวแปรแล้ว จะดูเป็นตัวแบบที่คงที่ (static) แต่ในความเป็นจริงกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ นั้น เป็นกระบวนการที่มีความเคลื่อนไหว (dynamic) ตลอดเวลา ดังนั้นหากต้องการศึกษาการนำนโยบายไปปฏิบัติจะต้องทำการศึกษาในทุกขั้นตอนของกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติและความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ในหลายช่วงเวลา

แวน มีเตอร์ และแวน ฮอร์น กล่าวถึงความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างตัวแปรของการนำนโยบายไปปฏิบัติไว้มากมาย ได้แก่ ตัวแปรมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย ถึงแม้จะไม่ใช้ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์โดยตรงกับสมรรถนะของนโยบาย แต่ก็เป็นตัวแปรที่สำคัญในกระบวนการสื่อสารระหว่างองค์กรและผู้ปฏิบัติ ซึ่งหากผู้ปฏิบัติมีความเข้าใจและให้การยอมรับในวัตถุประสงค์ของนโยบายอาจทำให้นโยบายนั้นถูกนำไปปฏิบัติอย่างราบรื่นก็เป็นได้ นอกจากนี้ผู้กำหนดนโยบายอาจนำกิจกรรมเพื่อช่วยกระตุ้นให้ผู้ปฏิบัติมีความรู้ความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของนโยบาย หรือใช้อำนาจอย่างเหมาะสมเพื่อให้ผู้ปฏิบัติดำเนินการตามที่ต้องการ ทรัพยากรที่มีอยู่ของนโยบายนั้นจะส่งผลโดยตรงต่อกระบวนการสื่อสาร และกิจกรรมการส่งเสริม การให้ความช่วยเหลือทางเทคนิคและการให้บริการอื่น ๆ อาจสามารถทำได้ แต่ในช่วงต้นของการตัดสินใจในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ความเพียงพอของทรัพยากรทางการเงิน และทรัพยากรอื่น ๆ จะสร้างให้เกิดความต้องการ (demand) ในการทำให้นโยบายเกิดความสำเร็จในการนำไปปฏิบัติสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองจะส่งผลไปยังลักษณะของหน่วยงานที่ทำหน้าที่ปฏิบัติ การยอมรับของผู้ปฏิบัติ และตัวสมรรถนะของนโยบายด้วย ทั้งนี้เนื่องจากสภาพแวดล้อมและทรัพยากรที่เหมาะสมจะเป็นตัวกำหนดโครงสร้างการดำเนินงานของหน่วยงาน ซึ่งจะทำให้ผู้ปฏิบัติดำเนินการตามโดยไม่ต้องได้รับการยอมรับจากตัวผู้ปฏิบัติเองมากนัก นอกจากนี้ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมยังมีผลกระทบโดยตรงต่อการให้บริการสาธารณะด้วย ลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติจะส่งผลกระทบต่อผู้ปฏิบัติงานเพราะหน่วยงานจะมีเครือข่ายการสื่อสารระดับของการควบคุมเป็นลำดับขั้นและรูปแบบของผู้นำ ซึ่งใช้อำนาจในการทำให้ผู้ปฏิบัติดำเนินงานไปยังทิศทางที่ตนต้องการต่างกัน

สรุปได้ว่าแวน มีเตอร์ และแวน ฮอร์น ได้ตั้งข้อสังเกตในการนำตัวแบบไปใช้อธิบายปรากฏการณ์ต่าง ๆ ในการนำนโยบายไปปฏิบัติไว้ 3 ประการ คือ (1) กระบวนการสื่อสาร ถือได้ว่าเป็นตัวเชื่อมโยงระหว่างมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย การสื่อสารระหว่างหน่วยงานและกิจกรรมการส่งเสริม ลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ และการยอมรับในตัวผู้ปฏิบัติ (2) ปัญหาด้านความสามารถ แวน มีเตอร์ และแวน ฮอร์น ได้กล่าวว่าความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติเกี่ยวข้องกับความสามารถของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติว่าสามารถปฏิบัติตามนโยบายได้หรือไม่ ปัญหาด้านความสามารถนี้เกี่ยวข้องกับตัวแปร 4 ประการ ได้แก่ ทรัพยากรของนโยบาย การสื่อสารและกิจกรรมส่งเสริม ลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ และสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจสังคมและการเมือง (3) ความขัดแย้งในการปฏิบัติงาน เนื่องจากผู้ปฏิบัติไม่ยอมรับในสิ่งที่ต้องทำ ปัญหานี้จะเกี่ยวข้องกับตัวแปรต่าง ๆ ได้แก่ ทรัพยากรของนโยบาย การสื่อสารและกิจกรรมการส่งเสริม ลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ และสภาพเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง (Allison, 1971)

ตอนที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศราวดี สนใจ (2551) ได้ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุแนวการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่างของประเทศไทย โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 201 คน พบว่า ปัจจัยเชิงสาเหตุ แนวการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่างของประเทศไทย ที่เป็นปัจจัยที่ส่งผลและมีอิทธิพลโดยตรงต่อแนวการจัดการศึกษาในด้านการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญและด้านการบริหารโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน คือ ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ปัจจัยบรรยากาศของโรงเรียน และปัจจัยด้านภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยนด้านการให้รางวัลตามสถานการณ์ตามลำดับ โดยที่ปัจจัยทั้งสามปัจจัยนี้สามารถอธิบายความแปรปรวนด้านการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญได้ร้อยละ 61 และสามารถอธิบายความแปรปรวนด้านการบริหารโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐานได้ร้อยละ 53

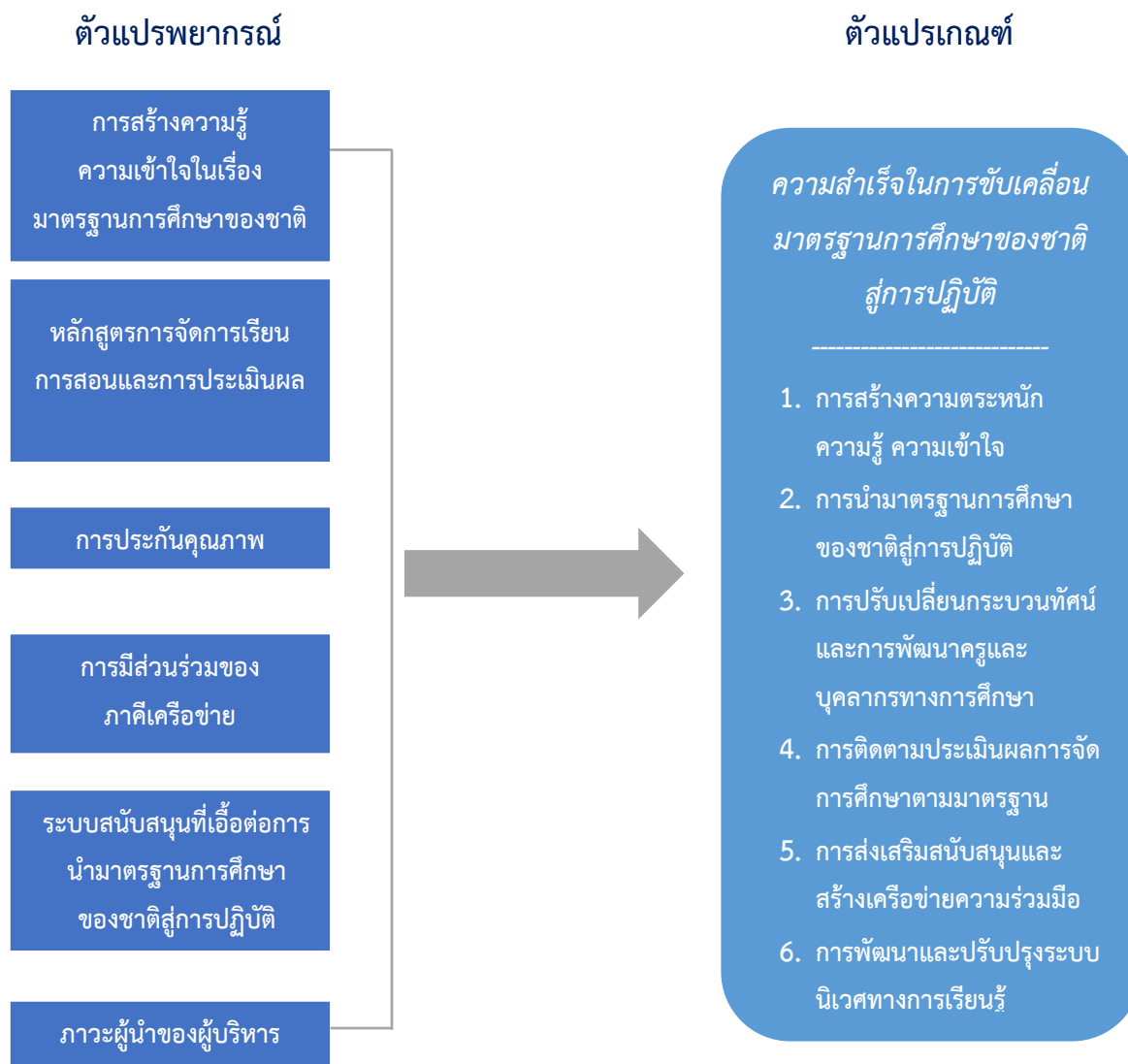
รณชิต พฤษกรรม และคณะ (2556) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายการจัดการความรู้สู่การปฏิบัติของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และนำเสนอแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ด้านนโยบายการจัดการความรู้ให้ประสบความสำเร็จยิ่งขึ้น มีโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาเป็นหน่วยในการวิเคราะห์ สุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ได้จำนวน 335 โรงเรียน ภายใต้ความดูแลของ 42 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา (สพม.) ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ตัวแปรระดับโรงเรียน และตัวแปรระดับ สพม. ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย คือ ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 335 คน และครูผู้สอนที่อยู่ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา จำนวน 637 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานด้วยสถิติบรรยาย วิเคราะห์ความแปรปรวนพหุนาม (Multivariate analysis of variance: MANOVA) วิเคราะห์ปัจจัยพหุระดับด้วยโปรแกรม Mplus และวิเคราะห์เนื้อหาจากการสนทนากลุ่มสรุปเป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานตามนโยบาย ผลการวิจัยพบว่า ชุดปัจจัยในระดับโรงเรียนและชุดปัจจัยระดับ สพม. สามารถทำนายหรืออธิบายการนำนโยบายการจัดการความรู้สู่การปฏิบัติของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาได้ร้อยละ 66.8 และ 90.8 ตามลำดับ โดยปัจจัยภายนอกองค์การที่สำคัญที่สุดทั้งระดับโรงเรียนและระดับ สพม. คือ ด้านลักษณะและทรัพยากรนโยบาย และปัจจัยภายในองค์การที่สำคัญที่สุด คือ ด้านลักษณะผู้บริหารองค์การ สำหรับแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานของโรงเรียนมี 2 ประการ คือ 1) จัดตั้งสำนักงานการจัดการความรู้ภายในหน่วยงานทั้งในระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และโรงเรียน 2) จัดการอบรมเชิงปฏิบัติการ ที่มุ่งเน้นการฝึกปฏิบัติและประเมินผลการอบรมจากชิ้นงานที่ได้ นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะให้ สพม. และโรงเรียนปรับปรุงปัจจัยภายในองค์การให้เอื้อต่อการจัดการความรู้เพิ่มมากขึ้นในทุกด้าน

Abdulghani Muthanna and Sang Guoyuan. (2023). ได้ศึกษาปัจจัยสำคัญที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติสำหรับการพัฒนาการศึกษาในระดับอุดมศึกษา (NSDHE) ในเยเมน วิธีดำเนินการศึกษาดำเนินการโดยการศึกษาเอกสารเชิงนโยบาย การสังเกต และสัมภาษณ์เชิงลึก ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยหลักคือ ผู้ปฏิบัติงานยังขาดข้อมูลรวมกับการขาดความมุ่งมั่นของผู้นำมหาวิทยาลัย

การใช้กลยุทธ์จากบนลงล่าง การวางแผน การขาดเงินทุนควบคู่ไปกับการทุจริตทางการเงิน การไม่มีกลยุทธ์เชิงสถาบัน ความท้าทายทางการเมืองเชิงนิเวศ และการขาดโครงสร้างพื้นฐาน อาทิ ห้องเรียน การสอน สถานสงเคราะห์ สำนักงาน เป็นต้น

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยสรุปเป็นกรอบความคิดในการวิจัย ปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ได้ตั้งแผนภาพที่ 8

ภาพที่ 7 กรอบความคิดในการวิจัย

ปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ

วิธีดำเนินการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ โดยกำหนดผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ ผู้แทนหน่วยงานระดับนโยบายที่เป็นผู้รับผิดชอบการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ส่วนข้อมูลเชิงปริมาณ เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยมีรายละเอียดการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. การศึกษาเชิงคุณภาพ

1.1 แหล่งข้อมูล

ประชากร ได้แก่ ผู้แทนหน่วยงานระดับนโยบายที่เป็นผู้รับผิดชอบการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ จำนวน 16 หน่วยงานดังต่อไปนี้

- 1) สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.)
- 2) สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (สป.ศธ.)
- 3) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)
- 4) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.)
- 5) กรมส่งเสริมการเรียนรู้ (สกร.)
- 6) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย (สธ.)
- 7) สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร (สนศ.กทม.)
- 8) กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน (บช.ตชด.)
- 9) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.)
- 10) สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สป.อว.)
- 11) สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.)
- 12) สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.)
- 13) สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) (สทศ.)
- 14) สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (คส.)
- 15) สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (สำนักงาน ก.ค.ศ.)
- 16) สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา (สคบศ.)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้แทนหน่วยงานระดับนโยบายจากหน่วยงานทั้ง 16 หน่วยงาน ที่เป็นผู้รับผิดชอบการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ จำนวน หน่วยงานละ 1 คน

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ได้แก่ ประเด็นคำถามประกอบการสัมภาษณ์กลุ่ม โดยมีประเด็นคำถาม เกี่ยวกับนโยบาย เกี่ยวกับการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติไปสู่การปฏิบัติของหน่วยงาน และความคิดเห็นเกี่ยวกับ สภาพความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติไปสู่การปฏิบัติ ข้อมูลที่สะท้อนถึงความสำเร็จ ของการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติไปสู่การปฏิบัติ ปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จในการขับเคลื่อน มาตรฐานการศึกษาของชาติไปสู่การปฏิบัติ และปัญหาอุปสรรคในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติ ไปสู่การปฏิบัติ และข้อเสนอแนะเพื่อความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ

ขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

- 1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2) กำหนดนิยามศัพท์ และประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์
- 3) นำแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ราย พิจารณาความสอดคล้องระหว่าง ข้อคำถามกับนิยามศัพท์
- 4) นำข้อมูลผลการพิจารณาความสอดคล้องระหว่างประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์ กับนิยามศัพท์ของผู้เชี่ยวชาญ มาวิเคราะห์หาค่า IOC และคัดเลือกข้อคำถามที่ ผ่านเกณฑ์ 0.50 ขึ้นไป ทั้งนี้ผลการวิเคราะห์ค่า IOC พบว่า ข้อคำถามมีค่า IOC 1.00 ทุกข้อ
- 5) นำเครื่องมือไปใช้ในการเก็บข้อมูล โดยวิธีการสัมภาษณ์

1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

- 1) สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจัดทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวม ข้อมูล และนัดหมายวันเวลาในการสัมภาษณ์ในรูปแบบออนไลน์
- 2) ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์กลุ่ม ผ่านระบบออนไลน์ Zoom โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสัมภาษณ์ร่วมกับคณะทำงาน

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา แล้วสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย

2. การศึกษาเชิงปริมาณ

2.1 แหล่งข้อมูล

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐานและอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานครและจากภูมิภาคทั่วประเทศที่เป็นสถานศึกษา สังกัดหน่วยงานต่อไปนี้

- 1) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)
- 2) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.)
- 3) กรมส่งเสริมการเรียนรู้ (สกร.)
- 4) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย (สธ.)
- 5) สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร (สนศ.กทม.)
- 6) กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน (บข.ตชด.)
- 7) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.)
- 8) สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สป.อว.)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐานและอาชีวศึกษา จากสถานศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร และจาก 5 ภูมิภาค ภูมิภาคละ 4 จังหวัด รวมจำนวน 20 จังหวัด ครอบคลุมสถานศึกษาทุกสังกัด โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน ทั้งนี้การประมาณการขนาดกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยคำนวณโดยใช้โปรแกรม G*power วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ multiple regression โดยกำหนดค่า Effect size = 0.70 ที่ระดับความคลาดเคลื่อนที่ .05 และกำหนด จำนวนตัวแปรทำนายเท่ากับ 5 ตัวแปร ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำ จำนวน 470 คน แต่เพื่อให้ข้อมูลที่ได้รับมีความครอบคลุมตามลักษณะของประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และมีความเป็นตัวแทนที่ดี ผู้วิจัยจึงดำเนินการวางแผนการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนมากกว่าจำนวนขั้นต่ำที่ได้กำหนดไว้ โดยดำเนินการเก็บข้อมูลจากสถานศึกษากลุ่มตัวอย่าง ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหาร 1 คน และ ครูผู้สอนทุกคนในสถานศึกษา โดยดำเนินการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

สถานศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร

1. ดำเนินการสุ่มรายชื่อเขตในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามกลุ่มเขต จำนวน 20 เขต
2. สุ่มรายชื่อสถานศึกษา สังกัด กทม. จากแต่ละเขต ตามรายชื่อเขตที่ได้รับการสุ่ม โดยเลือกแบบตามสะดวก และเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารและครูผู้สอนทุกคนในสถานศึกษา โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ รายชื่อเขตที่ได้รับการสุ่ม แสดงดังตาราง

กลุ่ม	รายชื่อเขต
กลุ่มเขตกรุงเทพกลาง	<ol style="list-style-type: none"> 1. เขตวังทองหลาง 2. เขตพญาไท 3. เขตดุสิต 4. เขตห้วยขวาง
กลุ่มเขตกรุงเทพเหนือ	<ol style="list-style-type: none"> 1. เขตจตุจักร 2. เขตดอนเมือง 3. เขตลาดพร้าว
กลุ่มเขตกรุงเทพตะวันออก	<ol style="list-style-type: none"> 1. เขตหนองจอก บริเวณโรงเรียนวัดหนองจอก (ภักดีนรเศรษฐ์) และสนามกีฬาบางกอกอารีน่า 2. เขตประเวศ บริเวณสวนสาธารณะสวนสุขภาพ 3. เขตบึงกุ่ม บริเวณวัดนวลจันทร์
กลุ่มเขตกรุงเทพใต้	<ol style="list-style-type: none"> 1. เขตสวนหลวง บริเวณหน้าห้างโลตัส ถ.พัฒนาการ 2. เขตสาทร บริเวณใต้ทางด่วนสวนอยู่ดี ถ.เจริญราษฎร์ 3. เขตบางคอแหลม บริเวณลานจอดรถ เอเชียทีก เดอริเวอร์ฟรอนท์ 4. เขตบางรัก บริเวณลานกีฬามหานครปอดยาเสพติด
กลุ่มเขตกรุงเทพมหานครเหนือ	<ol style="list-style-type: none"> 1. เขตบางกอกน้อย บริเวณวัดระฆังโฆสิตาราม 2. เขตตลิ่งชัน บริเวณตลาดน้ำตลิ่งชัน 3. เขตจอมทอง บริเวณลานกีฬาใต้ทางด่วนดาวคะนอง
กลุ่มเขตกรุงเทพมหานครใต้	<ol style="list-style-type: none"> 1. เขตบางแค บริเวณลานจอดรถหน้าบึงซี สาขาเพชรเกษม 2. เขตภาษีเจริญ บริเวณโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม 3. เขตทุ่งครุ บริเวณวัดทุ่งครุ

สถานศึกษาที่อยู่ในเขตภูมิภาค

1. สุ่มรายชื่อจังหวัด จากศึกษาธิการภาค 18 ภาค ภาคละ 2 จังหวัด โดยเจาะจงเลือกจังหวัดที่เป็นที่ตั้งศึกษาธิการภาค 1 จังหวัด และสุ่มอย่างง่ายอีก 1 จังหวัด ได้รายชื่อจังหวัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในแต่ละภาค ดังนี้

- 1) ภาคกลางตอนบน 1 ได้แก่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดสระบุรี
- 2) ภาคกลางตอนบน 2 ได้แก่ จังหวัดลพบุรี จังหวัดชัยนาท
- 3) ภาคกลางตอนกลาง ได้แก่ จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดนครนายก
- 4) ภาคกลางตอนล่าง 1 ได้แก่ จังหวัดนครปฐม จังหวัดกาญจนบุรี
- 5) ภาคกลางตอนล่าง 2 ได้แก่ จังหวัดเพชรบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
- 6) ภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย ได้แก่ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดพัทลุง
- 7) ภาคใต้ฝั่งอันดามัน ได้แก่ จังหวัดภูเก็ต จังหวัดระนอง
- 8) ภาคใต้ชายแดน ได้แก่ จังหวัดสงขลา จังหวัดยะลา
- 9) ภาคตะวันออก ได้แก่ จังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง
- 10) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ได้แก่ จังหวัดอุดรธานี จังหวัดหนองคาย
- 11) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 ได้แก่ จังหวัดสกลนคร จังหวัดมุกดาหาร
- 12) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดกาฬสินธุ์
- 13) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ได้แก่ จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดศรีสะเกษ
- 14) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดสุรินทร์
- 15) ภาคเหนือตอนบน 1 ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน
- 16) ภาคเหนือตอนบน 2 ได้แก่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดน่าน
- 17) ภาคเหนือตอนล่าง 1 ได้แก่ จังหวัดพิษณุโลก จังหวัดตาก
- 18) ภาคเหนือตอนล่าง 2 ได้แก่ จังหวัดกำแพงเพชร จังหวัดนครสวรรค์

2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสถานศึกษาของแต่ละสังกัด จากจังหวัดที่มีรายชื่อที่ได้รับการสุ่ม ประกอบด้วย โรงเรียนสังกัด (1) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2) สำนักงานการศึกษาเอกชน (3) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (4) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (5) กรมส่งเสริมการเรียนรู้ และเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหาร จำนวน 1 คน และครูผู้สอนทุกคนในโรงเรียน

โรงเรียนสังกัดตำรวจตระเวนชายแดน ดำเนินการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. สุ่มรายชื่อโรงเรียนจากกองบังคับการตำรวจตระเวนชายแดน 4 ภาค ภาคละ 10 โรงเรียน รวมจำนวน 40 แห่ง
2. เก็บรวบรวมข้อมูล จากผู้บริหารและครูผู้สอนทุกคนในโรงเรียนที่ได้รับการสุ่ม

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารและครู ประกอบด้วย ข้อคำถาม 4 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อสภาพของปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ตอนที่ 3 ความคิดเห็นที่มีต่อสภาพความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ และตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด

ขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

- 1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2) กำหนดนิยามศัพท์ และสร้างข้อคำถาม
- 3) นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่านพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์
- 4) นำข้อมูลผลการพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ของผู้เชี่ยวชาญ มาวิเคราะห์หาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ (IOC) พบว่า ข้อคำถามมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.37-1.00 ผู้วิจัยได้ตัดข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 จำนวน 4 ข้อ และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ
- 5) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้เก็บข้อมูลกับผู้บริหารและครูในสังกัดต่าง ๆ รวมจำนวน 30 คน ซึ่งเป็นผู้บริหารและครูผู้สอนกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูลจริง
- 6) วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก โดยการหาค่าสหสัมพันธ์ของข้อคำถามกับคะแนนรวม (Item total Correlation) และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) ผลการคำนวณค่าอำนาจจำแนก และค่าเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ เท่ากับ 0.45-1.00 และค่าเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .86 ส่วนด้านความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ได้ค่าอำนาจจำแนก 0.33 - 1.00 และค่าเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .88
- 7) นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจริง

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจัดทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการศึกษาของแต่ละสังกัด เพื่อขอความอนุเคราะห์หน่วยงานต้นสังกัดเป็นผู้ประสานกับสถานศึกษาเพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในรูปแบบ google form ทั้งนี้ได้รับข้อมูลตอบกลับจากผู้บริหารและครูผู้สอน รวมจำนวนทั้งสิ้น 1,938 คน

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) *วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ* จากการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์และแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัจจัยความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ โดยการวิเคราะห์เนื้อหาและสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย

2) *วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ* จากการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการตอบแบบสอบถามและวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สภาพของปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ สภาพความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ โดยใช้สถิติพรรณนา ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3) *วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ* โดยการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) วิธีปกติ (Enter)

เกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ผู้วิจัยแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เกณฑ์ในการแปลผลตามแนวคิดของ เบสท์ (Best W. John. 1997, p 190) มีรายละเอียดดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00	หมายถึง	ระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49	หมายถึง	ระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49	หมายถึง	ระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49	หมายถึง	ระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49	หมายถึง	ระดับน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ตามแผนการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ พ.ศ. 2566 – 2567

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติตามแผนการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ พ.ศ. 2566 - 2567

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ตามแผนการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ พ.ศ. 2566 – 2567

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

จากผลการสัมภาษณ์ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติไปสู่การปฏิบัติ สามารถสรุปปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ได้ดังนี้

1) ความรู้ความเข้าใจและความตระหนักถึงความสำคัญของมาตรฐานการศึกษาของชาติ

1.1 หน่วยงานทางการศึกษาต้องตระหนักถึงความสำคัญของมาตรฐานการศึกษาของชาติ และนำมาตราฐานการศึกษาของชาติไปเป็นหลักในการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของหน่วยงาน และมุ่งเน้นการพัฒนาครูให้มีความรู้ ความเข้าใจ และเห็นความสำคัญของมาตรฐานการศึกษาของชาติ นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

1.2 ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา มีความรู้ความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของมาตรฐานการศึกษาของชาติ และการนำมาตราฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ที่จะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

1.3 สถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ต้องสร้างความรู้ความเข้าใจกับผู้เกี่ยวข้อง ชุมชน ท้องถิ่น ภาคีเครือข่าย และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

1.4 ครอบครัวยุ ชุมชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่าง ๆ มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ และการนำมาตราฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ เพื่อการมีส่วนร่วมในการจัดและสนับสนุนการพัฒนาผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ

2) การกำหนดมาตรการในการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ

2.1 หน่วยงานในสังกัดทุกหน่วยงาน มีการกำหนดนโยบายและแผน และค่าเป้าหมาย ในการนำมาตรฐานการศึกษาชาติไปสู่การปฏิบัติอย่างชัดเจน

2.2 มีการกำกับติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาตามนโยบายการนำมาตรฐาน การศึกษาของชาติไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

3) การปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ และการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา

3.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ส่งเสริม สร้างความรู้ความเข้าใจ ผีกทักษะ ปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ในเรื่องการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามที่ระบุไว้ในมาตรฐานการศึกษาของชาติ

3.2 หน่วยงานต้นสังกัดและสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษา ปรับปรุงเกณฑ์การประเมินเพื่อเลื่อนวิทยฐานะ รวมทั้งความก้าวหน้าในเส้นทางอาชีพ ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ และพิจารณาผลการปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียน ให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามที่ระบุไว้ในมาตรฐานการศึกษาของชาติ

4) ด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผล

4.1 ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความรู้และมีทักษะในการจัดการเรียนรู้ที่มี ประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง ให้มีความรู้และทักษะที่ทันสมัยในการสอนและการประเมินผล

4.2 หน่วยงานด้านการศึกษา สถานศึกษา และครู มีทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะในการปรับหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับบริบทและความต้องการ ของท้องถิ่น

4.3 สถานศึกษาดำเนินการจัดการศึกษา โดยการพัฒนาหลักสูตรที่เน้นสมรรถนะ สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ เหมาะสมกับบริบทเชิงพื้นที่และอัตลักษณ์ของสถานศึกษา เปิดโอกาสให้ครูสามารถพัฒนาหลักสูตรและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เอง

4.4 หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาปรับปรุง/พัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับ มาตรฐานการศึกษาของชาติ มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน ปรับปรุงการเรียนการสอนและวิธีการ วัดและประเมินผล เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติและตอบสนองความต้องการของผู้เรียน และส่งเสริมให้ผู้เรียน มีความรู้และทักษะที่จำเป็น

4.5 สถานศึกษาปรับการเรียนการสอนให้เน้นการบูรณาการข้ามศาสตร์สาขาต่าง ๆ มากขึ้น โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และให้ผู้เรียนได้นำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ในการปฏิบัติจริง ให้ครูผู้สอนจัดกิจกรรมที่เน้นการค้นคว้าด้วยตนเอง มีความเชื่อมั่นว่าครูที่ได้รับการพัฒนาจะสามารถพัฒนา ผู้เรียนได้มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของสังคม ตลาดแรงงานและประเทศ ทั้งยังช่วยลดภาระงาน ของครูได้ด้วย

4.6 สถานศึกษาปรับเปลี่ยนการวัดและประเมินผลที่เน้นการประเมินตามสภาพจริง ใช้วิธีการประเมินที่หลากหลาย และต้องสร้างความรู้ความเข้าใจให้คณะครูมีความรู้ด้านการวัดและประเมินผล

4.7 หน่วยงานต้นสังกัดควรส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรและการสอนที่ บูรณาการความรู้ด้านดิจิทัลและบูรณาการ AI เข้ามาร่วม เช่น การพัฒนาครูให้มีสมรรถนะในการใช้เทคโนโลยี ดิจิทัลเพื่อจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และ การใช้เครื่องมือการประเมินผลแบบดิจิทัลเพื่อติดตาม

ความก้าวหน้าของผู้เรียน รวมทั้งให้ข้อมูลป้อนกลับและข้อเสนอแนะแก่ผู้เรียนเป็นรายบุคคล ตลอดจนการใช้แนวคิด TPACK Model ด้วยการจัดการเรียนรู้ผ่านรูปแบบการเรียนรู้ Coding, STEM, STEAM เป็นต้น

5) การส่งเสริมสนับสนุนการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามที่ระบุไว้ในมาตรฐานการศึกษาของชาติ

5.1 สถานศึกษามีภาคีเครือข่ายความร่วมมือที่เข้มแข็งที่ส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษาในการจัดการศึกษาทั้งจากสถาบันอุดมศึกษาที่มีคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ หรือสถาบันการอาชีวศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด รวมทั้งหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน สถานประกอบการ ผู้ปกครองและชุมชน ที่มีประสบการณ์ในภูมิภาคนั้น ๆ ในการสร้างความรู้ความเข้าใจ คำแนะนำ นิเทศ กำกับติดตามงานอย่างต่อเนื่อง และให้ความช่วยเหลือสถานศึกษาอย่างใกล้ชิด

5.2 หน่วยงานต้นสังกัด สถานศึกษา มีความร่วมมือระหว่างผู้เชี่ยวชาญจากภาคส่วนหรือองค์กรอื่น ๆ มาช่วยขับเคลื่อนให้การดำเนินโครงการต่าง ๆ บรรลุผลตามเป้าหมาย

6) การติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติและการประกันคุณภาพ

6.1 หน่วยงานทุกภาคส่วนมีการส่งเสริม กำกับดูแล การตรวจสอบ ติดตามประเมินผลการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ

6.2 สถานศึกษาได้รับการติดตามผลคุณภาพการจัดการศึกษาทั้งในด้านปัจจัยกระบวนการจัดการศึกษา และผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนที่สะท้อนถึงคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ และได้รับผลการประเมิน รวมทั้งข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

6.3 มีระบบการนำผลการประเมินไปใช้เพื่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน

7) การมีระบบสนับสนุนที่เอื้อต่อการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติไปสู่การปฏิบัติ

7.1 สถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการภายในที่เอื้อต่อการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ

7.2 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ มีความตระหนัก มีความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการ และพัฒนานวัตกรรม มีความคิดริเริ่ม มีวิสัยทัศน์ มีความเป็นผู้นำทางวิชาการ และเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง การประสานภาคีเครือข่ายทางการศึกษา ยอมรับแนวคิดหรือศักยภาพของครูและบุคลากรในโรงเรียน มีการนิเทศ กำกับติดตามผลการดำเนินงาน สามารถสร้างและสนับสนุนให้เกิดความรู้ความเข้าใจในหลักการเชิงวิชาการและปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนสนับสนุนการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติไปสู่การปฏิบัติจะช่วยให้การดำเนินงานบรรลุผลตามเป้าหมาย

7.3 มีการสนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษาที่เพียงพอทั้งในส่วนของการจัดสรรงบประมาณ บุคลากร สื่อ อุปกรณ์ และระบบสารสนเทศเพื่อการดำเนินงาน เช่น การนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วยดำเนินงานเพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมทั้งการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ ทำให้การบริหารงานมีความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้

7.4 มีวัฒนธรรมองค์กรและค่านิยมในการทำงานที่ดี ช่วยเหลือกันในการทำงาน มีการทำงานและจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานและมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม การเรียนการสอน การวัดและประเมินการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ มีทีมงานที่เข้มแข็ง

7.5 มีเครื่องมือและระบบการประเมินคุณภาพของผู้เรียนที่มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ โดยเฉพาะการวัดและประเมินผลลัพท์ที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในระดับการศึกษาแต่ละช่วงวัยตามที่มาตรฐานการศึกษาของชาติกำหนด ทั้งนี้เพื่อให้สามารถนำผลการประเมินมาใช้ในการพัฒนาผู้เรียนและติดตามประเมินผลการดำเนินงานขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติไปสู่การปฏิบัติว่าสามารถพัฒนาคนไทยแต่ละช่วงวัยให้มีคุณลักษณะตามที่มาตรฐานการศึกษาของชาติได้มากน้อยเพียงใด และส่งเสริมให้สถานศึกษานำผลการประเมินไปใช้เพื่อการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

7.6 มีระบบการสร้างแรงจูงใจให้บุคลากร เช่น การเพิ่มสวัสดิการและค่าตอบแทนให้กับหน่วยงานที่มีความต้องการบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถและทักษะเฉพาะ เพื่อให้บุคลากรในระบบไม่ย้ายไปทำงานที่อื่นหรือเปลี่ยนงาน

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคของการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติไปสู่การปฏิบัติ ดังนี้

- 1) **การเปลี่ยนแปลงนโยบาย** การเปลี่ยนแปลงนโยบายและการบริหารจัดการส่งผลให้การดำเนินงานไม่ต่อเนื่อง
- 2) **งบประมาณที่จำกัด** งบประมาณที่ได้รับไม่เพียงพอในการดำเนินโครงการ กิจกรรมของหน่วยงานและการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งการได้รับงบประมาณที่จำกัดทำให้การดำเนินงานบางอย่างไม่สามารถทำได้อย่างเต็มที่
- 3) **การขาดความรู้ความเข้าใจ** บางหน่วยงานมีการรับนโยบายจากผู้บริหาร แต่ผู้ปฏิบัติงานไม่เข้าใจหรือไม่เห็นความสำคัญของการดำเนินงานตามนโยบาย นอกจากนี้บุคลากรในสถานศึกษาอาจไม่เข้าใจมาตรฐานการศึกษาของชาติอย่างถูกต้อง ทำให้เกิดความสับสนในการนำไปปฏิบัติ
- 4) **ความไม่พร้อมของบุคลากร** เจ้าหน้าที่บางส่วนยังไม่พร้อมในการใช้งานระบบใหม่ หรือมีความกังวลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง
- 5) **การขาดการสนับสนุนจากผู้มีส่วนได้เสีย** บางครั้งการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาไม่ได้รับการสนับสนุนจากชุมชน หรือผู้ปกครอง
- 6) **ระบบข้อมูลที่ไม่เชื่อมโยง** ข้อมูลจากหน่วยงานต่าง ๆ ไม่สามารถเชื่อมโยงกันได้ ทำให้การติดตามและประเมินผลเป็นไปได้ยาก
- 7) **ปัญหาของสถานศึกษา** สถานศึกษาขนาดเล็กที่ห่างไกล มีปัญหาในการบริหารจัดการและการพัฒนาคุณภาพ รวมทั้งมีทรัพยากรที่จำกัด
- 8) **ปัญหาด้านการประเมินผล** ขาดระบบการติดตามและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ

1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

1.2.1 ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ตำแหน่ง สังกัด ประสบการณ์ และระดับการศึกษาสูงสุด โดยการหาค่าความถี่และค่าร้อยละ มีรายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

	ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
1	ตำแหน่ง		
	1. ผู้บริหารโรงเรียน	219.00	11.30
	2. ครูผู้สอน	1,718.00	88.70
2	สังกัด		
	1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)	607.00	31.30
	2. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.)	259.00	13.40
	3. กรมส่งเสริมการเรียนรู้ (สกร.)	115.00	5.90
	4. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย (สอ.)	387.00	20.00
	5. สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร (สนศ.กทม.)	125.00	6.40
	6. กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน (บข.ตชด.)	365.00	18.80
	7. สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.)	50.00	2.60
	8. กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.)	30.00	1.50
3	ประสบการณ์การทำงาน		
	1. น้อยกว่า 10 ปี	980.00	50.57
	2. ระหว่าง 10 – 20 ปี	750.00	38.69
	3. มากกว่า 20 ปี	208.00	10.74
4	ระดับการศึกษาสูงสุด		
	1. ปริญญาตรี	1,385.00	71.80
	2. ปริญญาโท	428.00	22.20
	3. ปริญญาเอก	27.00	1.40
	4. มัธยมศึกษาปีที่ 6 / ปวช.	58.00	3.00
	5. ประกาศนียบัตรชั้นสูง	8.00	0.40
	6. ประกาศนียบัตรบัณฑิต	22.00	1.10

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบส่วนใหญ่อยู่ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) คิดเป็นร้อยละ 31.30 เป็นผู้บริหารสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 11.30 เป็นครูผู้สอน ร้อยละ 88.70 ซึ่งส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงาน น้อยกว่า 10 ปี และมีระดับการศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 71.80

1.2.2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษา ของชาติสู่การปฏิบัติ ด้านการสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องมาตรฐานการศึกษาของชาติ

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐาน
การศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ด้านการสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องมาตรฐานการศึกษาของชาติ

ที่	การสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องมาตรฐาน การศึกษาของชาติ	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน ($SD.$)	ระดับ
1	หน่วยงานต้นสังกัด/สถานศึกษา สร้างความรู้ความเข้าใจ เรื่องมาตรฐานการศึกษาของชาติให้กับผู้เรียน ผู้ที่เกี่ยวข้อง ชุมชน ภาคีเครือข่าย ด้วยรูปแบบต่าง ๆ	4.04	.69	มาก
2	การได้รับการพัฒนาจากหน่วยงานต้นสังกัด/สถานศึกษา เพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษา ของชาติอย่างต่อเนื่อง	4.09	.68	มาก
3	การให้ความสนใจและพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ความเข้าใจมาตรฐานการศึกษาของชาติและ นำไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จ	4.19	.64	มาก
4	มีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาหลักสูตร การกำหนด มาตรฐานการเรียนรู้ การออกแบบการจัดการเรียนรู้ การเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ การกำหนด หน่วยการเรียนรู้ การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน การพัฒนาสื่อ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	4.05	.66	มาก
	รวม	4.09	.57	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติ
สู่การปฏิบัติ ด้านการสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องมาตรฐานการศึกษาของชาติในภาพรวม มีค่าเฉลี่ย
อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$, $SD. = .57$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 3 การให้ความสนใจและพัฒนา
ตนเองให้มีความรู้ความเข้าใจมาตรฐานการศึกษาของชาติและนำไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จ ($\bar{X} = 4.19$,
 $SD. = .64$)

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผล

ที่	หลักสูตรการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับ
1	ได้รับการพัฒนาจากหน่วยงานต้นสังกัดในด้านความสามารถและสมรรถนะในการจัดทำหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของท้องถิ่น	4.11	.67	มาก
2	มีความรู้ความสามารถในการจัดทำหลักสูตรการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบท และอัตลักษณ์ของสถานศึกษา	4.02	.68	มาก
3	มีความรู้ความสามารถในการจัดทำหลักสูตร/รายวิชา กิจกรรมเพิ่มเติม ที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้เรียนรู้	4.03	.68	มาก
4	มีความรู้ความสามารถจัดทำหลักสูตร/รายวิชา กิจกรรมเพิ่มเติมที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างสรรค์นวัตกรรม	3.98	.68	มาก
5	มีความรู้ความสามารถในการจัดทำหลักสูตร/รายวิชา กิจกรรมเพิ่มเติมที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง	4.02	.68	มาก
6	มีความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างความรู้ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนทำงานเป็นทีม	4.12	.65	มาก
7	มีความรู้ความสามารถในการนำสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่น มาเชื่อมโยงกับการจัดการเรียนการสอน	4.06	.66	มาก
8	มีความสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่เน้นการให้ผู้เรียนได้นำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ในการปฏิบัติจริง	4.17	.64	มาก
9	ท่านสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการบูรณาการข้ามศาสตร์สาขา โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และให้ผู้เรียนได้นำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ในการปฏิบัติจริง	4.06	.67	มาก
10	ท่านมีความสามารถในการสร้างและเลือกใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน	4.07	.66	มาก
11	ท่านนำผลจากการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนมาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	4.11	.65	มาก
	รวม	4.06	.56	มาก

ตารางที่ 3 (ต่อ)

จากตารางที่ 3 พบว่าปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผล ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$, $SD. = .64$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ มีความสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการให้ผู้เรียนได้นำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ในการปฏิบัติจริง ($\bar{X} = 4.17$, $SD. = .64$)

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ด้านการประกันคุณภาพ

ที่	การประกันคุณภาพ	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน ($SD.$)	ระดับ
1	สถานศึกษากำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด ความต้องการความสำเร็จของสถานศึกษาที่ชัดเจน โดยสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติและบริบทของสถานศึกษา	4.20	.65	มาก
2	สถานศึกษาวางระบบขั้นตอนการดำเนินงานประกันคุณภาพอย่างชัดเจน	4.20	.66	มาก
3	การดำเนินงานประกันคุณภาพเป็นส่วนหนึ่งของการทำงานปกติของสถานศึกษา	4.21	.65	มาก
4	สถานศึกษานำผลที่ได้จากการประเมินภายนอกไปปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา	4.20	.67	มาก
5	สถานศึกษาได้รับการให้คำปรึกษาช่วยเหลือ แนะนำจากหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษามีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	4.20	.65	มาก
รวม		4.20	.59	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่าปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ด้านการประกันคุณภาพในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$, $SD. = .59$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 3 การดำเนินงานประกันคุณภาพเป็นส่วนหนึ่งของการทำงานปกติของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.21$, $SD. = .65$)

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ด้านการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย

ที่	การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน ($SD.$)	ระดับ
1	สถานศึกษามีเครือข่ายความร่วมมือในการส่งเสริมสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและพัฒนาผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน	4.19	.65	มาก
2	สถานศึกษามีเครือข่ายความร่วมมือที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน	4.21	.66	มาก
3	ตัวแทนชุมชนและภาคีเครือข่ายให้คำปรึกษา แนะนำ และสนับสนุนการดำเนินงานในการพัฒนาสถานศึกษา	4.15	.68	มาก
4	ตัวแทนชุมชนและภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา	4.13	.69	มาก
5	ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ และการวัดประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน	4.06	.72	มาก
6	ตัวแทนชุมชนและภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการระดมทุน และทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.04	.74	มาก
7	ชมรมผู้ปกครองชมรมครู สมาคมศิษย์เก่าร่วมระดมเงินทุน สนับสนุนสภาพแวดล้อมทางกายภาพของโรงเรียน	3.98	.79	มาก
8	หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ผู้ปกครอง และชุมชน ให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และให้ความช่วยเหลือสถานศึกษาอย่างใกล้ชิด	4.10	.71	มาก
	รวม	4.10	.62	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่าปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ด้านการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$, $SD. = .62$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 2 สถานศึกษามีเครือข่ายความร่วมมือที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.21$, $SD. = .66$)

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ด้านระบบสนับสนุนที่เอื้อต่อการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ

ที่	ระบบสนับสนุนที่เอื้อต่อการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน ($SD.$)	ระดับ
1	หน่วยงานต้นสังกัดกำกับ ติดตาม ดูแล ให้ความช่วยเหลือ และให้การสนับสนุนการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ	4.20	.661	มาก
2	สถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการภายในที่เอื้อต่อการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ	4.20	.642	มาก
3	สถานศึกษาได้รับการสนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษาที่เพียงพอทั้งในส่วนของโครงสร้างงบประมาณ บุคลากร สื่อ อุปกรณ์ และระบบสารสนเทศ เพื่อการดำเนินงานของโรงเรียน	4.15	.709	มาก
4	สถานศึกษามีระบบสารสนเทศ เพื่อการดำเนินงานด้านการสร้างความรู้ความเข้าใจ การวัดและประเมินผล เช่น แพลตฟอร์มในการเรียนการวัดและประเมินผล การให้ข้อมูลย้อนกลับว่าผู้เรียนควรปรับปรุงเรื่องใด	4.16	.683	มาก
5	สถานศึกษามีระบบสารสนเทศและฐานข้อมูล เพื่อการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ	4.16	.682	มาก
6	สถานศึกษามีวัฒนธรรมองค์กรและค่านิยมในการทำงานที่ดี มีการช่วยเหลือกันในการทำงาน	4.20	.673	มาก
7	สถานศึกษามีการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ มีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานและมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม การเรียนการสอน การวัด และประเมินการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ	4.20	.673	มาก
8	สถานศึกษามีทีมงานที่เข้มแข็ง มีการทำงานเป็นทีม และกำหนดบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจน	4.22	.66	มาก
9	สถานศึกษามีการดำเนินการโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ตามแนวทางการจัดการศึกษาสู่เป้าหมายมาตรฐานการศึกษาของชาติ	4.22	.66	มาก
10	สถานศึกษามีการสื่อสารและถ่ายทอดแนวทางให้บุคลากรองค์กรด้วยช่องทางที่หลากหลายเพื่อให้เกิดความเข้าใจ เป็นไปในทิศทางเดียวกัน	4.21	.665	มาก
	รวม	4.19	.59	มาก

ตารางที่ 6 (ต่อ)

จากตารางที่ 6 พบว่าปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ด้านระบบสนับสนุนที่เอื้อต่อการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$, $SD. = .59$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 8 สถานศึกษามีทีมงานที่เข้มแข็ง มีการทำงานเป็นทีม และกำหนดบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจน ($\bar{X} = 4.21$, $SD. = .66$) และข้อ 9 สถานศึกษามีการดำเนินการโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ตามแนวทางการจัดการศึกษาสู่เป้าหมายมาตรฐานการศึกษาของชาติ ($\bar{X} = 4.22$, $SD. = .66$)

ตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา

ที่	ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน ($SD.$)	ระดับ
1	ผู้บริหารสถานศึกษามีวิสัยทัศน์และมีภาวะผู้นำทางวิชาการ	4.24	.687	มาก
2	ผู้บริหารสถานศึกษา ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการศึกษาชาติ	4.27	.66	มาก
3	ผู้บริหารสถานศึกษามีเข้าใจในการขับเคลื่อนนโยบายการนำมาตรฐานการศึกษาชาติไปสู่การปฏิบัติ	4.25	.67	มาก
4	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถให้ข้อเสนอแนะแนวทางในการนำมาตรฐานการศึกษาชาติไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา	4.24	.66	มาก
5	ผู้บริหารสถานศึกษา มีความสามารถในการประสานภาคีเครือข่ายทางการศึกษา	4.25	.66	มาก
6	ผู้บริหารสถานศึกษายอมรับแนวคิดหรือศักยภาพของครูและบุคลากรในโรงเรียน	4.24	.67	มาก
7	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีระบบการนิเทศ กำกับติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.28	.65	มาก
8	ผู้บริหารสถานศึกษามีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่มีประสิทธิภาพ	4.24	.67	มาก
9	ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการสร้างและสนับสนุนให้ครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในหลักการเชิงวิชาการ	4.24	.68	มาก
	รวม	4.24	.61	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่าปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$, $SD. = .61$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 7 ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีระบบการนิเทศ กำกับติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.28$, $SD. = .65$)

2.2.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ

ตารางที่ 8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ด้านความตระหนักและความรู้ความเข้าใจในเรื่องมาตรฐานการศึกษาของชาติ

ที่	ความตระหนักและความรู้ความเข้าใจในเรื่องมาตรฐานการศึกษาของชาติ	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน ($SD.$)	ระดับ
1	หน่วยงานต้นสังกัด/สถานศึกษาของท่านมีการเผยแพร่สร้างความรู้ความเข้าใจ สื่อสารและประชาสัมพันธ์ในเรื่องมาตรฐานการศึกษาของชาติให้กับผู้เรียน และผู้เกี่ยวข้องทุกระดับด้วยรูปแบบต่าง ๆ	4.15	.65	มาก
2	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ที่จะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	4.11	.65	มาก
3	ตระหนักถึงความสำคัญการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ	4.21	.63	มาก
4	สถานศึกษาจัดทำมาตรฐานการศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของต้นสังกัด และมาตรฐานการศึกษาของชาติที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์ บริบทเชิงพื้นที่	4.18	.63	มาก
รวม		4.16	.58	มาก

จากตารางที่ 8 พบว่าสภาพความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ด้านความตระหนักและความรู้ความเข้าใจในเรื่องมาตรฐานการศึกษาของชาติ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$, $SD. = .58$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 3 ตระหนักถึงความสำคัญการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.21$, $SD. = .63$)

ตารางที่ 9 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ด้านการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ

ที่	การนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD .)	ระดับ
1	ท่านมีความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร และการออกแบบการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ	4.05	.68	มาก
2	สถานศึกษาจัดทำ/ปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา/รายวิชา/การจัดกิจกรรมเพิ่มเติมที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ	4.14	.65	มาก
3	ท่านสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเชิงรุก ได้อย่างเหมาะสม	4.08	.66	มาก
4	สถานศึกษาจัดกิจกรรมที่เน้นการให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	4.13	.66	มาก
5	สถานศึกษาจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างความรู้ โดยการนำตนเอง และร่วมเรียนรู้กับหมู่คณะ	4.15	.64	มาก
6	สถานศึกษาออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับผู้เรียนซึ่งมีความพร้อมและศักยภาพที่แตกต่างกัน รวมถึงฝึกฝนทักษะต่าง ๆ ตามที่ผู้เรียนสนใจ	4.14	.65	มาก
7	สถานศึกษาให้ความสำคัญกับวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน มีการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสภาพของผู้เรียน	4.18	.65	มาก
8	สถานศึกษานำสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาเชื่อมโยงกับการจัดการเรียนการสอน	4.17	.66	มาก
9	สถานศึกษาวัดและประเมินผลผู้เรียนที่เน้นการประเมินตามสภาพจริง ใช้วิธีการประเมินที่หลากหลาย	4.20	.65	มาก
10	สถานศึกษามีการติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ	4.19	.64	มาก
	รวม	4.14	.57	มาก

จากตารางที่ 9 พบว่าสภาพความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ด้าน การนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$, $SD. = .57$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 9 สถานศึกษาวัดและประเมินผลผู้เรียนที่เน้นการประเมินตามสภาพจริง ใช้วิธีการประเมินที่หลากหลาย ($\bar{X} = 4.20$, $SD. = .65$)

ตารางที่ 10 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ด้านการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์และการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา

ที่	การปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์และการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน ($SD.$)	ระดับ
1	ท่านมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีคุณลักษณะตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ	4.11	.643	มาก
2	ท่านมีความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในรายวิชาที่รับผิดชอบเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีคุณลักษณะตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ	4.13	.652	มาก
3	หน่วยงานต้นสังกัดจัดกิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาให้มีความก้าวหน้าในเส้นทางอาชีพ	4.14	.653	มาก
4	เกณฑ์การประเมินวิทยฐานะในปัจจุบันมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการศึกษาของชาติ	4.09	.701	มาก
	รวม	4.12	.59	มาก

จากตารางที่ 10 พบว่าสภาพความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ด้านการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์และการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$, $SD. = .59$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 3 หน่วยงานต้นสังกัดจัดกิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาให้มีความก้าวหน้าในเส้นทางอาชีพ ($\bar{X} = 4.14$, $SD. = .65$)

ตารางที่ 11 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ด้านการติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติและการประกันคุณภาพการศึกษา

ที่	การติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติและการประกันคุณภาพการศึกษา	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)	ระดับ
1	หน่วยงานต้นสังกัดจัดกิจกรรมส่งเสริม กำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผลเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาสอดคล้องตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ	4.15	.66	มาก
2	สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ การศึกษา (สมศ.) จัดกิจกรรมส่งเสริม กำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผลเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาสอดคล้องตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ	4.14	.66	มาก
3	สถานศึกษาได้รับการให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ แนะนำ เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษามีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	4.16	.65	มาก
4	สถานศึกษาได้รับการประเมินคุณภาพการศึกษา จากหน่วยงานภายนอก ตามเงื่อนไขที่สำนักงานรับรอง มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) กำหนด และได้รับข้อเสนอแนะที่สามารถนำไปใช้ ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้จริง	4.17	.67	มาก
รวม		4.15	.62	มาก

จากตารางที่ 11 พบว่าสภาพความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ด้านการติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติและการประกันคุณภาพ การศึกษา ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$, $SD = .62$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 4 สถานศึกษาได้รับการประเมินคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานภายนอก ตามเงื่อนไขที่สำนักงานรับรอง มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) กำหนด และได้รับข้อเสนอแนะที่สามารถนำไปใช้ในการ พัฒนาคุณภาพการศึกษาได้จริง ($\bar{X} = 4.17$, $SD = .67$)

ตารางที่ 12 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ด้านการส่งเสริมสนับสนุนและสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการศึกษาของชาติ

ที่	การส่งเสริมสนับสนุนและสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาผู้เรียน	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($SD.$)	ระดับ
1	สถานศึกษามีเครือข่ายความร่วมมือในการส่งเสริมสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและพัฒนาผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน	4.18	.65	มาก
2	ตัวแทนชุมชนชุมชนและภาคีเครือข่ายให้คำปรึกษาแนะนำ และสนับสนุนการดำเนินงานในการพัฒนาสถานศึกษา	4.12	.68	มาก
3	ตัวแทนชุมชนและภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา	4.11	.69	มาก
4	ผู้ประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้และการวัดประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน	4.08	.70	มาก
5	ตัวแทนชุมชนและภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการระดมทุนและทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.07	.72	มาก
6	หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ผู้ปกครอง และชุมชนให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและให้ความช่วยเหลือสถานศึกษาอย่างใกล้ชิด	4.11	.67	มาก
	รวม	4.11	.62	มาก

จากตารางที่ 12 พบว่าสภาพความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติด้านการส่งเสริมสนับสนุนและสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาผู้เรียน ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$, $SD. = .62$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 1 สถานศึกษามีเครือข่ายความร่วมมือในการส่งเสริมสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและพัฒนาผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.18$, $SD. = .65$)

ตารางที่ 13 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ด้านการพัฒนาและปรับปรุงระบบนิเวศทางการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียน

ที่	การพัฒนาและปรับปรุงระบบนิเวศทางการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียน	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)	ระดับ
1	สถานศึกษามีระบบสารสนเทศ เพื่อการดำเนินงานด้านการสร้างความรู้ความเข้าใจ การวัดและประเมินผล เช่น แพลตฟอร์มในการเรียนการวัดและประเมินผล การให้ข้อมูลย้อนกลับว่าผู้เรียนควรปรับปรุงเรื่องใด	4.13	.65	มาก
2	สถานศึกษามีระบบสารสนเทศและฐานข้อมูล เพื่อการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ	4.15	.64	มาก
3	สถานศึกษามีนวัตกรรม สื่อการเรียนการสอนที่เพียงพอเหมาะสม	4.11	.66	มาก
4	สถานศึกษามีระบบนิเวศทางการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์	4.15	.65	มาก
5	สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาเอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน	4.19	.65	มาก
	รวม	4.15	.60	มาก

จากตารางที่ 13 พบว่าสภาพความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติการด้านการพัฒนาและปรับปรุงระบบนิเวศทางการเรียนรู้ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$, $SD = .60$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 5 สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาเอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.19$, $SD = .65$)

ตารางที่ 14 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ในภาพรวมและรายด้าน

ที่	ปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($SD.$)	ระดับ
1	การสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องมาตรฐานการศึกษาของชาติ	4.09	.57	มาก
2	หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผล	4.06	.56	มาก
3	การประกันคุณภาพ	4.20	.59	มาก
4	การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย	4.10	.61	มาก
5	ระบบสนับสนุนที่เอื้อต่อการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ	4.19	.59	มาก
6	ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา	4.23	.60	มาก
	รวม	4.15	.52	มาก

จากตารางที่ 14 พบว่าปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติการ ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$, $SD. = .52$) ทั้งนี้เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.23$, $SD. = .60$) รองลงมา ได้แก่ การประกันคุณภาพ ($\bar{X} = 4.20$, $SD. = .59$) และระบบสนับสนุนที่เอื้อต่อการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.19$, $SD. = .59$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผล ($\bar{X} = 4.06$, $SD. = .56$)

ตารางที่ 15 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ในภาพรวมและรายด้าน

ที่	สภาพความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)	ระดับ
1	ความตระหนัก ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ	4.16	.57	มาก
2	การนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ	4.14	.57	มาก
3	การปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์และการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา	4.11	.59	มาก
4	การติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาชาติและการประกันคุณภาพการศึกษา	4.15	.61	มาก
5	การส่งเสริมสนับสนุนและสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาผู้เรียน	4.11	.62	มาก
6	การพัฒนาและปรับปรุงระบบนิเวศทางการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการศึกษาของชาติ	4.15	.60	มาก
	รวม	4.13	.55	มาก

จากตารางที่ 15 พบว่า สภาพความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ *ในภาพรวม* มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$, $SD = .55$) ทั้งนี้เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดย *ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด* ได้แก่ ความตระหนัก ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ ($\bar{X} = 4.16$, $SD = .57$) รองลงมา ได้แก่ การติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาชาติและการประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.15$, $SD = .61$) และการพัฒนาและปรับปรุงระบบนิเวศทางการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการศึกษาของชาติ ($\bar{X} = 4.15$, $SD = .60$) ส่วน *ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด* ได้แก่ การปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์และการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ($\bar{X} = 4.11$, $SD = .59$) และการส่งเสริมสนับสนุนและสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X} = 4.11$, $SD = .62$)

1.2.3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จกับสภาพความสำเร็จ ในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์ในการนำเสนอผลเพื่อความเข้าใจที่ตรงกัน ดังนี้

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาแบบ F – test
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
r_{xy}	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย
X1	แทน	ด้านการสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องมาตรฐานการศึกษาของชาติ
X2	แทน	ด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผล
X3	แทน	ด้านการประกันคุณภาพ
X4	แทน	ด้านการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย
X5	แทน	ด้านระบบสนับสนุนที่เอื้อต่อการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติ สู่การปฏิบัติ
X6	แทน	ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา
Y	แทน	สภาพความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ
R	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์หรือประสิทธิภาพของอำนาจพยากรณ์
a	แทน	ค่าคงที่ของการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
b	แทน	สัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
β	แทน	สัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน
S.E.	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนคะแนนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์ตัวแปรตัวพยากรณ์
S.E.est	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของตัวแปรตัวพยากรณ์
Y'	แทน	ปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติ สู่การปฏิบัติที่ได้จากการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
Z'	แทน	ปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติ สู่การปฏิบัติที่ได้จากการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

ตารางที่ 16 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ กับสภาพความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ

ตัวแปร	X1	X2	X3	X4	X5	X6	Y
X1	1.00**						
X2	.782**	1.00**					
X3	.705**	.752**	1.00**				
X4	.682**	.752**	.769**	1.00**			
X5	.699**	.725**	.819**	.804**	1.00**		
X6	.646**	.674**	.781**	.751**	.905**	1.00**	
Y	.735**	.783**	.800**	.808**	.860**	.807**	1.00**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 16 พบว่าตัวแปรปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ มีความสัมพันธ์กับสภาพความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ตั้งแต่ .735 - .860 ซึ่งแสดงว่า ปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ มีความสัมพันธ์ทางบวก และอยู่ในระดับสูงกับสภาพความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ

ตารางที่ 17 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ

Model	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Regression	486.365	6	81.061	1404.331	.000
Residual	111.461	1931	.058		
Total	597.826	1937			

จากตารางที่ 17 พบว่า ปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงดำเนินการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณต่อไป

ตารางที่ 18 แสดงผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอนของปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ

ตัวแปร	B	S.E. _b	β	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	.240	.044		5.464	.000
การสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องมาตรฐานการศึกษาของชาติ (X1)	.092	.016	.095	5.696	.000
หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผล (X2)	.179	.018	.182	9.793	.000
การประกันคุณภาพ (X3)	.088	.018	.095	4.915	.000
การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย (X4)	.160	.017	.176	9.503	.000
ระบบสนับสนุนที่เอื้อต่อการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ (X5)	.340	.025	.362	13.353	.000
ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา (X6)	.080	.021	.088	3.743	.000

$R = .902$ $R^2 = .814$ $Adjusted R^2 = .813$ $S.E._{est} = .24$ $Durbin-Watson = 1.943$

จากตารางที่ 18 พบว่าปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ จำนวน 6 ด้าน คือ การสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องมาตรฐานการศึกษาของชาติ (X1) หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผล (X2) การประกันคุณภาพ (X3) การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย (X4) ระบบสนับสนุนที่เอื้อต่อการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ (X5) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา (X6) สามารถร่วมกันพยากรณ์สภาพความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ .902 ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ .814 แสดงว่า ปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ทั้ง 6 ด้าน สามารถทำนายสภาพความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ได้ร้อยละ 81.4

ปัจจัยเงื่อนไขทั้ง 6 ด้าน มีค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ในรูปของคะแนนดิบ (b) เท่ากับ .092, .179, .088, .160, .340, .080 ตามลำดับ มีค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ในรูปของคะแนนมาตรฐาน (β) เท่ากับ .095, .182, .095, .176, .362, .088 ตามลำดับ และมีค่าคงที่ของสมการพยากรณ์เท่ากับ .240

ทั้งนี้สรุปได้ว่า ปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จที่ส่งผลต่อสภาพความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ **สูงสุด** ได้แก่ ระบบสนับสนุนที่เอื้อต่อการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ (X5) รองลงมา ได้แก่ หลักสูตร การจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล (X2) และการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย (X4) โดยเขียนเป็นสมการพยากรณ์ ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปของคะแนนดิบ

$$Y' = .240 + .092 X1 + .179 X2 + .088 X3 + .160 X4 + .340 X5 + .080 X6$$

สมการพยากรณ์ในรูปของคะแนนมาตรฐาน

$$Z' = .095 Z1 + .182 Z2 + .095 Z3 + .176 Z4 + .362 Z5 + .088 Z6$$

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ตามแผนการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ พ.ศ. 2566 – 2567

จากผลการศึกษา ผู้วิจัยนำเสนอข้อเสนอแนะในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ตามแผนการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ พ.ศ. 2566 – 2567 โดยเรียงลำดับความสำคัญจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณร่วมกับผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ดังนี้

ด้านระบบสนับสนุนที่เอื้อต่อการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติไปสู่การปฏิบัติ

• **หน่วยงานต้นสังกัด** ควรจัดระบบสนับสนุนที่เอื้อต่อการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติไปสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา ดังนี้

- ส่งเสริมให้สถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการภายในที่เอื้อต่อการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ
- ส่งเสริมการมีวัฒนธรรมองค์กรและค่านิยมในการทำงานที่ดีของสถานศึกษา ช่วยเหลือกันในการทำงาน มีการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานและมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม การเรียนการสอน การวัดและประเมินการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ และมีทีมงานที่เข้มแข็ง
- สนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษาที่เพียงพอ ทั้งในส่วนของ การจัดสรรงบประมาณ บุคลากร สื่อ อุปกรณ์ และระบบสารสนเทศเพื่อกำหนดดำเนินงาน
- ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานและการบริหารจัดการของหน่วยงานต่าง ๆ และควรมีการจัดทำฐานข้อมูลขนาดใหญ่ โดยทุกหน่วยงานสามารถเชื่อมโยงฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงานได้ เพื่อให้การวางแผนและกำหนดนโยบายทางการศึกษา การพัฒนาคนของประเทศ รวมทั้งการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
- ควรพัฒนาระบบการสร้างแรงจูงใจให้บุคลากร เช่น การเพิ่มสวัสดิการและค่าตอบแทนให้กับหน่วยงานหรือสถานศึกษาที่มีความต้องการบุคลากรครูในสาขาที่ขาดแคลนหรือที่มีทักษะความชำนาญเฉพาะด้าน เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจและรักษาบุคลากรในอยู่ระบบต่อไป

ด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผล

• **หน่วยงานต้นสังกัดทุกสังกัด** ควรมุ่งเน้นการพัฒนาครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความรู้และทักษะในการพัฒนาด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล ดังนี้

- พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความรู้และทักษะในการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่องให้มีความรู้และทักษะที่ทันสมัยในการสอนและการประเมินผล

- ☑ พัฒนาหน่วยงานด้านการศึกษา สถานศึกษาและครู ให้มีทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะในการปรับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับบริบท และความต้องการของท้องถิ่น

- สถานศึกษาดำเนินการจัดการศึกษาโดยการพัฒนาหลักสูตรที่เน้นสมรรถนะ และเปิดโอกาสให้ครูสามารถพัฒนาหลักสูตรและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เอง
- ปรับการเรียนการสอนให้เน้นการบูรณาการข้ามศาสตร์สาขาต่าง ๆ มากขึ้น โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และให้ผู้เรียนได้นำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ในการปฏิบัติจริงให้ครูผู้สอนจัดกิจกรรมที่เน้นการค้นคว้าด้วยตนเอง มีความเชื่อมั่นว่าครูที่ได้รับการพัฒนาจะสามารถพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีคุณภาพ สอดคล้องกับความต้องการของสังคม ตลาดแรงงานและประเทศ รวมถึงช่วยลดภาระงานครู
- สถานศึกษาต้องสร้างความรู้ความเข้าใจให้ครู มีความรู้ด้านการวัดและประเมินผลตามแนวทางการวัดและประเมินผลที่เน้นการประเมินตามสภาพจริง ใช้วิธีการประเมินที่หลากหลาย ครูออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่มีความพร้อมและศักยภาพแตกต่างกัน
- หน่วยงานต้นสังกัด ควรส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรและการสอนที่บูรณาการความรู้ด้านดิจิทัลและบูรณาการ AI เข้ามาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน เช่น การพัฒนาครูให้มีสมรรถนะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และการใช้เครื่องมือการประเมินผลแบบดิจิทัลเพื่อติดตามก้าวหน้าของผู้เรียน พร้อมให้ข้อมูลป้อนกลับและข้อเสนอแนะแก่ผู้เรียนเป็นรายบุคคล ตลอดจนการใช้แนวคิด TPACK Model รูปแบบการเรียนรู้ Coding, STEM, STEAM เป็นต้น

ด้านการส่งเสริมสนับสนุนการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามที่ระบุไว้ในมาตรฐานการศึกษาของชาติ

- *สถานศึกษา* ควรมีภาคีเครือข่ายความร่วมมือที่เข้มแข็งที่จะช่วยส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษาในการจัดการศึกษา ทั้งจากสถาบันอุดมศึกษาที่มีคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ หรือสถาบันการอาชีวศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด รวมทั้งหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน สถานประกอบการ ผู้ปกครอง และชุมชนที่มีประสบการณ์ในภูมิภาคนั้น ๆ ในการสร้างความรู้ความเข้าใจ คำแนะนำ นิเทศ กำกับ ติดตามงานอย่างต่อเนื่อง และให้ความช่วยเหลือสถานศึกษาอย่างใกล้ชิด
- *หน่วยงานต้นสังกัด* ควรสร้างความร่วมมือระหว่างผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานในภาคส่วนต่าง ๆ ระหว่างองค์กรในสังกัดและต่างสังกัดในการร่วมวางแผนการพัฒนาการจัดการศึกษา และช่วยขับเคลื่อนให้การดำเนินนโยบายและโครงการต่าง ๆ บรรลุผลตามเป้าหมาย

ด้านการสร้างความรู้ความเข้าใจและความตระหนักถึงความสำคัญของมาตรฐานการศึกษาของชาติ

- *หน่วยงานทางการศึกษาทุกหน่วยงาน* ต้องตระหนักถึงความสำคัญของมาตรฐานการศึกษาของชาติ และพร้อมใจกันนำมาตรฐานการศึกษาของชาติไปเป็นหลักในการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของหน่วยงาน และมุ่งเน้นการพัฒนาครูให้มีความรู้ ความเข้าใจและเห็นความสำคัญของมาตรฐานการศึกษา และนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

- ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ควรพัฒนาตนเองและศึกษามาตรฐานการศึกษาของชาติตระหนักถึงความสำคัญในการนำมาตราฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

- สถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ต้องสร้างความรู้ความเข้าใจกับผู้เกี่ยวข้อง ครอบคลุมชุมชนท้องถิ่น ภาคีเครือข่าย ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาและการนำมาตราฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ เพื่อการมีส่วนร่วมในการจัดและสนับสนุนการพัฒนาผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ

ด้านการติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติและการประกันคุณภาพ

- หน่วยงานทุกภาคส่วน ควรส่งเสริม กำกับดูแล ตรวจสอบ ติดตามประเมินผลการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ

- สถานศึกษา ต้องได้รับการติดตามผลคุณภาพการจัดการศึกษา ทั้งในด้านปัจจัย กระบวนการจัดการศึกษาและผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน ที่สะท้อนถึงคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติและได้รับผลการประเมิน รวมทั้งข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

- ควรมีการกำกับติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติอย่างต่อเนื่อง และนำเสนอผลการประเมินที่เป็นรูปธรรม สามารถนำผลการประเมินไปใช้เพื่อการพัฒนาการจัดการศึกษาได้อย่างแท้จริง

- ควรส่งเสริมระบบการนำผลการประเมินไปใช้เพื่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนเพื่อให้บรรลุผลลัพธ์ตามเป้าหมายการจัดการศึกษา

ด้านการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ และการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา

- หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ส่งเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ ฝึกทักษะ ปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ในเรื่องการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามที่ระบุไว้ในมาตรฐานการศึกษาของชาติ มีทักษะในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ แนวทางการการวัดและประเมินผลผู้เรียนตามแนวทางการจัดการศึกษาที่เน้นฐานสมรรถนะและผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน

- หน่วยงานต้นสังกัดและสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ปรับปรุงเกณฑ์การประเมินเพื่อเลื่อนวิทยฐานะ รวมทั้งความก้าวหน้าในเส้นทางอาชีพที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ และพิจารณาผลการปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามที่ระบุไว้ในมาตรฐานการศึกษาของชาติ

- หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารหน่วยงาน ควรมุ่งเน้นการพัฒนาผู้บริหารให้มีภาวะผู้นำ มีความตระหนัก มีความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการและพัฒนานวัตกรรม มีความคิดริเริ่ม มีวิสัยทัศน์ มีความเป็นผู้นำทางวิชาการและเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง การประสาน

ภาคีเครือข่ายในการจัดการศึกษา ยอมรับแนวคิดหรือศักยภาพของครูและบุคลากรในโรงเรียน มีการนิเทศ กำกับติดตามผลการดำเนินงาน สามารถสร้างและสนับสนุนให้เกิดความรู้ความเข้าใจในหลักการเชิงวิชาการ และปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสนับสนุนการนำมาตราฐานการศึกษาของชาติ ไปสู่การปฏิบัติจะช่วยให้การดำเนินงานบรรลุผลตามเป้าหมาย

ด้านกาหนดมาตรฐานการในการนำมาตราฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ

- หน่วยงานในสังกัดทุกหน่วยงาน มีการกำหนดนโยบายและแผน และค่าเป้าหมายในการนำมาตราฐานการศึกษาของชาติไปสู่การปฏิบัติอย่างชัดเจน

ด้านพัฒนาระบบการวัดและประเมินคุณภาพของผู้เรียนในแต่ละระดับตามคุณลักษณะที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการศึกษาของชาติ

- ควรมีเครื่องมือและระบบการประเมินคุณภาพของผู้เรียนที่มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ โดยเฉพาะการวัดและประเมินผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในระดับการศึกษาแต่ละช่วงวัยตามที่มาตรฐานการศึกษาของชาติกำหนด ทั้งนี้เพื่อให้สามารถนำผลการประเมินมาใช้ในการพัฒนาผู้เรียนและติดตามประเมินผลการดำเนินงานขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติไปสู่การปฏิบัติได้ว่า “สามารถพัฒนาคนไทยแต่ละช่วงวัยให้มีคุณลักษณะตามที่มาตรฐานการศึกษาของชาติกำหนดได้มากน้อยเพียงใด...”

- ควรกำหนดมาตรการส่งเสริมให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของการประเมินคุณภาพของผู้เรียนตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานการศึกษาของชาติ และกำหนดนโยบายส่งเสริมการนำผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนไปใช้เพื่อการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ 2 ประการ ดังนี้

1) เพื่อศึกษาปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ตามแผนการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ พ.ศ. 2566 - 2567

2) เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ตามแผนการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ พ.ศ. 2566 - 2567

วิธีดำเนินการวิจัย ดำเนินการศึกษาข้อมูลทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ โดยการศึกษาเชิงคุณภาพ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ผู้แทนหน่วยงานระดับนโยบายที่เป็นผู้รับผิดชอบ การปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ทั้ง 16 หน่วยงาน ดำเนินการวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา สำหรับการศึกษาเชิงปริมาณ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล กับผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษาในสังกัดที่รับผิดชอบการจัดการศึกษา จำนวน 8 สังกัด โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ (google form) และได้รับการตอบกลับจากผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษา จำนวน 1,938 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติการวิเคราะห์หาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์สหสัมพันธ์และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (multiple regression) แบบปกติ

ผลการวิจัย พบว่า

1. ปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ตามแผนการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ พ.ศ. 2566 - 2567

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

จากผลการสัมภาษณ์ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ สามารถสรุปปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ได้ดังนี้

1.1.1 ด้านความรู้ความเข้าใจและความตระหนักถึงความสำคัญของมาตรฐานการศึกษาของชาติ

1) *หน่วยงานทางการศึกษา* ต้องตระหนักถึงความสำคัญของมาตรฐานการศึกษาของชาติ และนำมาตรฐานการศึกษาของชาติไปเป็นหลักในการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของหน่วยงาน และมุ่งเน้นการพัฒนาครูให้มีความรู้ ความเข้าใจ และเห็นความสำคัญของมาตรฐานการศึกษาของชาติ นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

2) ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา มีความรู้ความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของมาตรฐานการศึกษาของชาติ และการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ที่จะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

3) สถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ต้องสร้างความรู้ความเข้าใจกับผู้เกี่ยวข้อง ชุมชน ท้องถิ่น ภาคีเครือข่าย และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

4) ครอบครัวยุคน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่าง ๆ มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาและการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ เพื่อการมีส่วนร่วมในการจัดและสนับสนุนการพัฒนาผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ

1.1.2 ด้านการกำหนดมาตรการในการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ

1) หน่วยงานในสังกัดทุกหน่วยงานมีการกำหนดนโยบายและแผน และค่าเป้าหมายในการนำมาตรฐานการศึกษาชาติไปสู่การปฏิบัติอย่างชัดเจน

2) มีการกำกับติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาตามนโยบายการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

1.1.3 ด้านการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ และการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา

1) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ส่งเสริม สร้างความรู้ความเข้าใจ ฝึกทักษะ ปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ในเรื่องการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามที่ระบุไว้ในมาตรฐานการศึกษาของชาติ

2) หน่วยงานต้นสังกัดและสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ปรับปรุงเกณฑ์การประเมินเพื่อเลื่อนวิทยฐานะ รวมทั้งความก้าวหน้าในเส้นทางอาชีพที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติและพิจารณาผลการปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามที่ระบุไว้ในมาตรฐานการศึกษาของชาติ

1.1.4 ด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผล

1) ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความรู้และมีทักษะในการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง ให้มีความรู้และทักษะที่ทันสมัยในการสอนและการประเมินผล

2) หน่วยงานด้านการศึกษา สถานศึกษา และครู มีทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะในการปรับหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของท้องถิ่น

3) สถานศึกษาดำเนินการจัดการศึกษา โดยการพัฒนาหลักสูตรที่เน้นสมรรถนะสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ เหมาะสมกับบริบทเชิงพื้นที่และอัตลักษณ์ของสถานศึกษา เปิดโอกาสให้ครูสามารถพัฒนาหลักสูตรและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เอง

4) หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาปรับปรุง/ พัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติ มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน ปรับปรุงการเรียนการสอนและวิธีการวัดและ

ประเมินผล เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติและตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะที่จำเป็น

5) สถานศึกษาปรับการเรียนการสอนให้เน้นการบูรณาการข้ามศาสตร์สาขาต่าง ๆ มากขึ้น โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และให้ผู้เรียนได้นำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ในการปฏิบัติจริง ให้ครูผู้สอนจัดกิจกรรมที่เน้นการค้นคว้าด้วยตนเอง มีความเชื่อมั่นว่าครูที่ได้รับการพัฒนาจะสามารถพัฒนา ผู้เรียนได้มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของสังคม ตลาดแรงงาน และประเทศ และช่วยลดภาระงานครู

6) สถานศึกษาปรับเปลี่ยนการวัดและประเมินผลที่เน้นการประเมินตามสภาพจริง ใช้วิธีการประเมินที่หลากหลาย และต้องสร้างความรู้ความเข้าใจให้คณะครูมีความรู้ด้านการวัดและประเมินผล

7) หน่วยงานต้นสังกัดควรส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรและการสอน ที่บูรณาการความรู้ด้านดิจิทัลและบูรณาการ AI เข้ามาประยุกต์ใช้ เช่น การพัฒนาครูให้มีสมรรถนะในการใช้ เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และการใช้เครื่องมือการประเมินผลแบบดิจิทัล เพื่อติดตามก้าวหน้าของผู้เรียนและให้ข้อมูลป้อนกลับและข้อเสนอแนะแก่ผู้เรียนเป็นรายบุคคล การใช้แนวคิด TPACK Model รูปแบบการเรียน Coding, STEM, STEAM เป็นต้น

1.1.5 ด้านการส่งเสริมสนับสนุนการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาผู้เรียน ให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามที่ระบุไว้ในมาตรฐานการศึกษาของชาติ

1) สถานศึกษามีภาคีเครือข่ายความร่วมมือที่เข้มแข็ง ที่ส่งเสริมสนับสนุน สถานศึกษาในการจัดการศึกษา ทั้งจากสถาบันอุดมศึกษาที่มีคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ หรือสถาบัน การอาชีวศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด รวมทั้งหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน สถานประกอบการ ผู้ปกครอง และชุมชน ที่มีประสบการณ์ในภูมิภาคนั้น ๆ ในการสร้างความรู้ความเข้าใจ คำแนะนำ นิเทศ กำกับ ติดตามงานอย่างต่อเนื่องและให้ความช่วยเหลือสถานศึกษาอย่างใกล้ชิด

2) หน่วยงานต้นสังกัด สถานศึกษา มีความร่วมมือระหว่างผู้เชี่ยวชาญจากภาคส่วน หรือองค์กรอื่น ๆ มาช่วยขับเคลื่อนให้การดำเนินโครงการต่าง ๆ บรรลุผลตามเป้าหมาย

1.1.6 ด้านการติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ และการประกันคุณภาพ

1) หน่วยงานทุกภาคส่วนมีการส่งเสริม กำกับดูแล การตรวจสอบ ติดตามประเมินผล การศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ

2) สถานศึกษาได้รับการติดตามผลคุณภาพการจัดการศึกษาทั้งในด้านปัจจัย กระบวนการจัดการศึกษาและผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน ที่สะท้อนถึงคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้อง กับมาตรฐานการศึกษาของชาติและได้รับผลการประเมิน รวมทั้งข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษา

3) มีระบบการนำผลการประเมินไปใช้เพื่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน

1.1.7 การมีระบบสนับสนุนที่เอื้อต่อการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติไปสู่การปฏิบัติ

1) สถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการภายในที่เอื้อต่อการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ

2) ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ มีความตระหนัก มีความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการและพัฒนานวัตกรรม มีความคิดริเริ่ม มีวิสัยทัศน์ มีความเป็นผู้นำทางวิชาการ และเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง การประสานภาคีเครือข่ายทางการศึกษา ยอมรับแนวคิดหรือศักยภาพของครูและบุคลากรในโรงเรียน มีการนิเทศ กำกับติดตามผลการดำเนินงาน สามารถสร้างและสนับสนุนให้เกิดความรู้ความเข้าใจในหลักการเชิงวิชาการและปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสนับสนุนการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติไปสู่การปฏิบัติจะช่วยให้การดำเนินงานบรรลุผลตามเป้าหมาย

3) มีการสนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษาที่เพียงพอทั้งในส่วนของ การจัดสรรงบประมาณ บุคลากร สื่อ อุปกรณ์ และระบบสารสนเทศเพื่อการดำเนินงาน เช่น การนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วยการดำเนินงาน และช่วยให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมทั้งการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ ทำให้การบริหารงานมีความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้

4) มีวัฒนธรรมองค์กรและค่านิยมในการทำงานที่ดี ช่วยเหลือกันในการทำงาน มีรูปแบบการทำงานและการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานและมีการนิเทศ กำกับติดตามการเรียนการสอน การวัดและประเมินการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ และมีทีมงานที่เข้มแข็ง

5) มีเครื่องมือและระบบการประเมินคุณภาพของผู้เรียนที่มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ โดยเฉพาะการวัดและประเมินผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในระดับการศึกษาแต่ละช่วงวัยตามที่มาตรฐานการศึกษาของชาติกำหนด เพื่อให้สามารถนำผลการประเมินมาใช้ในการพัฒนาผู้เรียนและติดตามประเมินผลการดำเนินงานขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติได้ว่า สามารถพัฒนาคนไทยแต่ละช่วงวัยให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่มาตรฐานการศึกษาของชาติกำหนดได้มากน้อยเพียงใดและส่งเสริมให้สถานศึกษานำผลการประเมินไปใช้เพื่อการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

6) ระบบการสร้างแรงจูงใจให้บุคลากร เช่น การเพิ่มสวัสดิการและค่าตอบแทนให้กับหน่วยงานที่มีความต้องการบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ และทักษะเฉพาะ เพื่อให้บุคลากรยังคงอยู่ในระบบ ไม่ย้ายไปทำงานที่อื่น หรือเปลี่ยนงานใหม่

1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณ พบว่า ปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ จำนวน 6 ด้าน คือ การสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องมาตรฐานการศึกษาของชาติ (X1) หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผล (X2) การประกันคุณภาพ (X3) การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย (X4) ระบบสนับสนุนที่เอื้อต่อการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ (X5) ผู้บริหารสถานศึกษา (X6) สามารถร่วมกันพยากรณ์สภาพความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ .902 ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ .814 **แสดงว่า ปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติทั้ง 6 ด้าน สามารถทำนายสภาพความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ได้ร้อยละ 81.4**

ปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติทั้ง 6 ด้าน มีค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ในรูปของคะแนนดิบ (b) เท่ากับ .092, .179, .088, .160, .340, .080 ตามลำดับ มีค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ในรูปของคะแนนมาตรฐาน (β) เท่ากับ .095, .182, .095, .176, .362, .088 ตามลำดับ และมีค่าคงที่ของสมการพยากรณ์เท่ากับ .240 ทั้งนี้สรุปได้ว่า **ปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จที่ส่งผลต่อสภาพความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ สูงสุด** ได้แก่ ระบบสนับสนุนที่เอื้อต่อการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ (X5) รองลงมา ได้แก่ หลักสูตรการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล (X2) และการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย (X4) โดยเขียนเป็นสมการพยากรณ์ ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปของคะแนนดิบ

$$Y' = .240 + .092 X1 + .179 X2 + .088 X3 + .160 X4 + .340 X5 + .080 X6$$

สมการพยากรณ์ในรูปของคะแนนมาตรฐาน

$$Z' = .095 Z1 + .182 Z2 + .095 Z3 + .176 Z4 + .362 Z5 + .088 Z6$$

2. ข้อเสนอแนะในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ตามแผนการขับเคลื่อน มาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ พ.ศ. 2566 – 2567

จากผลการศึกษา ผู้วิจัยนำเสนอข้อเสนอแนะในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ตามแผนการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ พ.ศ. 2566 - 2567 โดยเรียงลำดับ ความสำคัญจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ร่วมกับผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ดังนี้

ด้านระบบสนับสนุนที่เอื้อต่อการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติไปสู่การปฏิบัติ

➢ หน่วยงานต้นสังกัด ควรจัดระบบสนับสนุนที่เอื้อต่อการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติ ไปสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา โดยอาจดำเนินการดังนี้

(1) ส่งเสริมให้สถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการภายในที่เอื้อต่อการนำมาตรฐาน การศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ

(2) ส่งเสริมการมีวัฒนธรรมองค์กรและค่านิยมในการทำงานที่ดีของสถานศึกษา ช่วยเหลือกันในการทำงาน มีการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานและมีการนิเทศ กำกับ ติดตามการเรียนการสอน การวัดและประเมินการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ และมีทีมงานที่เข้มแข็ง

(3) สนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษาที่เพียงพอทั้งในส่วนของการจัดสรร งบประมาณ บุคลากร สื่อ อุปกรณ์ และระบบสารสนเทศ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงาน

(4) ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานและการบริหารจัดการ ของหน่วยงานต่าง ๆ และควรมีการทำฐานข้อมูลขนาดใหญ่ ที่ทำให้ทุกหน่วยงานสามารถเชื่อมโยงข้อมูล ระหว่างหน่วยงานได้ เพื่อให้การวางแผนและกำหนดนโยบายทางการศึกษาและการพัฒนาคนของประเทศ รวมทั้งการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น

(5) ควรพัฒนาระบบการสร้างแรงจูงใจให้บุคลากร เช่น การเพิ่มสวัสดิการและ ค่าตอบแทนให้กับหน่วยงานหรือสถานศึกษาที่มีความต้องการบุคลากรครูในสาขาที่ขาดแคลนหรือที่ต้องมี ทักษะความชำนาญเฉพาะด้าน เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจและรักษาบุคลากรในอยู่ระบบ

ด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผล

➢ หน่วยงานต้นสังกัดทุกสังกัด ควรมุ่งเน้นการพัฒนาครู อาจารย์ และบุคลากรทางการ ศึกษาให้มีความรู้และทักษะในการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผล ดังนี้

(1) ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความรู้และมีทักษะในการจัดการเรียนรู้ที่มี ประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง ให้มีความรู้และทักษะที่ทันสมัยในการสอนและการประเมินผล

(2) หน่วยงานด้านการศึกษา สถานศึกษา และครู มีทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะในการปรับหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับบริบทและความต้องการ ของท้องถิ่น

➢ สถานศึกษาดำเนินการจัดการศึกษาโดยพัฒนาหลักสูตรที่เน้นสมรรถนะ เปิดโอกาสให้ครู สามารถพัฒนาหลักสูตรและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เอง

➢ ปรับการเรียนการสอนที่เน้นการบูรณาการข้ามศาสตร์สาขาต่าง ๆ มากขึ้น โดยคำนึงถึง ความแตกต่างระหว่างบุคคล และให้ผู้เรียนได้นำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ในการปฏิบัติจริง ให้ครูผู้สอน จัดกิจกรรม

ที่เน้นการค้นคว้าด้วยตนเอง มีความเชื่อมั่นว่าครูที่ได้รับการพัฒนาจะสามารถพัฒนาผู้เรียนได้มีคุณภาพ สอดคล้องกับความต้องการของสังคม ตลาดแรงงาน และประเทศ ตลอดจนช่วยลดภาระงานครู

➢ สถานศึกษาต้องสร้างความรู้ความเข้าใจให้คณะครูมีความรู้ด้านการวัดและประเมินผล ตามแนวทางการวัดและประเมินผลที่เน้นการประเมินตามสภาพจริง ใช้วิธีการประเมินที่หลากหลาย ครูออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับผู้เรียน ซึ่งมีความพร้อมและศักยภาพที่แตกต่าง

➢ หน่วยงานต้นสังกัดควรส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรและการสอนที่บูรณาการ ความรู้ด้านดิจิทัลและบูรณาการ AI เข้ามาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน เช่น การพัฒนาครูให้มี สมรรถนะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และการใช้เครื่องมือ การประเมินผลแบบดิจิทัลเพื่อติดตามก้าวหน้าของผู้เรียนและให้ข้อมูลป้อนกลับและข้อเสนอแนะแก่ผู้เรียน เป็นรายบุคคล ตลอดจนการใช้แนวคิด TPACK Model รูปแบบการเรียนรู้ Coding, STEM, STEAM ในการ จัดการเรียนรู้

ด้านการส่งเสริมสนับสนุนการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามที่ระบุไว้ในมาตรฐานการศึกษาของชาติ

➢ สถานศึกษาควรมีภาคีเครือข่ายความร่วมมือที่เข้มแข็งที่ส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษา ในการจัดการศึกษา ทั้งจากสถาบันอุดมศึกษาที่มีคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ หรือสถาบันการอาชีวศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด รวมทั้งหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน สถานประกอบการ ผู้ปกครอง และชุมชน ที่มี ประสพการณ์ในภูมิภาคนั้น ๆ ในการสร้างความรู้ความเข้าใจ คำแนะนำ นิเทศ กำกับติดตามงานอย่างต่อเนื่อง และให้ความช่วยเหลือสถานศึกษาอย่างใกล้ชิด

➢ หน่วยงานต้นสังกัดควรสร้างความร่วมมือระหว่างผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานในภาคส่วน ต่าง ๆ ระหว่างองค์กรในสังกัดและต่างสังกัดในการร่วมวางแผนการจัดการจัดการศึกษาและช่วยขับเคลื่อน ให้การดำเนินงานนโยบายและโครงการต่าง ๆ บรรลุผลตามเป้าหมาย

ด้านการสร้างความรู้ความเข้าใจ และความตระหนักถึงความสำคัญของมาตรฐานการศึกษา ของชาติ

➢ ทุกภาคส่วนพร้อมใจกันนำมาตรฐานการศึกษาของชาติไปเป็นหลักในการจัดทำ มาตรฐานการศึกษาของหน่วยงาน และมุ่งเน้นการพัฒนาครูให้มีความรู้ ความเข้าใจและเห็นความสำคัญ ของมาตรฐานการศึกษาของชาติ นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

➢ ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ควรพัฒนาตนเองและศึกษามาตรฐานการศึกษา ของชาติ ตระหนักถึงความสำคัญในการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียน

➢ สถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ต้องสร้างความรู้ความเข้าใจกับผู้เกี่ยวข้อง ครอบคลุม ชุมชน ท้องถิ่น ภาคีเครือข่าย ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับมาตรฐาน การศึกษา ของชาติ และการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ เพื่อการมีส่วนร่วมในการจัดและสนับสนุน การพัฒนาผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ

ด้านการติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติและการประกัน

คุณภาพ

- หน่วยงานทุกภาคส่วนควรส่งเสริม กำกับดูแล การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล การศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ
- สถานศึกษาต้องได้รับการติดตามผลคุณภาพการจัดการศึกษาทั้งในด้านปัจจัย กระบวนการจัดการศึกษาและผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน ที่สะท้อนถึงคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ และได้รับผลการประเมิน รวมทั้งข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษา
- ควรมีการกำกับติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ อย่างต่อเนื่อง และนำเสนอผลการประเมินที่เป็นรูปธรรม สามารถนำผลการประเมินไปใช้เพื่อการพัฒนา การจัดการศึกษาได้อย่างแท้จริง
- ควรส่งเสริมระบบการนำผลการประเมินไปใช้เพื่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน เพื่อให้ บรรลุผลลัพธ์ตามเป้าหมายการจัดการศึกษา

ด้านการปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ และการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา

- หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ส่งเสริม สร้างความรู้ความเข้าใจ ฝึกทักษะ ปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ในเรื่องการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามที่ระบุไว้ในมาตรฐานการศึกษาของชาติ มีทักษะในการออกแบบการจัด การเรียนรู้ แนวทางการวัดและประเมินผลผู้เรียน ตามแนวทางการจัดการศึกษาที่เน้นฐานสมรรถนะ และผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน
- หน่วยงานต้นสังกัดและสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทาง การศึกษา ปรับปรุงเกณฑ์การประเมินเพื่อเลื่อนวิทยฐานะ รวมทั้งความก้าวหน้าในเส้นทางอาชีพที่สอดคล้อง กับมาตรฐานการศึกษาของชาติและพิจารณาผลการปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามที่ระบุไว้ในมาตรฐานการศึกษาของชาติ
- หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารหน่วยงาน ควรมุ่งเน้นการพัฒนาผู้บริหารให้มีภาวะผู้นำ มีความตระหนัก มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการ และพัฒนานวัตกรรม มีความคิดริเริ่ม มีวิสัยทัศน์ มีความเป็นผู้นำทางวิชาการ และเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ประสานภาคีเครือข่ายในการจัดการศึกษา ยอมรับแนวคิดหรือศักยภาพของครูและบุคลากรในโรงเรียน มีการนิเทศ กำกับติดตามผลการดำเนินงาน สามารถสร้างและสนับสนุนให้เกิดความรู้ความเข้าใจในหลักการ เชิงวิชาการและปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสนับสนุนการนำมาตรฐานการศึกษา ของชาติไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งจะช่วยให้การดำเนินงานบรรลุผลตามเป้าหมาย

ด้านการกำหนดมาตรการในการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ

- หน่วยงานในสังกัดทุกหน่วยงานมีการกำหนดนโยบายและแผน และค่าเป้าหมายในการ นำมาตรฐานการศึกษาของชาติไปสู่การปฏิบัติได้อย่างชัดเจน

 ด้านพัฒนาระบบการวัดและประเมินคุณภาพของผู้เรียนในแต่ละระดับตามคุณลักษณะที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการศึกษาของชาติ

➢ ควรมีเครื่องมือและระบบการประเมินคุณภาพของผู้เรียนที่มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ โดยเฉพาะการวัดและประเมินผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในระดับการศึกษาแต่ละช่วงวัยตามที่มาตรฐานการศึกษาของชาติกำหนด เพื่อให้สามารถนำผลการประเมินมาใช้ในการพัฒนาผู้เรียนและติดตามประเมินผลการดำเนินงานขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติไปสู่การปฏิบัติได้ว่า “สามารถพัฒนาคนไทยแต่ละช่วงวัยให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่มาตรฐานการศึกษาของชาติกำหนดไว้ได้มากน้อยเพียงใด...”

➢ ควรกำหนดมาตรการส่งเสริมให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของการประเมินคุณภาพของผู้เรียนตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานการศึกษาของชาติและกำหนดนโยบายส่งเสริมการนำผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนไปใช้เพื่อการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กันตนา มาใหญ่. (2562). รูปแบบการนำนโยบายการศึกษาปฐมวัยไปปฏิบัติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐ
ประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เจือจันทร์ จงสถิตอยู่ (2557). การจัดการศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ในพื้นที่ด้อยพลัง เครือข่าย.
วารสารการศึกษาไทย. 11(116), 3-11.
- ธนวัฒน์ ศรีไพโรจน์, ดุษฎี โยเหลา และ ปิยดา สมบัติจินดา. (2561). อิทธิพลของโปรแกรมการโค้ชการจัดการ
เรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานที่มีต่อสมรรถนะของครูผู้สอน. *Veridian E-Journal, Silpakorn
University*. 11,(2), 96-110.
- นิรุช มีพันธ์. (2559). ตัวแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทานระดับมัธยมในเขต
ภาคเหนือตอนบน (ปริญญาานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). เชียงใหม่:
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ไมตรี รัตนา. (2551). ปัจจัยการบริหารยุทธศาสตร์การจัดการเรียนรู้สถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. ดุษฎี
นิพนธ์ สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศราวุฒิ สนใจ (2551). ปัจจัยเชิงสาเหตุแนวการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติของ
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่างของ
ประเทศไทย. ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- เศวตภรณ์ ตั้งวันเจริญ และ อรทัย รุ่งวชิรา (2564) แนวทางการจัดการศึกษาสู่เป้าหมายมาตรฐานการศึกษา
ชาติ. *วารสารครุทรรศน์ (Online)*.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560 - 2579*. กรุงเทพมหานคร:
พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). *มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561*. กรุงเทพมหานคร:
พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2563) *แนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติสำหรับ
ประเทศไทย*. กรุงเทพมหานคร: 21 เซ็นจูรี่ จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564). *รายงานผลการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การ
ปฏิบัติ ประจำปี 2564*. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2566) .*แผนการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ
พ.ศ. 2566-2567*.กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

ภาษาอังกฤษ

- Abdulghani Muthanna and Sang Guoyuan .(2023). A Conceptual Model of the Factors Affecting Education Policy Implementation. **Article in Education Sciences** · March 2023
- Bardach, Eugene.1980. **Implementation Studies and the Study of Implements**. Graduate School of Public Policy, University of California, Berkeley, 1980.
- Best, John W. & James V. Kahn. (1997). **Research in Education**. 7th ed. Boston : Allyn and Bacon.
- Cheema, S. and Rondinelli, D. (1983) **Decentralization and Development: Policy Implementation in Developing Countries**. Beverley Hills, CA: SAGE
- Donald S. Van Meter & Carl E. Van Horn. (1975, February). “The Policy Implementation Process : A Conceptual Framework”. **Administration and Society**. 6(4) : 447.
- Garry D. Brewer, Peter DeLeon (1983) **The Foundations of Policy Analysis**. Dorsey series in political science Illinois : The Dorsey Press,
- Jeffrey L. Pressman and Aaron B. Wildavsky.(1973) **Implementation**. Berkeley: University of California Press.
- Martha Derthick (1972) **New Towns In-town: Why a Federal Program Failed**. Urban Institute.
- Pressman, Jeffrey L. & Wildavsky, Aaron B. (1973). **Implementation**. 2nd ed. San Francisco: University of California Press.
- Sabatier, P.A. and Mazmanian, D.A. (1980). “The Implementation of Public Policy: A Framework of Analysis”. **Policy Studies journal**. 8(special issue) : 538-550.
- Saylor, Galen J., Alexander, William, M., & Lewis, Arthur, J. (1981). **Curriculum Planning for better Teaching and Learning**. (4th^{ed}). New york: Holt, Rinehart and Winston.
- Smith, T. B. (1973). The Policy Implementation Process. **Policy Sciences**, 4, 197-209.
<https://doi.org/10.1007/BF01405732>
- Walter Williams. (1975). Implementation Analysis and Assessment. **Policy Analysis**. Vol. 1, No. 3, Summer, SPECIAL ISSUE ON IMPLEMENTATION.
- Williams, Walter E, 1971. " **Social Policy Research and Analysis: The Experience in the Federal Social Agencies**. American Elsevier Publishing Company.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ
(ฉบับสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน)

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ตามการรับรู้ของท่าน โดยแบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อสภาพของปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นที่มีต่อสภาพความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพื่อความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ

คำตอบที่ได้รับจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการนำผลการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ หรือกรอกข้อความในช่องคำตอบตามความเป็นจริง

1. ชื่อสถานศึกษา
2. ระดับการศึกษาสูงสุด
 - [] 1. ปริญญาตรี
 - [] 2. ปริญญาโท
 - [] 3. ปริญญาเอก
 - [] 4. อื่นๆ (โปรดระบุ)
3. ตำแหน่ง [] 1. ผู้บริหารสถานศึกษา [] 2. ครูผู้สอน [] ๓. อื่นๆ (ระบุ).....
4. ประสบการณ์ในการทำงาน
 - [] 1. น้อยกว่า 10 ปี
 - [] 2. ระหว่าง 10-20 ปี
 - [] 3. มากกว่า 20 ปี
- 5.สังกัด
 - [] 1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)
 - [] 2. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.)
 - [] 3. กรมส่งเสริมการเรียนรู้ (สกร.)
 - [] 4. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย (สถ.)
 - [] 5. สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร (สนศ.กทม.)
 - [] 6. กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน (บช.ตชด.)
 - [] 7. สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.)
 - [] 8. กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.)

ตอนที่ 2 ปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องคำตอบที่ท่านมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพของปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติในหน่วยงานที่ท่านปฏิบัติงานอยู่

ที่	ปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ด้านการสร้างความตระหนัก ความรู้ความเข้าใจในเรื่องมาตรฐานการศึกษาของชาติ						
1.1	หน่วยงานต้นสังกัดของท่านมีการเผยแพร่ สร้างความรู้ความเข้าใจ สื่อสารและประชาสัมพันธ์ในเรื่องมาตรฐานการศึกษาของชาติให้กับผู้เรียน และผู้เกี่ยวข้องทุกระดับด้วยรูปแบบต่าง ๆ					
1.2	ท่านได้รับการพัฒนาจากหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาของชาติอย่างต่อเนื่อง					
1.3	ท่านให้ความสนใจและพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความเข้าใจมาตรฐานการศึกษาของชาติ และนำไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จ					
1.4	ท่านมีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาหลักสูตร การกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ การออกแบบการจัดการเรียนรู้ การเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ การกำหนดหน่วยการเรียนรู้ การออกแบบกิจกรรม การเรียนการสอน การพัฒนาสื่อ การวัดและประเมินผล การเรียนรู้					
2. ด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผล						
2.1	ท่านได้รับการพัฒนาจากหน่วยงานต้นสังกัดในด้านความสามารถและสมรรถนะในการจัดทำหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของท้องถิ่น					
2.2	ท่านมีความรู้ความสามารถในการจัดทำหลักสูตรการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบท และอัตลักษณ์ของสถานศึกษา					
2.3	ท่านมีความรู้ความสามารถในการจัดทำหลักสูตร/รายวิชา กิจกรรมเพิ่มเติมที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้เรียนรู้					

ที่	ปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2.4	ท่านมีความรู้ความสามารถจัดทำหลักสูตร/รายวิชา กิจกรรมเพิ่มเติมที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียน เป็นผู้สร้างสรรค์นวัตกรรม					
2.5	ท่านมีความรู้ความสามารถในการจัดทำหลักสูตร/ รายวิชา กิจกรรมเพิ่มเติมที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียน เป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง					
2.6	ท่านมีความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรมที่ เสริมสร้างความรู้โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนทำงาน เป็นทีม					
2.7	ท่านมีความรู้ความสามารถในการนำสิ่งที่มีอยู่ ในท้องถิ่นมาเชื่อมโยงกับการจัดการเรียนการสอน					
2.8	ท่านมีความสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่เน้นการให้ผู้เรียนได้นำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ในการ ปฏิบัติจริง					
2.9	ท่านมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการ บูรณาการข้ามศาสตร์					
2.10	ท่านมีความสามารถในการสร้างและเลือกใช้เครื่องมือ วัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่าง เหมาะสมและสอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ ที่พึงประสงค์ของผู้เรียน					
2.11	ท่านนำผลจากการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของ ผู้เรียนมาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน และคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง					
3. ด้านการประกันคุณภาพ						
3.1	สถานศึกษากำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด คุณภาพและ ความสำเร็จของสถานศึกษาที่ชัดเจนสอดคล้องกับ มาตรฐานการศึกษาของชาติและบริบทของ สถานศึกษา					
3.2	สถานศึกษาวางระบบขั้นตอนการดำเนินงานประกัน คุณภาพอย่างชัดเจน					
3.3	การดำเนินงานประกันคุณภาพถือเป็นส่วนหนึ่งของ การทำงานปกติของสถานศึกษา					
3.4	สถานศึกษานำผลที่ได้จากการประเมินภายนอก ไปปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา					

ที่	ปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3.5	สถานศึกษาได้รับการให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ แนะนำ เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษามีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง					
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียนของชุมชนและภาคีเครือข่าย						
4.1	สถานศึกษามีเครือข่ายความร่วมมือในการส่งเสริมสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและพัฒนาผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน					
4.2	สถานศึกษามีเครือข่ายความร่วมมือที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน					
4.3	ตัวแทนชุมชน ชุมชน และภาคีเครือข่ายให้คำปรึกษา แนะนำและสนับสนุนการดำเนินงานในการพัฒนาสถานศึกษา					
4.4	ตัวแทนชุมชน และภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา					
4.5	ผู้ประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้และการวัดประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน					
4.6	ตัวแทนชุมชน และภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการระดมทุนและทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษา					
4.7	ชมรมผู้ประกอบการ ชมรมครู สมาคมศิษย์เก่า ร่วมระดมเงินทุนสนับสนุนสภาพแวดล้อมทางกายภาพของโรงเรียน					
4.8	หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ผู้ปกครอง และชุมชนให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและให้ความช่วยเหลือสถานศึกษาอย่างใกล้ชิด					
5. ด้านระบบสนับสนุนที่เอื้อต่อการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ						
5.1	หน่วยงานต้นสังกัดกำกับ ติดตาม ดูแล ให้ความช่วยเหลือ และให้การสนับสนุนการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ					
5.2	สถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการภายในที่เอื้อต่อการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ					

ที่	ปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
5.3	สถานศึกษาได้รับการสนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษาที่เพียงพอ ทั้งในส่วนของโครงสร้างงบประมาณ บุคลากร สื่อ อุปกรณ์ และระบบสารสนเทศ เพื่อการดำเนินงานของโรงเรียน					
5.4	สถานศึกษามีระบบสารสนเทศ เพื่อการดำเนินงานด้านการสร้างความรู้ความเข้าใจ การวัดและประเมินผล เช่น แพลตฟอร์ม ในการเรียนการวัดและประเมินผล การให้ข้อมูลย้อนกลับว่าผู้เรียนควรปรับปรุงเรื่องใด					
5.5	สถานศึกษามีระบบสารสนเทศและฐานข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ					
5.6	สถานศึกษามีวัฒนธรรมองค์กรและค่านิยมในการทำงานที่ดี มีการช่วยเหลือกันในการทำงาน					
5.7	สถานศึกษามีการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ มีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานและมีการนิเทศกำกับ ติดตามการเรียนการสอน การวัดและประเมินการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ					
5.8	สถานศึกษามีทีมงานที่เข้มแข็ง มีการทำงานเป็นทีม และกำหนดบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจน					
5.9	สถานศึกษามีการดำเนินการโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ตามแนวทางการจัดการศึกษาสู่เป้าหมายมาตรฐานการศึกษาของชาติ					
5.10	สถานศึกษามีการสื่อสารและถ่ายทอดแนวทางให้บุคลากรองค์กรด้วยช่องทางที่หลากหลาย เพื่อให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน					
6. ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา						
6.1	ผู้บริหารสถานศึกษามีวิสัยทัศน์และมีภาวะผู้นำทางวิชาการ					
6.2	ผู้บริหารสถานศึกษา ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการศึกษาของชาติ					
6.3	ผู้บริหารสถานศึกษามีเข้าใจในการขับเคลื่อนนโยบายการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติไปสู่การปฏิบัติ					
6.4	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถให้ข้อเสนอแนะแนวทางในการนำมาตรฐานการศึกษาชาติไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา					

ที่	ปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
6.5	ผู้บริหารสถานศึกษา มีความสามารถในการประสานภาคีเครือข่ายทางการศึกษา					
6.6	ผู้บริหารสถานศึกษา ยอมรับแนวคิดหรือศักยภาพของครูและบุคลากรในโรงเรียน					
6.7	ผู้บริหารสถานศึกษา จัดให้มีระบบการนิเทศ กำกับ ติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง					
6.8	ผู้บริหารสถานศึกษามีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่มีประสิทธิภาพ					
6.9	ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการสร้างและสนับสนุนให้ครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของโรงเรียน เกิดความรู้ความเข้าใจในหลักการเชิงวิชาการ					

ตอนที่ 3 สภาพความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องคำตอบที่ท่านมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความสำเร็จ

ในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติในหน่วยงานที่ท่านปฏิบัติงานอยู่

ที่	สภาพความสำเร็จ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ด้านความตระหนัก ความรู้ความเข้าใจในเรื่องมาตรฐานการศึกษาของชาติ						
1.1	ท่านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ					
1.2	ท่านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติที่จะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน					
1.3	ท่านตระหนักถึงความสำคัญการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ					
1.4	สถานศึกษาจัดทำมาตรฐานการศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของต้นสังกัดและมาตรฐานการศึกษาของชาติที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์บริบทเชิงพื้นที่					
2. การนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ						
2.1	ท่านมีความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร และการออกแบบการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ					

ที่	สภาพความสำเร็จ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2.2	สถานศึกษาจัดทำ/ปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา/รายวิชา/การจัดกิจกรรมเพิ่มเติมที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ					
2.3	ท่านสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเชิงรุกได้อย่างเหมาะสม					
2.4	สถานศึกษาจัดกิจกรรมที่เน้นการให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง					
2.5	สถานศึกษาจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างความรู้ โดยการนำตนเอง และร่วมเรียนรู้กับหมู่คณะ					
2.6	สถานศึกษาออกแบบการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนซึ่งมีความพร้อมและศักยภาพที่แตกต่างกัน รวมถึงฝึกฝนทักษะต่าง ๆ ตามที่ผู้เรียนสนใจ					
2.7	สถานศึกษาให้ความสำคัญกับวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน มีการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสภาพของผู้เรียน					
2.8	สถานศึกษานำสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาเชื่อมโยงกับการจัดการเรียนการสอน					
2.9	สถานศึกษาวัดและประเมินผลผู้เรียนที่เน้นการประเมินตามสภาพจริง ใช้วิธีการประเมินที่หลากหลาย					
2.10	สถานศึกษามีการติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ					
3. การปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์และการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา						
3.1	ท่านมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีคุณลักษณะตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ					
3.2	ท่านมีความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ให้มีคุณลักษณะตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ					
3.3	หน่วยงานต้นสังกัดจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ท่านพัฒนาตนเองให้มีความก้าวหน้าในเส้นทางอาชีพ					
3.4	เกณฑ์การประเมินวิทยฐานะในปัจจุบัน มีความเหมาะสม และสอดคล้องกับการพัฒนาผู้เรียน					

ที่	สภาพความสำเร็จ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการศึกษาของชาติ					
4. ด้านการติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาชาติ						
4.1	หน่วยงานต้นสังกัดจัดกิจกรรมส่งเสริม กำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผลเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาสอดคล้องตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ					
4.2	สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพ การศึกษา (สมศ.) จัดกิจกรรมส่งเสริม กำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผลเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาสอดคล้องตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ					
4.3	สถานศึกษาได้รับการให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ แนะนำ เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษา มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง					
4.4	สถานศึกษาได้รับการประเมินคุณภาพการศึกษา จากหน่วยงานภายนอก ตามเงื่อนไขที่สำนักงาน รับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) กำหนด และได้รับข้อเสนอแนะที่สามารถ นำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้จริง					
5. ด้านการส่งเสริมสนับสนุนและสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาผู้เรียน						
5.1	สถานศึกษามีเครือข่ายความร่วมมือ ในการส่งเสริม สถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและพัฒนา ผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ตามมาตรฐาน การศึกษาของโรงเรียน					
5.2	ตัวแทนชุมชนชุมชนและภาคีเครือข่าย ให้คำปรึกษา แนะนำและสนับสนุนการดำเนินงานในการพัฒนา สถานศึกษา					
5.3	ตัวแทนชุมชนและภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วม จัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา					
5.4	ผู้ประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้และการวัด ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน					
5.5	ตัวแทนชุมชนและภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการ ระดมทุนและทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาของ สถานศึกษา					
5.6	หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ผู้ปกครอง และ ชุมชนให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษาของ					

ที่	สภาพความสำเร็จ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	สถานศึกษาและให้ความช่วยเหลือสถานศึกษาอย่างใกล้ชิด					
6. การพัฒนาและปรับปรุงระบบนิเวศทางการเรียนรู้ ที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียน						
6.1	สถานศึกษามีระบบสารสนเทศ เพื่อดำเนินงานด้านการสร้างความรู้ความเข้าใจ การวัดและประเมินผล เช่น แพลตฟอร์มในการเรียนการวัดและประเมินผล การให้ข้อมูลย้อนกลับว่าผู้เรียนควรปรับปรุงเรื่องใด					
6.2	สถานศึกษามีระบบสารสนเทศและฐานข้อมูล เพื่อการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ					
6.3	สถานศึกษามีนวัตกรรม สื่อการเรียนการสอนที่เพียงพอเหมาะสม					
6.4	สถานศึกษามีระบบนิเวศทางการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์					
6.5	สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน					

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ

ท่านมีข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่ท่านปฏิบัติงานอยู่และหน่วยงานต้นสังกัด ควรดำเนินการอย่างไรบ้าง เพื่อให้การขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ประสบความสำเร็จ สามารถจัดการศึกษาที่ทำให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะมาตรฐานการศึกษาของชาติ **“ เป็นผู้เรียนรู้ ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม เป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง มีค่านิยมที่เป็นผู้ที่มีความเพียร ความพอเพียง วิถีประชาธิปไตย และมีคุณธรรมจริยธรรม ”**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์กลุ่ม

กลุ่มเป้าหมาย : ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติไปสู่การปฏิบัติ

ลำดับ	ข้อความคำถาม
1	หน่วยงานของท่านกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติไปสู่การปฏิบัติอย่างไรบ้าง
2	มีการติดตามและประเมินผลการนำนโยบายเกี่ยวกับการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติไปสู่การปฏิบัติหรือไม่อย่างไร การพิจารณาความสำเร็จของการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติไปสู่การปฏิบัติ สามารถพิจารณาได้จากสิ่งใดบ้าง
3	ท่านมีความเห็นว่าหน่วยงานของท่านประสบความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติไปสู่การปฏิบัติหรือไม่ อย่างไร
4	ข้อมูลที่สะท้อนถึงความสำเร็จของหน่วยงานของท่านในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติไปสู่การปฏิบัติมีอะไรบ้าง
5	ท่านมีความเห็นว่าปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติไปสู่การปฏิบัติมีอะไรบ้าง
6	หน่วยงานของท่านประสบปัญหาอุปสรรคในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติไปสู่การปฏิบัติอย่างไรบ้าง และแก้ไขปัญหานั้นอย่างไร
7	ท่านมีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติอย่างไรบ้าง

ภาคผนวก ข
รายนามผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์

รายนามผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์

ที่	หน่วยงาน	ผู้ให้สัมภาษณ์	ตำแหน่ง
1	สำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษา	1) ดร.อรรถพล สังขวาสี 2) ดร.ประวีณา อัสโย	เลขาธิการสภาการศึกษา ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการศึกษาและ พัฒนาการเรียนรู้
2	สำนักงานปลัดกระทรวง ศึกษาธิการ	1) นางนิสรุภา โกษาภรณ์ 2) นาวปรานี ลิ้มในเมือง	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ชำนาญการพิเศษ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
3	สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน	ดร.ฉัตรชัย หวังมีจิง	ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมและพัฒนาระบบ ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
4	สำนักงานคณะกรรมการ ส่งเสริมการศึกษาเอกชน	1) นางสาวเขมวดี คัมภีรานนท์ 2) นางสาวนภภัส รัตนกิจ 3) นางสาวศศิธร งามวาจา	หัวหน้ากลุ่มมาตรฐานการศึกษา กลุ่มงานโรงเรียนสามัญศึกษา หัวหน้ากลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษา กลุ่มงานโรงเรียนสามัญศึกษา นักวิชาการศึกษาชำนาญการ กลุ่มงานโรงเรียนสามัญศึกษา
5	กรมส่งเสริมการเรียนรู้	1) นายธานี เครืออยู่ 2) นางสาวเบญจวรรณ อำไพศรี 3) นายจตุรงค์ ทองดารา 4) นางสาวทิพวัลย์ ธรรมวงศ์	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาคุณภาพและ มาตรฐานการศึกษา นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ นักวิชาการศึกษาชำนาญการ นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ
6	กรมส่งเสริมการปกครอง ท้องถิ่น	1) นายพลวัฒน์ การุญภาสกร 2) นางนิภาวัลย์ เพชรผึ้ง	ผู้อำนวยการกองส่งเสริมและพัฒนากิจการ จัดการศึกษาท้องถิ่น ผู้อำนวยการกองส่งเสริมการจัดการศึกษา ท้องถิ่น
7	กรมส่งเสริมการปกครอง ท้องถิ่น	1) นางสาวชลดา ยุตราวรรณ	ผู้อำนวยการกองส่งเสริมการจัดการศึกษา ปฐมวัยและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
8	สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร	1) นางศุภลักษณ์ มีปาน 2) นายวีรชาติ ภาชีชา 3) นางสาวชลลกร เจริญผล	ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
9	กองบัญชาการตำรวจ ตระเวนชายแดน	พ.ต.อ.สีปพนันท์ สรณคุณแก้ว	รอง ผบก.ตชด.
10	สำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา	1) นายบัณฑิต ออกแมน 2) นายรังสรรค์ เทพมนตรี 3) นางสาวธิดิมา โรจน์วัชรภิบาล	ผู้อำนวยการนโยบายและแผนการอาชีวศึกษา นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
11	สำนักงานปลัดกระทรวง การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและ นวัตกรรม	1) นางสุทธิรา คำลีน 2) นายจักรพงษ์ ปัญญาพูนตระกูล	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ

ที่	หน่วยงาน	ผู้ให้สัมภาษณ์	ตำแหน่ง
12	สำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพ การศึกษา (องค์การ มหาชน)	1) ดร.สมยศ ชี้แจง 2) ดร.ณัฐพล อดิธินันท์ 3) ดร.นภาพร ส่งแสง	หัวหน้าสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ หัวหน้าสำนักสนับสนุนการปฏิบัติงาน หัวหน้าสำนักประเมินและรับรอง
13	สถาบันส่งเสริมการสอน วิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยี	ดร.สุพัตรา ผาติวิสันต์	รองผู้อำนวยการสถาบันส่งเสริมการสอน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
14	สถาบันส่งเสริมการสอน วิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยี	1) ดร.กฤษณิ มุสิกกุล 2) ดร.ชัยวุฒิ เลิศวนสิริวรรณ	ผู้ช่วยผู้อำนวยการ สถาบันส่งเสริมการสอน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ผู้ช่วยผู้อำนวยการ สถาบันส่งเสริมการสอน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
15	สถาบันทดสอบทาง การศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)	1) นายสรรเสริญ ตาแก้ว 2) นางสาวอัญชลี พลอยเพชร	หัวหน้ากลุ่มงานยุทธศาสตร์ และทรัพยากรบุคคล เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
16	สำนักงานเลขาธิการ คุรุสภา	1) ผศ.ดร.พีรพล ทูมมาพันธ์ 2) นางสาววราภรณ์ สายน้อย 3) นางภัทราวจี สุรเวชสุนทร 4) นางสาวอรนุช หงวนไธสง	รองเลขาธิการคุรุสภา ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานวิชาชีพ ผู้อำนวยการกลุ่มมาตรฐานการประกอบ วิชาชีพ ผู้อำนวยการกลุ่มรับรองปริญญาและ ประกาศนียบัตร
17	สำนักงานคณะกรรมการ ข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษา	นางสาวอัญสุชา พงศ์พัฒนาณีย์	รักษาการผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านพัฒนาระบบ บริหารงานบุคคล
18	สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากร ทางการศึกษา	1) นายเจริญ ภู่วิจิตร 2) นายวรพจน์ รุ่งอรุณ	นักพัฒนาทรัพยากรบุคคลชำนาญการพิเศษ นักพัฒนาทรัพยากรบุคคลชำนาญการพิเศษ

ภาคผนวก ค
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ที่	รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	ตำแหน่ง/สังกัด
1	ดร. รังสรรค์ มณีเล็ก	อดีตรองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2	รศ.ดร. กฤษยากาญจน์ โตพิทักษ์	อาจารย์ สาขาวิศวกรรมวัดผลการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยนเรศวร
3	ผศ.ดร.อังคณา อ่อนธานี	อาจารย์ สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนเรศวร
4	ผศ.ดร. ชำนาญ ปาณาวงษ์	อาจารย์ สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร
5	ผศ.ดร.กอบสุข คงมนัส	อาจารย์ สาขาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

ดร.อรรถพล สังขวาสี

เลขาธิการสภาการศึกษา

ดร.นิติ นาชิต

รองเลขาธิการสภาการศึกษา

ดร.ประวีณา อัสโย

ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาระียนรู้

คณะผู้วิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เอื้อมพร หลินเจริญ และคณะผู้วิจัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

ผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อคิดเห็นและพิจารณารายงาน

ดร.รังสรรค์ มณีเล็ก

ประธานคณะบรรณาธิการกิจ

รายงานผลการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติฯ
และผู้ทรงคุณวุฒิด้านมาตรฐานการศึกษา

ดร.เจตฤติ ชินเวโรจน์

อนุกรรมการสภาการศึกษาด้านมาตรฐานการศึกษา (คณะที่ ๕)

และผู้ทรงคุณวุฒิด้านมาตรฐานการศึกษา

รศ.ดร.ภาณุวัฒน์ ภัคตีวงศ์

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัยทางการศึกษา

เรียบเรียงและจัดทำรายงาน

นางสุวรรณา สุวรรณประภาพร

ผู้อำนวยการกลุ่มมาตรฐานการศึกษา

นางสาวภควดี เกิดบัณฑิต

นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ

หน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการ

นางสุวรรณา สุวรรณประภาพร

ผู้อำนวยการกลุ่มมาตรฐานการศึกษา

นางสาวอุบล ตริรัตน์วิชา

นักวิชาการศึกษาชำนาญการ

นางสาวภควดี เกิดบัณฑิต

นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ

นางสาวรพีชา ไวสาหลง

นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ

นายอริยชัย วรรณชาติ

นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ

นางสาวบุศรา บุญเกิด

ผู้ช่วยนักวิชาการ

กลุ่มมาตรฐานการศึกษา

สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาระียนรู้

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

โทร. 02 668 7123 ต่อ 2528

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ed.standard2561@gmail.com

สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาศึกษา
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ

ลำดับสิ่งพิมพ์ที่
52/2567

